

ఆంధ్ర ప్రభ

312439

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17.

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మే నెల 14 వ తేది బుధవారము
MADRAS, WEDNESDAY 14th MAY 1930.
శ్రీ ప్రమాదూతనామ సంవత్సర శ్రావణమాస బహుళ ద్వితియ

సంచిక ౩౬.
No. 36.

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
జాపును. పాఠ్యపునొప్పుల జారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలెన. శరీర మందలి దుష్పదార్థములను
తొలగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటి జూచి కొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీహా 1-కి 0-10-0

డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక

109, ఫేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

ది ఆంధ్ర పేపరుమిల్సు కంపెనీ
లిమిటెడ్, రాజమండ్రి.

మంచిపల్పు తెల్లని కాగితములు తయారు అగుచున్నవి
క్రొత్తవేపరు మెషీనరీ ఖరీదుచేసి మిల్సు వృద్ధిచేయుటకై
చాలామంది కోరికవైన కొన్ని షేర్లు మూత్రము

అందరికిని షేరు 1-కి రూ 300 చొప్పున కొద్దిరోజులవరకే ఇవ్వబడును. చాలామంది
ఆతురతగా నున్నారు గనుక త్వరలోనే షేర్లు భర్తీ అగును. గనుక వలయువారు వెంటనే
షేరు 1-కి రూ 50 తో ధరఖాస్తు పరిపవలయును. మొదట ధరఖాస్తు చేసినవారికి ప్రథమముననే
షేర్లు ఇవ్వబడును.

ధరఖాస్తు ఫారములకొరకు మేనేజింగుడికింట్లు అయిన మాతే వైడా కంపెనీ
వారికి వ్రాయవలయును.

గట్టి చాయ రంగు నూలు

పూర్వమునుండి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగరుమరుచాయ నూలురకమున్ను
నూతన పలురకముల కలరు నూలున్ను, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు
తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఇద్దరు వ్రాయించితే దురల సరిపయ్యుగాను గట్టి
చాయలుగాను పంపబడును. కొంతో ఆర్డరుకు వ్రాయుట.

132-2

యల్. కే. మీనాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు విక్రయివ్యాపారం, మహల్ పేటి, మధుర.

ఆయుర్వేదభాషా నోరి రామశాస్త్రివారి

శ్రీ రవర్ధని వెల బుడ్డి 1-కి రు 1-8.

బులకు పనుబాలన వృద్ధిచేయును. అన్ని పాపులలో కొరకును,
ఆయుర్వేద నిలయయ (రికవర్టు) లేజుపాడ.

నేషనల్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ

లిమిటెడ్, కలకత్తా

జీవితము భీమా చేయుటలో, తక్కువప్రీమి
యము, భారాశమైన పాలసీనియముములు, కరుణ
తోకూడిన వ్యవహారములు, మేలు అని రుచినచో
నేషనల్ అనునది అట్టి ఆఫీసు.
జీవితముల భీమాలు, 1½ కోటికి లెక్కింపబ
డినది.

ప్రాన్ షెక్స్ లు, ఏజన్సీనియములుకు.

ఆర్. జి. దాసు అండ్ కో మానేజర్లు

9, ఓల్డుకోర్టు హాస్రోడ్డు, కలకత్తా,

తేక శే. యస్. గోపాలయ్య, బ్రాంచి కార్యదర్శి,

లోక్ హైవే, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

అపూర్వమైన రకము

సీమకమలమలకు, మణులకు

నృత్య యంత్ర వర్ణరత్న చొప్పున

ఈ రిగుబిలొనమునకు వ్రాయుట, తేక ఖ్యాస బాత
దయచేయును. 187-8

పురుషోత్తంధాను, హరిలాల్ టీనన్

తంబిబిలాపాప "పిపర్" ఫోను 76 0477

పార్కు-బెను, మద్రాసు.

సంతానం పుట్టకుండా 108-1

'కాంట్రా సెప్టిన్'

జిక్కపే సులభమైన సురక్షితోపాయం
16 మోతాదులట్టాలు 1-12-0

ట్యూబులకు ఇతర మయములకు:-

వి. రామచంద్రారావు, 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు సోల్ ఏజంట్

ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్

ఇతర కమిస్టులు అండ్, డ్రగిస్టులవద్ద కూడ దొరుకును

మేము లండను, జర్మనీ, బెర్లియం, హాలెండువలె రా పూర్ణమంది

అద్దాలు, ప్రేములు, రవివర్తావిక్సర్లు

జర్మనీకిక్సర్లు, చిన్నసయిజు పెద్దసయిజు బిలోరి అద్దములు, మోటారుకువేసే అద్దములు, రంగులుపుపులు అద్దములు ఇంకా అనేకరకములు చిల్లరగాను, టోకుగాను కాకినాడ డెలివరీ తెప్పించి మద్రాసురేట్లకు అనుసరించి విక్రయించుతూ వున్నాము. ఓకడఫా కొనిచూచినయెడల మీకే తెలుసును.

యెక్. వెంకట్రాయులయ్య,

అద్దాలు వ్యాపారం, మెయినురోడ్డు, కాకినాడ.

హెడ్డాఫీసు:-

155, 156 దేవరాజమొదలిపిడి, మద్రాసు.

మైసూరు అగ్రికల్చరల్

డైరీఫారమ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

బసవన్ గుడి, బెంగళూరు

లైవ్ స్టాక్ ఇన్స్యూరెన్సు

పందెపు గుట్టములు, పోలో పొట్టిగుట్టములు. వేటగాండ్ర గుట్టములు ఏనుగులు, యితర పశువులు, వ్యాధి, ప్రయాణము లేక ఆకస్మికపుమరణములను అంకితంబుచేయును.

వంటనే వివరములకు వ్రాయుడు.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

బెంగళూరు.

ది గ్రేట్ ఈస్టరన్ లైఫ్

అన్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

(బ్రెయిల్ సెటిల్ మెంట్లో (ఇంగ్లాండులో ఇకాన్వోరేటు చేయబడినది.) రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఇది ఆదర్శ ప్రాయమగు పోలీస్-పోలీసి రద్దు చేయకూడదు. శాశ్వతముగా పనికి రాకుండా చేయకూడదు. అను నిబంధనలు సహజముగనే యున్నవి.

ధారాశ్రమ పద్ధతిపై పనిచేయ ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. వెంకటాచారి, ఛీఫ్ ఏజంట్లు,

రికర్డర్ హౌస్, నేపేరి, మద్రాసు

రుక్మాంగదాచార్య, బల్లారి

మొనర్స్ బంగేర అండ్ కో,

వి.ఎ.సి. వీధి, మంగళూరు.

సుందరరాజన్ అయ్యంగార్,

ఏజంట్లు, తెలుగుజిల్లాలకు నెం. 7 గణపతిమొదలిపిడి,

తిరువల్లి క్లెయిన్, మద్రాసు.

మఖ్యగమనిపు:-శ్రీ యు త. క. సౌందర్యరాజు అట్టంగారు ఆంధ్రజిల్లాలో సంచార మొనర్సుచున్నారు. జాబికి పుత్రము ఈదిగువ విలాసమును వ్రాయవలెను. C/కి బ్లా మునిసిఫ్ కాకినాడ.

WANTED

Qualified compounders on Rs. 30-50 to work under L. M. P. Health Inspectors in Vizagapatam Agency. The posts are permanent. Apply before 10-6-30.

Civil Surgeon, VIZAGAPATAM AGENCY VIZIANAGARAM

శ్రీకృష్ణ

అమృతలూరు

మే 9:-శ్రీయుత కరణు రామస్వామి చౌదరి గారి నిర్బంధవార్త గ్రామవాసుల నందటి సుత్సహ పూరితుల చేసెను. 5వ తేదీ నగర పంక్తిరనంతరము సభ సమావేశమై మరణిని సంతకార్య హారతాళము జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది. 6వ తేదీ గాంధీగారి నిర్బంధవార్త కూడ యేతెంచెను. అందుచే ద్విగుణీకృతాస్వామితో హారతాళము జరిపిరి. దాదాపు 2000 గజములు విదేశవస్త్రములు దహనమున కై ప్రోగుచేసిరి. వస్త్రములు వనూలుపాతములలో ఆబాలవృద్ధులు పాల్గొనిరి. సాయంత్రం సభ జరిపి తుదకు విదేశవస్త్ర దహన మొనరించిరి. అటూడిదను వెలువోలు ఆనందరాయ చౌదరి (సీతారామయ్య చౌదరి సోదరుడు) రు. 1-12-0 లకు ఏలము పాటలో కొనెను. మొదటిసభకు పరుమారు వెంకట కృష్ణయ్య చౌదరిగారును, రెండవ సభకు చిలకపాటి తిరుపతిరాయుడు చౌదరిగారును అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీగడ్డిపాటి వెంకటకృష్ణయ్య, కరణు పున్నయ్య, చేకూరు వెంకట సుబ్బయ్య చౌదరి, సుగర్ల నృసింహశర్మ ప్రభృతులు ప్రస్తుత కర్తవ్యమును గూర్చి యుపన్యసించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

తూర్పు గోదావరిజిల్లా

కొత్తపల్లి, మే 10:-నిన్న సాయంత్రము కొత్తపల్లి లోను బహిరంగసభలు జరిగెను. సభలలోనికి ప్రజలు విరివిగా వచ్చుచున్నారు. కొత్తపల్లి సభలో పీఠపాటి వేంకటసుబ్బారావు, గరికిపాటి వేంకటసుబ్బయ్య, క్రొవ్విడి లింగరాజు గార్లు ఉత్సవ శత్యాగ్రహము, మద్యపాననిషేధము, ఖద్దరునిషేధము ఉపన్యసించిరి. ఉప్పాడసభలో క్రొవ్విడి లింగరాజుగారు ఉపన్యసించిరి.

మద్యపాననిషేధము

ఈవిషయమై ఈచుట్టుపట్ల గ్రామములలో ప్రచారము జరుగుచున్నది. కులకట్టుబాట్లు ఏర్పాటు చేసికొనుచున్నారు. పల్లెవాండ్లు త్రాగుదూనివేయుచున్నారు.

ఉప్పాడలో అల్లకసన్యాసయ్యగారు ఇజారాదారులకు రెండువందల ఏబదిరూప్యములనిచ్చి మద్యపాననిషేధప్రచార మునందు తమయభిమానమును గనపరచి తమ తాటితోపును గీయించుటచూపివేసిరి. నేడో రోపో తాటియాకులనుగూడ కొట్టు నట్లు ఏర్పాట్లు గావించబడుచున్నవి.

(ఒకవిలేఖరి)

గుంటూరుజిల్లాలో అరెస్టులు
తెనాలి తాలూకా అనంతవరము గ్రామముందున శ్రీయుతులు కుప్పా కృష్ణమూర్తి, పెక్కె మల్లిఖార్జునశర్మ, నాగళ్ళ కొటయ్య, మల్లాది సుందరశర్మ మొదలుగాగల కాంతిసెనికులకు పదిమందిని, తాటిగెలలును నరికినారని పోలీసువారు 8-5-30 తేదీన అనంతవరమున యెర్రపైకేసి ఆ సాయంత్రము కొల్లూరు దీసుకొనివచ్చి రాత్రి తెయిలులో వుంచిరి. వీరిని కేసల్లి తాలూకా పల్లపట్ల గ్రామంలో డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు మకాంజేసినందున అక్కడికి తీసుకొనివెళ్లిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా - బాదంపూడి

మే 9:-గాంధీ మహాత్మాజీ ప్రియశిష్యులలో నొకరగు యెక్కేని సుబ్రహ్మణ్యం చౌదరిగారు, యీ జిల్లానాయకులలో నొకరగు మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మగారితోడను, మరికొందరు వాలంటీర్లతోను నేడు మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు యీపూరు దయచేసిరి. వితాల వీరభద్రరావుగారు మరికొందరు యువకులతో నేడునుకేగి వారి నావోనించిరి. కొంచెము తుప రగాయున్నప్పటికిని చుట్టుపట్ల నాలుగైదుగ్రామండి ప్రజలు చాలమంది వచ్చిరి. సభకు సుమారు నాలుగువందలమంది హాజరైరి. శ్రీయుత సుంకవల్లి గెరటయ్యగారు ఆసభకు అధ్యక్షత పదవి నలంకరించిరి. శ్రీ యెక్కేని సుబ్రహ్మణ్యం చౌదరిగారు ఖద్దరునుగూర్చియు, మద్యపాననిషేధమునుగూర్చియు, గాంధీ దండయాత్రనుగూర్చియు విపులముగా మృదుమధురశైలిలో నుపన్యసించిరి. శ్రీ మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మగారు ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులనుగూర్చియు, వాలంటీర్లుగా ప్రతివాదను చేరవలయుననియు గంభీరపన్యాసమిచ్చిరి. వాలంటీర్లుగా చాలమందిచేరుచున్నారు. ప్రజలలో ఉత్సాహము మెండుగానున్నది. ఆ సభయందు స్వరాజ్య ఉత్సాహం అమృతమైనది. సుమారు 7 గంటలకు సభ జయధ్వనులతో ముగిసెను.

(ఒకవిలేఖరి)

తుపాకులు

సర్వవిధములైన ఆయుధములు, వలయు మందుసాముగి అటల కుపయోగపడు వస్తువులు సప్తయి చేయబడును. మా వస్తువులు శ్రేష్టమైనవియై సామాన్య ధరలలో నుండగలవు. ఖాతాదారులు తమకు కావలసిన వస్తువులకొరకు మాకు వ్రాయవలయును. ఆర్డర్లన్నియు తృప్తికరముగ నుండునట్లును, త్వరితముగను పంపబడును.

మద్రాసు ఆర్మరీఆరమ్స్ అండ్ అమ్యూనిషన్ డిలర్లు
4, పావహమ్మి బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కోల్డువారింగు-
కెమిడిశలు

'విల్సను'

క్రాడాయిలు
యింజనులు

మొకానిజము అతిసులభము-రెండేనిమిషములలో స్టార్టగును-వేపరైజరు లేదు

క్రాడాయిలు ఖర్చు
యితర యింజనుల
కన్న చాలా తక్కు-
వని అనేక యోగ్య
తాపత్రములు పొం
ది నవి. యెంతయి
క్రాడాయిలుతో
నైనను ఆతిత్వప్తి
కరముగా పనిచే
యును. ఇంజనులకు
వలయు యావత్తు
స్వేరు సామానులు
సిద్ధముగా నున్నవి.

ఇంజనుల యందు
అనుభవము లేనివా
రైనను సులభముగా
నడుపగలరు. లోడ్లు
లాగులలో దీనికి
మించిన యింజనులు
లేరనియును లేవు.
7 గుర్రములు మొద
లు 150 గుర్రముల
వరకు యింజనులు
రెండు టయిపుల
లోనూ స్టాపులో
సిద్ధముగా నున్నవి

ధరలు బహుసరసము

పోల్ ఏజెంట్లు:-ది ఎంపైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308 లింగిచెట్టిపిడి, మద్రాసు

బ్రాంచి ఆఫీసు:-బెజవాడ యూనఫ్ మంజో బిల్డింగు.

2

తూర్పు గోదావరి జిల్లా

కాకినాడ

1. చొల్లంగి యజ్ఞశాలలో ఉప్పు నిర్విఘ్నముగా తయారుచున్నది. కాని మూడురోజులనుండి వర్షము విడువక పోవుటచేత పని కొంతతగ్గినది. బెల్లులు లేవు.

2. అన్ని కల్లుపాకలు ఖాళీగా ఉన్నవి. పికటింగుతో పాటు వర్షముకూడా ఇందుకు తోడ్పడినది. కాని సారాఖర్చు ఎక్కువ కావలసినదే. అయినప్పటికీ కాంతిపైనుకులు అన్ని సారా పాకలవద్దను గస్తీయందుటచేతను, నువారు అన్ని పేటలలో ను కూడా ఇదివరకు సభలు జరిపియుండుటచే ఏర్పడిన కల కట్టులవలనను, ఏ కొద్దిమందో తప్పక తాగుటకు ఎవ్వరు పోవుట లేదు.

మొత్తము రసారాపాకలవద్ద పికటింగుచేయుచున్నారు. పాట దారులు వారిజీతగాంధ్రు కాంతిపైనుకులను తిట్టి, కర్రలతో బెడరించి ఒక్కొక్కసారి మెడపట్టుకొని గంటివేసి భయపెట్టుచున్నారు. అయినప్పటికీ కాంతిపైనుకులు కాంతిని పిడక మద్యపాన పికాచమును పోరదోలుటకు ధైర్యముతోను పట్టుదలతోను రాత్రి 9 గంటలు దాటేవరకు కూడ పనిచేయు చున్నారు.

ఎండయినక వానయినక తడేకదీక్షతో పికటింగు చేయుచున్నారు. చాలా జయప్రదముగా జరుగుచున్నది.

వీరిలో శ్రీనాథం భీమరాజుగారు పెనుమెత్త సత్య శారాయణరాజుగారు అనేకసార్లు త్రోసివేయబడిరి. వారు శంకుచోట్ల నాయకులుగా ఉన్నారు. మిగిలినచోట్లంత దౌర్జన్యము లేదు.

ఒకసారి నాశం భీమరాజుగారిని కాళ్లక్రింద త్రొక్కి కల్లుకుండ తలపైన ఎత్తివేయబోగా అది ప్రక్కగాపడెను దెబ్బ తప్పిపోయినను కల్లులో మునిగిపోయెను.

(ఒక విలేఖరి)

The Allenburys Castor Oil

వాననయులేదు రుచియులేదు

జౌవధరూపమున నున్న ఘనత చెందిన గొప్ప విశేషకారి 'ఆల్లె బరీ' మార్కుగల చిట్టాముదములందఱును ఎటుగందురు. భూలోకముం దంతటను వాడుచున్నారు.

'ఆల్లె బరీ' వాడుటకు నిశ్చయించు. ప్రతిమందుల దుకాణములోను దొరకును. పరిశుభ్రమైనది, గనుక శ్రేష్టమైనది. అత్యుపయుక్తముగ గృహజౌవధం గృహమునం దుండవలెను.

Allen & Hanburys Ltd. LONDON

Special Representative for India: A. H. P. JENNINGS, Block E, 2nd Floor, Clive Buildings, CALCUTTA

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితము 1923 సం॥ రం.

మ చి లీ ప ట్న ము

ఈ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి త్వరలో హైదరాబాదు పట్టణముందు తెరువనున్నాము. అప్పటి కొందరు పురప్రముఖులు కోరుటవలన 200 వాటాలు చందాగా ఇయ్య నిశ్చయింపబడినది. నై జాము జోషినియన్సుయొక్కయు సికింద్రాబాదుయొక్కయు వాస్తవ్యులకు మాత్రమే వాటాలు అలాంటి చేయబడును. ఈ సెలక్షన్ లోగా వాటా బా బితా ముగించబడును.

పేరు ఒకటికి రూ. 100. ప్రస్తుతము రూ. 50 చొప్పున వసూలు చేయబడును. ఇతర విషయములు దరఖాస్తు మీద తెలుపబడును.

వో. శో. శాస్త్రి, యం. ఏ. సెక్రటరీ,

మాకాతాదారులు తృప్తినొందుటకు ముఖ్యకారణములు

(1) అందము, మంచిమెరుగు, చక్కని నగిషిపని, స్వచ్ఛమైన వెండి, కాసుబంగారు మొదలగువాటికి ప్రాముఖ్యము నొసగుట.

(2) ఆర్డర్ రిచ్చిన వస్తువులను సకాలముననే తగూరుచేసి యిచ్చుట.

(3) సామాన్యభాషము పెట్టుకొనుట.

మీరును నొకసారి ఆర్డర్ రిచ్చి, పరీక్షింపుడు.

శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయలరి కంపెనీ,

మాన్యుఫ్యాక్చరింగు జ్యాయలర్సు, డైమండు మర్చంట్స్

యెర్నేని లక్ష్మీనారాయణ చౌదరి, ప్రాప్రైటరు.

'ఆనంద' వచన గ్రంథరత్న మాలా

శ్రీ మదాంధ్ర మహాభారతము

చక్కనికైతితో, సుందరమైన పటములతో నున్నవి

ఆదిపర్వము 3 సంపుటములు

నభావర్వము 1 "

విరాటపర్వము 1 "

ఉద్యోగపర్వము 2 "

శాంతిపర్వము 6 "

రూ. అ. పై.

4 0 0

1 8 0

1 6 0

2 12 0

7 4 0

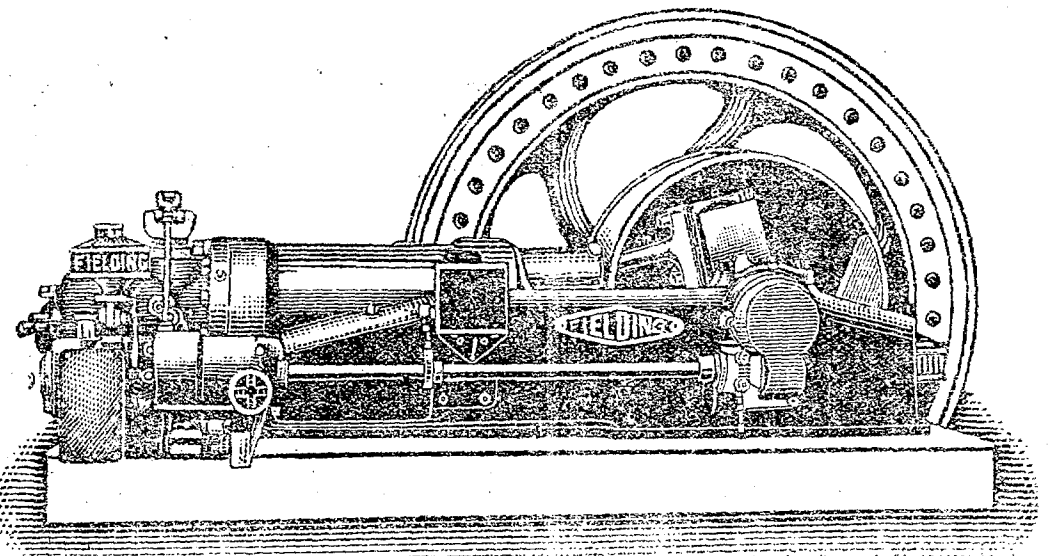
ఇతరసంపుటములు క్రమముగా వెలువడును. వలయువారికి ఇతరపుస్తకములపట్టి పంపెదము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనంద ముద్రణాలయము, మద్రాసు.

'ఫిల్డింగు'

వేటెంటు కోల్డు స్టారింగు క్రూడాయిలు యింజనులు

యింజనులన్నిటిలోను బహుశ్చేమకరమైన యింజను

మెకానిజం బహుసులభము. యింజనులున్న వాటి పాళ్లున్న చాలా జలమైనవిన్ని, టెంపరుగలవిన్ని అయివున్నవి.

క్రూడాయిలు ఖర్చు బహు తక్కువ. 50 బి. హెచ్. పి. వరకున్న అన్ని సైజులలోను స్టాకులో వుంచబడును.

సోల్ యేజెంట్లు:—

డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో.,

12, తంబుచెట్టిపేటి మద్రాసు.

కడపకుబోయిన సత్యాగ్రహులు

మదరాసు వాలంటీరులలో ఈ నల్లరు కడపజిల్లాలో ప్రచారము చేయుటకు బోయిరి. కృష్ణ, కె. సుబ్రహ్మణ్యం, బుచ్చిబాబు, కుమారస్వామిశర్మగారు. (ప్ర. పో. ది.)

కంచీకిబోయిన సత్యాగ్రహులు

మదరాసునుండి కంచీకిబోయిన సత్యాగ్రహులను ప్రచారము చేయుటకు వీరు వెడలిరి. ఎ. సుబ్రహ్మణ్యం, టి. వి. గోపాలరావు, బి. రాధాకృష్ణన్, సి. పద్మాజిరావు, వి. గోపాలరావుగారు. (ప్ర. పో. ది.)

ఎస్. ముత్తుసామి, టి. కె. ఎస్. పత్తి, ప్రా. పి. బి. రామబోగరావు, గోవిందానంద, ఎ. తిరువేంగడం వాయకరగారు 11 వ తేదీని ఉత్సవముతో బోయి సభిణి 144 నెక్లను ఉల్లంఘించుటకు యత్నించిరి. పోలీసువారు ఎత్తి మోసుకపోయిరి. (ప్ర. పో. ది.)

రాజీనామాలు

ముఖపారి కృష్ణదాసుగారి రాజీనామా

హైదరాబాదు, సింధు, మే 12:—బొంబాయి కాసన సంఘసభ్యులకు దాసుగారు రాజీనామానిచ్చిరి. (ప్ర. పో.)

భోజసింగు ఫలాంజనీగారు

బొంబాయి కాసనసంఘసభ్యులకు రాజీనామా నియ్యవలెనని వోటరు తిలనిని కోరిరి. (ప్ర. పో.)

శ్రీమతికమలాబాయి లక్ష్మణరావునతిగారు

గౌరవ మేజిస్ట్రేటుపదవిని త్యజించుట

తిరువల్వేలి మే 18:—ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవిధానముపట్ల తమ అసమ్మతిని తెలుపుటకు శ్రీమతి కమలాబాయి లక్ష్మణరావు సతిగారు తిరువల్వేలియందు తమ గౌరవ మేజిస్ట్రేటు పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు యీ క్రిందిలేఖను యీమే వ్రాసిరి.

ప్రస్తుత భారతదేశపరిస్థితులందు నేను గౌరవ మేజిస్ట్రేటుపదవిని నిర్వహించుట అసంభావ్యమనితలచి నాపదవికి రాజీనామానొసరుచున్నాను. ప్రస్తుతపరిస్థితులందు గౌరవమేజిస్ట్రేటుపదవి గౌరవదాయక మైనదని నేను తలచుటలేదు.

నేటు గోవిందదాసుగారు మున్నగువారికి శిక్ష

1 నేటు గోవిందదాసు, 2 ద్వారకప్రసాద మిశ్ర, 3 రవిశంకరశుక్ల, 4 మకనలాలు చతుర్వేది 5 విష్ణుదయాలు భార్గవాగార్లకు శిక్ష, ఖండేకరు గారి అరెస్టు.

జబ్బులపూరు, మే 12:— నేడు వై 5 నురిలోను మొదటి 4 నురికిని చెరి రెండేండ్లు కఠినశిక్షయును భార్యవారికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షయును వేయబడెను. విచారణ గుంట్లలు జయిలులో జరుగుచున్నది. అపుడు విచారణను చూచుటకు వచ్చిన ఖండేకరు (సాగరు) గారిని 124 ఏ. క్రింద చట్టానికి అరెస్టుచేసిరి. (ప్ర. పో.)

చెన్నపురిలో శ్రీవలంటీరుల సభ

ఈ నెల 11-వ తేదీని జరుగుట

మదరాసు, మే 12:—నిన్నను తిరువల్వేలిలో యీ సభ జరిగినది. త్వరలో ఇంటింటికిని బోయి విదేశీవస్తువులను, వస్తువులను బహిష్కరింపవలెనని బోధించునట్లు తీర్మానింపబడెను. వేరువేరు డివిజనులలో వేరువేరు శ్రీవలంటీరు దళము లేర్పాటుచేయబడెను. ఎగ్జ్యూరులోను, తిరువల్వేలిలోను, మైలాపూరులోను మూడుసానము లేర్పరచబడెను. చాలమంది ప్రమాదవశమలపై సంతకములు చేసిరి.

స్పిన్నింగు క్లాసును ప్రారంభించుట

నిన్నమధ్యాహ్నము ఎగ్జ్యూరులో ప్రారంభింపబడెను మదరాసు, మే 18:—బాతీయగీతములుపాడిరి. మొదలు

శ్రీ లక్ష్మణరావుగారిభార్య శ్రీమతి కమలాబాయిగారిరధ్యక్షత వహించిరి. ఆమె ఖద్దరును గూర్చి ఉపన్యసింపిన పిమ్మట కజన్సు సతిగారు తంతుకరణమునుగూర్చి ఒకపాట పాడిరి. ఖద్దరుకు మాత్రమే గాక స్వదేశీవస్తువుల కన్నిటికినిగూడ ప్రోత్సాహము నొసగవలెనని శ్రీమతి అమృతకణ్ణుసతిగారు నడిపిరి. భారతశ్రీలు స్వదేశీ వస్తువులనేగాని యితరవస్తువులను వాడనూడదని హితవుడు సతిగారు నడిపిరి. పిమ్మట శ్రీకృష్ణ కేశవగారి సతీమణి శ్రీమతి కారదాబాయిగారు మాటలాడిరి.

“ప్రతిదినమును మధ్యాహ్నము 8 గంటలు మొదలు సాయంకాలము 6 గంటలవరకును నూలువదుకుట యిచట నేర్పబడును. ఈరీతిగా ఆరువారములు నేర్పబడును. శ్రీమతి కారదాబాయిగారు రాట్టమమీద నూలువదుకుటను శ్రీమతి బాసకమ్మగారు తికిరిమీద నూలువదుకుటను నేర్పదరు” అని కజన్సు సతిగారు నడిపిరి.

పిమ్మట శ్రీమతి కారదాబాయిగారు రాట్టమమీదను శ్రీమతి బాసకమ్మగారు తికిరిమీదను నూలువడికిరి.

బొంబాయి వాణిజ్యసంఘముల సభ

ప్రస్తుత ఆర్థిక రాజకీయస్థితిగతులనుగూర్చి విచారించుట

బొంబాయి, మే 12:—బొంబాయిలోని వివిధవర్తక సంఘముల ప్రతినిధులును సమావేశమై ప్రస్తుత రాజకీయ ఆర్థిక స్థితిగతులనుగూర్చి చర్చించి కొన్ని తీర్మానములను గావించిరి. బొంబాయి పావుసంఘాభ్యుదయ సంఘము వారిచేతుల వాణిజ్యము దేశాయోగ్యము, అభ్యుత్థతనుహించిరి. సభ బులియన్ ఎక్స్చేంజి హాలులో 3-40-7 వరకు జరిగెను. సభలో ఈ క్రిందిసంఘములు పాల్గొనెను. 1. బొంబాయి పావుసంఘము 2. మార్కెట్ వాణిజ్యసంఘము 3. ధాన్యపువర్తకలసంఘము 4. బొంబాయి కమిషన్ ఏజెంట్లసంఘము 5. బొంబాయి దూదివర్తకలసంఘము 6. ముక్కాడమసంఘము 7. గనుత్తరవర్తకలసంఘము 8. దూదిబోకరుసంఘము 9. జవాన్ అండు పాదగోష్ఠివర్తకభసంఘము 10. బొంబాయి బులియన్ఎక్స్చేంజి (11) చక్కెరవర్తకల సంఘము (12) మేమోకావర్తకల సంఘము యిత్యాదిసంఘము లెన్నియో పాల్గొనెను.

తీర్మానములు

- (1) గాంధీమహాత్ముని అరెస్టును ఖండించుచు సభవారు తీర్మానము గావించిరి. ఈ అరెస్టువలన ప్రభుత్వమువారు ప్రజల విశ్వాసమును గోల్పోయిరిని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. మహాత్ముని కారాగారబద్ధునిగా చేయుటవలన జాతీయోద్యమము హెచ్చునుగాని తగ్గదని వారు తెలిపిరి.
- (2) ప్రతికాశాసనమును సభవారు ఖండించిరి.
- (3) ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశ విధానమును ఖండించుచు సభవారు తీర్మానించిరి. కాసనసభలలోని వర్తకసంఘముల ప్రతినిధులు రాజీనామా నివ్వవలెనని సభవారు కోరిరి. రాండు టేబిల్ సమావేశములో నిష్పక్షులు రేవిధముగాకూడ పాల్గొనుట అసంభవమని సభవారు అభిప్రాయపడిరి.
- (4) కోర్టుల కేక్స్-రాదనియు, తగాదాలను పంచాయతీ మాలకముగా పరిష్కరించు కొనవలెననియు సభవారు తీర్మానించిరి.
- (5) బ్రిటిష్ సరుకులను, బ్రిటిష్ బ్యాంకులను బహిష్కరింపవలెనని సంఘమువారు తీర్మానించిరి.
- (6) ఈ తీర్మానములను ఆములులో పెట్టుటకు ప్రతిపాదన కొక్కసభ్యుడుకల ఒక ఉపసంఘము నియమింపబడెను.

దౌర్జన్యములు గలభాలు ఆసాములో మతకలహము

దిగుబాయిలో ప్రాణనష్టము

పిల్లంగు, మే 12:—9 వ తేదీ సాయంకాలము దిగుబాయిలో బక్రీదువధనిమిత్తము మహమ్మదీయులొక యెద్దను తీసుకొని పోవుచుండగా గలభా జరిగినది. 10-వ తేదీ ఉదయమున మరల గలభా జరిగినది. 100 మందికి చెబ్బులు తగిలినవి. 10 మందికి తీవ్రమైన చెబ్బులు తగిలినవి. ముగ్గురు చనిపోయిరి. డిప్టీ మేజిస్ట్రేటును పోలీసు నూపరం పెండ్లెంటును పోలీసు దళముతో 10 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఆచటికి వెళ్లిరి. ఆవాడు సాయంకాలములోగా 24 మందిని అరెస్టుచేసిరి. (ఆ. పో.)

శ్రీ బి. మునిస్వామినాయుడు గారు

బ్రాహ్మణేతరపక్షనాయకత్వమునకు రాజీనామా నొనగెదరను వదంతి అనత్యము

మద్రాసు, మే 12:— ప్రభుత్వమువారు మహాత్మా గాంధీ గారిని నిర్బంధించి నందులను, సత్యాగ్రహోద్యమమున కలిగెడు పరిస్థితిని అణచుటకు ప్రభుత్వమువారు గావించెడు దౌర్జన్యము పట్లను తన అసమ్మతి దెలుపుటకు బ్రాహ్మణేతర పక్షనాయకులగు శ్రీ బిల్లిని మునిస్వామినాయుడుగారు కీర్ణములతో తమ నాయకత్వపదవికి రాజీనామా నొనగెదరని ప్రకటించు ప్రకటించబడిన వదంతికి తేజమైన ఆధారములేదు. కొద్దికాలము క్రిందట జరిగిన బ్రాహ్మణేతర పక్ష కార్యనిర్వాహక సంఘ సభయందు సత్యాగ్రహోద్యమమునకును బ్రాహ్మణేతరపక్షము వారికిని ఏలాటి సంబంధము లేదని బాగుగ తెలియజేయబడినది. మరియు పక్షమువారు సత్యాగ్రహాల పట్ల పోలీసులు చూపిన దౌర్జన్యమును కూడ నిరసింపిరి. ఈ సభకు నాయకులగు నాయుడుగారు కూడ హాజరయ్యిరి. బ్రాహ్మణేతరపక్ష నాయకునికిని పక్షములో యితర ప్రముఖులకును వికమత్యము లేదని కొన్ని ప్రకటించు ప్రకటించబడిన వార్త కూడ అసత్యమని ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్ పాపికి రూఢిగ తెలియచున్నది. కొందరు ప్రముఖ బ్రాహ్మణేతర నాయకులు అఖిలభారత ఉద్యమ మందు జోక్యము కలుగజేసికొనుట యీ అభిప్రాయభేదము నకు నిదర్శనముని కూడ వదంతి వ్యాపించినది. ఈ ప్రముఖులు బ్రాహ్మణేతర పక్షమువారి సంపూర్ణ సమ్మతిమీదనే అఖిలపక్షసమావేశమునందు పాల్గొనుచున్నారు. బ్రాహ్మణులను యీ పక్షమునందు చేర్చుకొను విషయములో అభిప్రాయ భేదము లున్నవిగాని యితరవిషయము లన్నిటియందును నాయకునికిని, పక్షసభ్యులకును ఏలాటి అభిప్రాయభేదములు లేవని తెలియచున్నది ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్ పాపికి తెలియచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ధర్మనదాడికి యేర్పాటులు

వైద్యసహాయశాఖను ప్రచురణశాఖను యేర్పాటు చేయుట

ఉత్తాడి-జులూరు, మే 13:—వరహరి పార్లమెంటులోను యిహం సాహెబు బావగారుగారిలోను నేడు ఉదయమున ఉత్తాడిలో మణిలలు గాంధీగారు ఆలోచించిరి. 15 వ తేదీని దాడి సలుపునట్లు నిర్ణయింపబడినది. ఇప్పటికి 160 మంది వంటిరులు ఉత్తాడికి వచ్చిరి. దాక్టరు ఆప్టి (మూరతు)గారి నాయకత్వముక్రింద ఉత్తాడిలో వైద్యసహాయశాఖ యేర్పాటు చేయబడినది. ప్రచురణ శాఖగూడ యేర్పాటు చేయబడినది. ఇంకను చాలమంది వంటిరులలో నే డివటికి వచ్చెదరని తెలియచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తాలో పూర్ణచంద్రదాసు గారిని మరి 79 మందిని అరెస్టుచేయుట

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యాలయమును శాఖా కార్యాలయమును సోదాచేయుట

కలకత్తా, మే 13:—నేడు ఉదయమున పోలీసువారుహరి సను కోర్టులోనున్న ప్రధాన కార్యాలయమునందు పూర్ణచంద్రదాసుగారిని మరి 39 మందిని కార్పొరేషను పీఠిలోను శాఖా కార్యాలయమున మరి 40 మందిని అరెస్టుచేసిరి. జాతీయ పతాకమును వంటిరులవస్త్రపులను తీసుకొని పోయిరి. భిక్షమునకు తాళము చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

ధర్మన దాడి

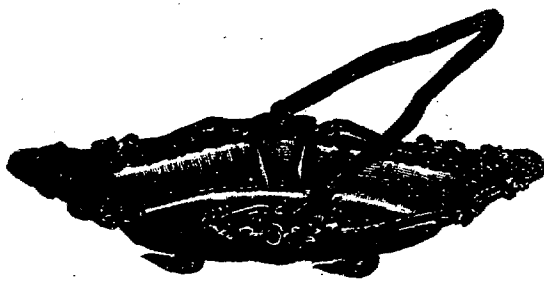
25 మంది వంటిరులు జలల్పూరు వచ్చుట

జలల్పూరు, మే 12:—హరిదాసు గాంధీగారి నాయకత్వము క్రింద 25 మంది వంటిరులు మూరతుండి యిచటికివచ్చిరి. నేడురాత్రి యిటనుండి త్రెయినులో ధర్మన వెళ్లెదరు. యినుపతీగెలను తెగగొట్టుటను పనిముట్లనుగూడ తీసుకొనివచ్చుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కరిని విలాసము "శిల్పినియార్"

తెలిపాన నెం. "2802."

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావణ్యము, ఆకర్షణ

వగైరాలు మిలితమైన, వెండిసామానులను బంగారు నగలను మాత్రమే ప్రజలు శ్రద్ధతోము ఇష్టపడెదరు. గాన మేము వీటిలో నొక్కటియైనను తప్పక ఆనున రిండుచుండుటవలననే మా వ్యాపారాభివృద్ధికి, కాతా దారులు హెచ్చుటకు ముఖ్యకారణము.

ఒకసారి పరీక్షించిన అన్నియు విఫలముగా తెలియును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

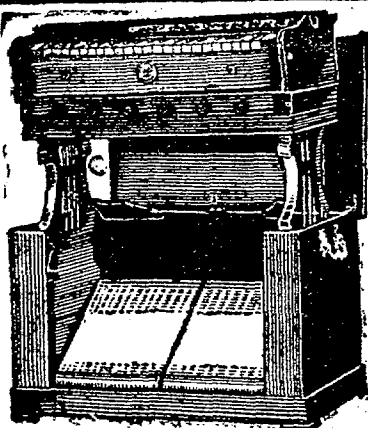
ఈ దిగువ స్థలములందు మాత్రమే

ఆంధ్ర పత్రికకు యేజంట్లు తక్షణమే కావలెను

రూ. 200 ధరావత్తు చెల్లించగలిగినట్టియు, మంచి పలుకుబడి, యోగ్యతగలవారు మాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. దరఖాస్తుదారులు యెచ్చట ఏజంట్లుగానుండగోరెదరో అచ్చటనే వారి నివాసముండుట ముఖ్యము. మిగత వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు ఒక లా స్టాంపుతో వ్రాయవలెను. బిల్లు పంపనివారికి బదులు వ్రాయబడదు.

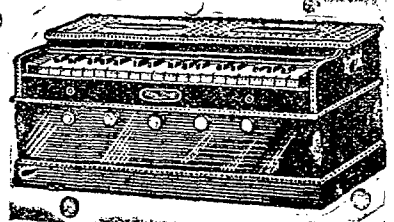
పెద్దపురం	చీరాల	చిత్తూరు	కడప	రైచూరు
రాజేపల్లిగూడెం	నర్సారావుపేట	విశాఖపట్టణము	కర్నూలు	హిందూపూరు
యలమంచిలి	సత్యవతి	పర్లాకిమిడి	బళ్లారి	తాటిపత్రి
పార్వతీపురం	బొబ్బిలి	చిత్తూరు	గుత్తి	నంద్యాల
బాపట్ల	తుని	మదనపల్లె	అనంతపురం	మార్కాపురం

మేనేజరు (ఏ): ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

భారతదేశమునందు

ముఖ్యమైన హార్మోనియం వర్తకశాల

రామచంద్రగారి సుప్రసిద్ధమైన "రామ్ - ఫ్రూట్" హార్మోనియములు మిక్కిలి మేలైనవి, దీర్ఘకాలమువరకు మున్నును. మంచి నాదమును గలిగియున్నది.

Manufacturers:

T. S. RAMACHUNDER & BROS., KALBADEVI ROAD, BOMBAY.

Telegrams: "MUSICAL"

పోలీసువారు పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చుట

ఎస్. సి. కేల్కరుగారు విచారణసంఘము

నేర్పరచుట

పూనా, మే 12:—పోలీసులలో క్లితి యింకను ఉపద్రవకరముగానే యున్నది. సైనికదళములు వచ్చినను అల్లరులు పూర్తిగా తగ్గలేదు. అందువలన మరికొంతసేన నేడు పైవలు త్రెయినులో పూనానుండి బయలుదేరెను. ఈ సేన నేడు సాయంకాలమునకు పోలీసుల చేరును.

విచారణసంఘము నేర్పరచుటనుగూర్చి కేల్కరుగారు ఆర్. జి. సోమసు (సతారా) రావుబాదరు చిటలే పత్రిక (నగరు) నేటు నులూచుచుండు ఖిచీరు (పోలీసులు) గార్లకును సభ్యులైన అఫ్ యిండియా సొసైటీ కార్యదర్శికిని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ ఉపాధ్యక్షుడు పాండుమన్ని పిల్లలూరుగారు బొంబాయి గవర్నమెంటు హోంమంతున హాట్నుగారికి తంజివార్త పంపిరి. (ఆ. ప్రె.)

కరిన శాసన ప్రయోగము

విజయనగరం మునిసిపలు సంఘసభ విరమింపబడుట

విజయనగరం, మే 13:—నిన్న సాయంకాలము మున్సిపలు సంఘసభ జరిగినది. "చెన్న పురిలోను యితరపక్షములలోను నిరాయుధులగు ప్రజలపైని పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చుట మున్నగుచర్యలనుగూర్చియు గాంధీమహాత్ముడు మున్నగు నాయకుల సం ద రి ని ఆ రె స్టు చే యు ట ను గూర్చియు అసమ్మతిని తెలుపుటకు నేడు సభను విరమింపవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు అను తీర్మానమును పీఠకు ఎన్. పాశ్వాసారధిగారు ఉపపాదించిరి వర్తకులు ఎస్. ఆర్. విజయ రామయ్యగారు అనువదించిరి. సభ్యులందరూను లేచినిలచి ఆమోదింపిరి.

ఎన్. వెంకటనారాయణగారి నాయణగారి నాయకత్వముక్రింద వంటిరులు తేపు ఉదయమున సెర్పెన్టు వెళ్లెదరు. (స్వ. వి. తం.)

WANTED.

Candidates desiring to serve in Government, Railway and Canal Departments. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamps: Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE, Nai Sarak Delhi.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ. 1-0-0, ప్రతి ప్రశ్నకు రూ. 0-4-0, ప్రశ్న వ్రాయు
కాగితము తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.
గౌరవి శ్రీ శ్రీ వి. పి. లింగయ్య. పి. ఓ. P. O.

ముఖ్యమగు మూడు ప్రశ్నల వైద్యగ్రంథములు:—

1. శరీర రాజీయము:— బసవరాజీయమునం జీ 2
ముఖ్యమగు మూడు ప్రశ్నల వైద్యగ్రంథములు:—
మెల రు. 2/
 2. చారుచర్య:— అశోకగృహధర్మలను బోధించును. 0-8-0
 3. కూటముద్గరము:— త్రివేద తత్త్వ విచారము. 8-37 0-4-0
- ఆర్థవైద్యగ్రంథముల, ముక్త్యుల (కృష్ణ)

చంద్రా నర్సరీ తోటలు - నేలం జంక్షన్

నేలం మామిడిపండ్లు పంపుటకు తయారు. ఆర్థవైద్య
అధ్యాపకు. 8 సం. అంటుమామిడిపండ్లు, ఇతర ఫల అంటుచెట్లు
డబ్బు రు. 7½. నీరు, స్వచ్ఛ తర్కారీ పూలవిత్తులు, 24 దిన
ములు. చెట్ల రు. 2½, 12 దినములు 1½. క్యాబులను ఇవారు.

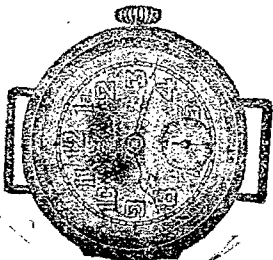
Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

చంద్రా నర్సరీ తోటలు - నేలం జంక్షన్

మామిడిపండ్లు	రు. 1-0-0
చారుచర్య	రు. 0-8-0
కూటముద్గరము	రు. 0-4-0
ఆర్థవైద్యగ్రంథములు	రు. 0-8-0
ముక్త్యులు	రు. 0-4-0

చంద్రా నర్సరీ తోటలు - నేలం జంక్షన్

చాలకాలమునకు మున్నునట్టిదియు
కాలమును సరిగా చూపునట్టి ఓరామక్రిప్టర్
అందముగల దళసరియగు అద్దముగల
రిస్టు గడియారము

త్రిప్పల 10 జూయర్ గల నిక్టో కేసు గలది ,, 9-12
,, 10 ,, ,, సిల్వర్ కేసుగలది ,, 11-12
,, 10 ,, ,, రోల్డ్ గోల్డ్ గలది ,, 12-12
కడియం డైలకు 8 అంచాలు చార్జి అధికము. ఒక్కొక్క
గడియారము మంచి అందమును పెట్టెలో నుంచి 8 సంవత్సర
ములకు పూచీ యివ్వబడును.

THE INTERNATIONAL WATCH TRADING CO.,
Bhendi Bazaar, Bombay.

అందమైన
తలనూనె
అన్ని బుతువులకు
మరియు
అన్ని వయస్సులకు
కుంతల
కౌముది

చెన్నపురిలోని ఇటీవలి

సంభవములు

(10:)

అనధికార విచారణ సంఘమువారి నివేదిక

లాటిల నువయోగించుట కెట్టియవసరము
నుండియుండలేదనుట

(నిన్నటి తరువాత)

సాక్ష్య పరిశీలనము

తన నిర్వచించిన స్వామ్యశాస్త్రమును తమలను మనమునం
దిడుకొని ఏ తెలుసుకొనిన తర్జుమలనాడు జరిగిన సంభవ
ములనుగూర్చిన సాక్ష్యము నిక పరీక్షించెదము.

పోలీసువారు సాక్ష్య మొసంగలేదు

ఈ సంభవములను పోలీసు వారికధన మేదియో తెలిసికొను
టకుని లాభము మాకు సమకూరియుండలేదని మేము మొదటనే
నుదునవలసియున్నది.

మేము విచారించిన సాక్ష్యము యీ క్రిందిసంభవములకు
సంబంధించినది:— (1) 22వ తారీఖున దురుసును ఫ్లూర్ బజార్ పో
లీసువేదనువద్దజరిగిన సంభవములు (2) ఎస్.ఎస్.ఎస్. రోడ్డునందలి
పలుభాగములలో జరిగిన సంభవములు, (3) 22వ తారీఖునాయం
త్రము హైకోర్టునందలి జరిగినసంభవములు (4) 25వ తారీఖు
నాడుదయమున బీచ్ రోడ్ రెయిలుగేటువద్ద సత్య
గ్రామపు బూకేంపులో జరిగిన సంభవములు.

వీసలో మొదటిదానిని గూర్చి వి. ఎల్. శాస్త్రిగారి
సాక్ష్యము తప్ప మరేదియునులేదు. శాస్త్రిగారి సాక్ష్యమును
నమ్మకపోవుటకు మాకేదియు కారణము గనుపించక పోయిననూ
యీ సంభవ మంతగా పోలింపదగినదని మాకు దోచుటలేదు.

22 వ తారీఖునాడు ఎస్.ఎస్.ఎస్. రోడ్డునందు వ్రదయం
10 నుంచి 12 వరకు జరిగిన సంభవములను గూర్చి, పెద్దయను
మ్యులును, యేపత్తునువలన జేందనివారును ననువారు చాలయం
ది సాక్ష్యము నొసంగియున్నారు. వారి సాక్ష్యమును నమ్మక
పోవుటకు మాకేదియు కారణ మగుపడుటలేదు. లాటిలను
తిన న ముగ్గురు మా ముందర సాక్ష్యము నొసంగి
యున్నారు. భవిష్యము, స్వామ్యవాదులనువలన ఆర్. విక్రమ్
ధర్మయ్యగారిని ముఖ్యముగా కేంద్రీకరించును. వీరు తమసాక్ష్య
ములలో నిట్లునుడివియున్నారు:—

“నేను దారిని కొంచెమైనను యెదురుండకపోవుటచే,
నేను నిలుచుండిన స్థలమునుండి కదలియుండలేదు. ఇద్దరుముగ్గు
రు కానిస్తేబిలులు వారిలో నొకరికి దాడియుండెను. నావైపు
నకు వరుగైతినిచ్చి, నాయడను జెప్పిన లాటితోకొట్టి, ఆలా
తీ ప్రాంతికావోలు, విరిగిపోయినది. తేరొకడు నన్ను మెడబ
ట్టిత్రోసెను. పిమ్మట నచటినుండి వెడలవలసినదని వారు నా
తోచెప్పిరి. అట్లునటకు కారణమేమియు యగుపడుచుండుటలే
దని నేను బదులుపలికితిని. అంతట వారు నాపైపుతై రెండుమా
డు దెబ్బలువేసి, పోలీస్టేషనుకు నడుపుచునిరి. ఒకపోలీసుజవా
ను నన్ను వెనుకనుండి మెడబట్టి త్రోసెను. నేను దీనిని లక్ష్య
పెట్టలేదు క్రిందపడిపోయిని నాతలపాగాను గైకొని, తానా
వైపునడిచితిని. ఈసంభవములనున్నిటిని గాంచుచుండిన పోలీసు
యొద్దొక్కఁడు (విరోపియనులును, హైందవులునుకూడా) నే
డెనమందుగరు తానాయొక్క వరాండాలో నిలుచునియుండు
టను నేను గాంచితిని. పరుగెత్తుచుండిన ప్రజలు పోలీసువారు
కొట్టుచుండుట వారికి కవచముననే యుండెను. వాడు మిన్నక
య్యుండిరి. మెట్టెక్కి, నేను వరాండాచేరగానే, నాతోకూ
డావచ్చియుండిన పోలీసుజవాను నన్ను మెడబట్టి దక్షిణపుగదిలో
నికి నెట్టి, నన్ను చుట నుండవలెను.”

ఏతప్పునుజేయెరుగని యీ పెద్దనునిపి. ఎరెట్టుచేయబడి నిర్బంధము
నుగూడాపొందెను. వీరు స్వామ్యవాదియనుకొనకారణము
చేతనేవీరు విడిచివేయబడిరి. సంగతులిట్లుండగా మేము వేరువి
మర్శనుగావించి సవరణములేదు.

చెన్నపురి సంగీతపరిషత్తువారి గుమాస్తాయగు ముత్తుకృ
ష్ణగారిటుల సాక్ష్యము నొసంగిరి:—నేను తంబుచెట్టిపిథివద్దట్రా
ములోనుండి దిగితిని. ఒకసార్వెంటు నావెనుకకువచ్చి నాయెడ
మజెప్పుమీద గట్టిగా తనలాటితోకొట్టెను. విపరీతమైననొప్పిలన
నేనాచేతి నెత్తాలకుంటిని. టైపుచేయుటకును సాధ్యపడలేదు.
నేటికిని (27-4-80) నాచేతినిబాగుగా వంపజాలకున్నాను. ఈ
తనినికొట్టుట కేమిప్రయత్నముగల్గెనో బోధపడుటలేదు. స్వామ్య
వాదియొకరికి లేఖనొందు నందివ్వబోయిన అటెండరు పిల్లనాని
కొకనికూడా దెబ్బలుతగిలినవి. ఈతనివల్ల నేమియును తప్పులే
దనుట యీతనిసాక్ష్యములలోని యీ క్రిందిభాగమువలన విడితమ
గును.

నేను జై. ఎం. సి. పి. సమీపమున కెళ్లుచుండగా పో
లీసువాడొకడునున్న ముందుకువెళ్లి నివ్వలేదు. ఈ త్రరమునొకదా
ని తొందరగా నందజేయవలసియున్నదని నేనాతనితోజెప్పితిని.
వీలయిట్లు వెంటగా మాట్లాడుచున్నావు అనుచు నాకుడితో
డయొక్క పెనుకభాగమున లాటితో నాతడు కొట్టెను. ఇందు
వలన రక్తము కారినది.

గుంపునుండి చెదరిపోయి, సమీపమున గల కట్టవము
లయందు తలదాచుకొనిన జనలను వెంటకరిమి వారిని బయటకు
లాగి కొట్టిరిని స్వామ్యవాది సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యగారి యొక్క
యొ,తదితరుల యొక్కయు సాక్ష్యము కూడా తెలుపుచున్నది.
వధుచుచుండిన బహుళయందును ట్రాములయందును నెక్కినవా
రిని సందుగొందులలోనికి వెళ్లిపోయినవారిని కూడా బయటకు
లాగి కొట్టిరి.

ముఖ్య సంభవములు

22 వ తారీఖునాటి సాయంకాలము నందును 25 వ
తేదీ యందయనుచుండును జరిగిన సంభవములు ముఖ్యముగా గ
నుపించదగినవి. 22 వ తారీఖునాటి సాయంకాలపు సంభవము
లను గూర్చి యీ క్రిందివారు సాక్ష్యము నొసంగియున్నారు:—
శ్రీమతులు వరహాలమ్మ, దుర్గాబాయిమ్మగారు, కే. ఎస్. మీనాక్షి
అమ్మగారు, శ్రీయతులు తారకరామరాజు, వి. ఎల్. శాస్త్రి, పి.
రామసుబ్రహ్మణ్య, రామకృష్ణారావు, ఎం. రత్నసభా
పతి మొదలియారు, ఏ. ఆర్. ఆచార్య, పి. పి. వీరాసామి,
టి. ఎమ్. వేదాంతం, ఈ. కృష్ణయ్య, పి.
భావ్యం అయ్యంగారు, ఆ. హార్ అనంతా
చారి, ఎం. సుందరేశ్వరగారు ఈసాక్ష్యమువలన యీ క్రిందిసం
గతులు తెలియుచున్నవి.

- (1) ఒకపెద్దసభియో, చిన్నసభియోకటియు జరిగినవి.
- (2) రెండుసభియో, మొదటిసంజీ తుదివరకు, కాంత
ముగనే నడిచినవి.

(3) సముద్రపుటాడున ఇనుకలలో జరుగుచుండిన చిన్న
సభియోయొక్కరూఢులను పోలీసువారు తిరిగిరి.

(4) చెవిరిపోవలయునని హెచ్చరింపకనే, యక్కారూ
థులను పోలీసులు సభియోనికి గట్టులను పరుగెత్తించిరి.

(5) బీచిరోడ్డుమీదుగా కెళ్లుచుండిన జనులపై నిషా
రణముగా పోలీసులు బహుప్రయోగ మొనరించిరి.

(6) పోలీసులదాడివలన చాలామందికి దెబ్బలుతగినవి.

25 వ తారీఖునాటి యందయనున జరిగిన సంభవమును
గూర్చి శ్రీమతులు వరహాలమ్మ, దుర్గాబాయిమ్మగారు, కే. ఎస్. మీనాక్షి
అమ్మగారు, శ్రీయతులు వి. ఎల్. శాస్త్రి, రామకృష్ణారావు, పి. పి.
కొండపాటిరెడ్డి, టి. సరసింహమ్మగారు తదితరులను
సాక్ష్యము నొసంగియున్నారు

శ్రీమతి వరహాలమ్మగారి భావోద్రే మగుసాక్ష్యము

అప్పుడు జరిగినదాని నంతయు కన్నులకు గన్నట్లుట్టుల
జేయు యీ క్రిందిభాగమున వరహాలమ్మగారి సాక్ష్యమునుండి
పొందుబరచుచున్నాము ఆమె సాక్ష్యమును యితరుల సాక్ష్య
మును మా మనస్సులయందు నాలుకొనిపోయెను.

తన సాక్ష్యములలో వరహాలమ్మ యిట్లు నుడువుచున్నది:—

“మేము బయలుదేరునకి పోలీసులు మాకున్నందునవైపుననుండిరి.
కొంతదూరము వెళ్లునకి వారు పూరేగింపుయొక్క వెనుకవైపు
నకు వచ్చివేసిరి. నాలుగైదు స్థలములలో గాంధీకి
జైయను కేకలు వేయబడినవి. విగత సమయమునం
దంతము పూరేగింపు నిశ్చలముగానే జరిగెను. రెయిలు గేటువద్ద
పట్టుల కవతలివైపున రోడ్డునకడ్డుగా గుమారు 150 మంది
పోలీసులు నిలుచుని యుండిరి. మేము గేటునకు 10 గజముల
దూరములో నుండునకి యొక విరోపియనుడు తొందరగా తన
మోటారుకారులో వచ్చెను. అతడు వరుసను ముడిపెనానివలె
వగుపడెను. మోటారునుండి దిగి యాతడు తనరెండుచేతుల నెత్తి
జొరగింపును నిలిపెను. అతడు పోలీసుకమిషనరని నాకు దెలియ
వచ్చెను. కమిషనరుగా రాంగ్లమున మాట్లాడగా ఆనంతచారి
గారు తమిళములో తర్జుమాజేసిరి. వారమిచ్చెప్పిరో నాకు బాగుగా
వినిపించలేదు. జొరగింపు నిలిపిపోవలయునని వారు చెప్పిరిని నేను
రెండుకొంటిని. వీరివద్ద ఉప్పును తయారుజేయుటయై యీ
రేగింపు ముందుకు సాగునని క్యాప్టెన్ నటరాజగారు నుడివి
రి. అంతట కమిషనరు దుర్గాబాయిమ్మగారి కరమును గ్రహించి
యామె నొకపక్కకు బంపెను. నన్నుగూడా యట్లేజేసెను.
ఇట్లు జేయుటలో వారు బలము నువయోగింపలేదు; కోపమును
జూపలేదు. మర్యాదగనే వారిట్లు జేసిరి. అంతట కమిషనరు
గారు కనిపిచి లొకనివద్దనుండి లాటిని గైకొని, నటరాజగ
ారి ఎడమబట్టపై దెబ్బను కొట్టిరి. నేను స్వయముగా దీనిని
గాంచితిని. నాభర్తగారు సరసింహమ్మగారిని ముట్టాలి
గారిటులనే కొట్టిరి. పిమ్మట పోలీసు జవాను లందరును తమ
లాటితో చాలంటిరులను పోలీసులు చుట్టుముట్టిరి. రెండు
విమిషములవరకు వాలంటీరులు దెబ్బల కొట్టకొనిరి. పిమ్మట
వాడు వెనుకకు మరలిరి. ‘పో’ పో, యనుచు పోలీసులు వీరిని
తర్జుమిరి, గేటువద్ద, కాలిబాటవద్ద వాలంటీరులలో నొకరగు

కొంపులు, పచ్చలు, మంచిముత్యములు వచ్చెరాలకు
వీకంసి చబిల్దాసు అండు సన్ను,
సీమకమలములు, నగలవస్త్రములు,
112, 113 చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు. 4

సుబ్రహ్మణ్యులుగా రు పడిపోయిరి. అతను పడిపోయిన పిమ్మట
సాక్షాత్తుకడు మరల రెండుసార్లు తిరిగిని కొట్టెను. పిమ్మట
పోలీసులు నా దృష్టి నడిగినక, తరువాత సంగతులను నేను
చూడజాలకపోతిని.

మరి యెదునిమిషములలో నా భర్తగారు కమిషనరు
వద్దకు వెళ్లిరి. వారితో నాయన యేమి చెప్పుచుండిరో గాని,
కమిషనరుతో మాట్లాడుచుండగానే సాక్షాత్తుకడు వచ్చి, వారి
మోకాలుకు క్రిందిభాగమున నాలుగు లాఠీదెబ్బలు నిచ్చెను.
సరిగా నా సమయముననే నా భర్తగారు రిటుల నుడివిరి. “మా
యాదువాండ్రువట్ట నున్నారు. వారెప్పుడెప్పుడెప్పుడో యను
టయు, వారి నేమి చేయుటల వినదియు చెబునుకొనగోరెదను”.
అప్పుడుగూడ వారికి పిమ్మటదృశ్యమెందుచెబ్బుల పడెను. అంతట
వారు రోడ్డుప్రక్కకు వెళ్లిపోయిరి.”

ఈ సాక్షులు చెప్పినసంగతులు నిజముకావని యేరునూ
నంతగా చెప్పుటలేదు. సత్యాగ్రహమును, యితరపురజనులను
పోలీసువారిచే లాఠీతో కొట్టుబడిననుటయు, వారికి బలమును
గాయమును తగిలిననుటయు, ఈరెండుదినములందునూ కూడ
పోలీసువారి కెట్టిదెబ్బలను తగిలియుండలేదనుట మాఖ్యముగా
గమనింపతగినది.

లాఠీలను వాడుటకు మునుపు ప్రజల నెచ్చరించి యుండలేదు

22వ తారీఖునాడు సాయంకాలముమీటింగవద్దగాని,
25వతారీఖునాడుదయము రెయిలుగేటువద్దగాని, సత్యాగ్రహు
లను, యితరులను ఎక్కడెక్కడనుటకు పోలీసులుయత్నించియుండ
లేదనుట స్పష్టము. సత్యాగ్రహులు అహింసను విడనాడరాదని
ప్రమాణమును నైకొనియున్నవారలు. ఎట్టిసమయమునందు
కాని వారు దౌర్జన్యమునకు బూనినకొని, బూనుటకుయత్నిం
చిరని కాని చెప్పుటకేమియు వీలులేదు. సత్యాగ్రహుల రెప్పు
చేయబడియుండినవో, పూరేగింపును, పుష్పతయారచేయు
టయు వెంటనే నిలిచిపోయెడివి. ఈరేగింపును నిలిపేయు
టయు, సత్యాగ్రహులను పుష్పతయారజేయనివ్వకుండుటయు
పోలీసు వారిలక్ష్యమైనవో, వారి నరెన్నచేసి అవ
సరమయినవో తానాలో నిర్బంధించిన యాలక్ష్యము కేవలము
కాంతియుతముగ మార్గమున నెరవేరెడిది. గుంపులోనుండి చెదిరి
పోవుటకు నిరాకరించు యితర పురజనుల విషయములో కూడ
నిజమే యొనరించి యుండవచ్చును. లాఠీదెబ్బలతో గుంపులను
చెదరగొట్టకపూర్వము చెదిరిపోవనివో మిమ్ములను లాఠీతో
కొట్టెదము. యితర బలప్రయోగముచేతనూ మిమ్ములను చెదర
గొట్టెదము అని పోలీసులు ప్రజలను హెచ్చరించి యుండవలసి
నది. వారిట్లు చేయగలిగియే యుండిరి. మాకు జేరిన సాక్ష్యము
ప్రకారము యటువంటి హెచ్చరిక జరిగి యుండలేదు.

అధికారుల కుచితవిధానము

కాంతియుతముగ పద్ధతుల నవలంబించుటవలన బలప్రయో
గావసరమును తప్పింపగలిగినయెడల యాకాంతియుతముగ పద్ధ
తుల ననుసరించుటయే కాంతిక్రమముల సంరక్షింప బాధ్యతగల
యధికారు లనుష్ఠింపదగిన విధానము. ఆపద్ధతుల ననుసరించుటకు
నిజముగ యత్నము జరిగియు, ఫలములేనివో, బలప్రయోగము
నకు బూసవలసియుండునని హెచ్చరింపవలయును. ఇదియు
నక్కరకు రానివో, సాధ్యమైనంత తక్కువ బలప్రయోగము
జరుగవలయును. ఇదియు ఫలం పనివో ఎంతయుట్టుకు
లేవలయు అవసరమో అంతయుట్టుకు
బలప్రయోగము జరుగవచ్చును. ఎట్టి పరిస్థితుల యందైనను,
గుంపు యేక్షణమున చెదిరిపోవునో యాక్షణమునను, అవసరము
తీరిపోయిన వెంటనే బలప్రయోగము నిలిచిపోవలయున,
అనగా గుంపు చెదిరిపోయిన తరువాత, వాగుంపులోని వారిని
వెంటాడదుటయు, కొట్టుటయు జరుగరాదు.

ఇట్టివిధానమును పోలీసు లవలంబించి యుండలేదు
సాక్ష్యముకుబట్టి, పోలీసు లీవిధానము ననుసరించినట్లు
పొడగట్టుట లేదు. ఇందుకు వ్యతిరేక మగు విధానమే పొడ
గట్టుచున్నది? క్రిందపడిపోయిన సత్యాగ్రహులొకని యాతడు
భూమిమీద పడియుండగానే, మరల కొట్టినట్లు సాక్ష్యమును
బట్టిలేచుచున్నది. పరుగిడి వెళ్లిపోయి, యాతడుగలములందు
తలదాచుకొనిన పలువురును వెంటదరివి, కొట్టుబడి రనియు
సాక్ష్యము బల్కుచున్నది.

అనలు నిర్బంధమే వ్యక్తులహక్కులకు భంగకరము
వియక్త వ్యక్తియొక్కయు స్వాతంత్ర్యము నరికటకు
యాతని హక్కులే గావు. నింగమేయగును. ఎరెనుచేయుటవల
నను, నిర్బంధించుటవలన గలగునట్టి భిక్షగవలన బలప్రయో
గముయొక్కయు, దౌర్జన్యముయొక్కయు అవకాశము
గలదు.

సాయం 6-30 బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో రాత్రి 9-30

1930 సం॥ మే నెల 15, 16 తేదీలందు

ఇంపీరియల్ ఫిల్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడిన

WILD COT OF BOMBAY

దొంగదాత

మిస్. సులోచనగారు ప్రధాన పాత్రధారులు.

మగచో, రెండవపద్ధతిని విడనాడి, మొదటిపద్ధతినే యనుసరింప
వలయుననుట న్యాయమే యగును.

కమిటీవారి నిర్ణయము

సత్యాగ్రహులపైనను, యితర పురజనులపైనను లాఠీలను
యిష్టమువచ్చినరీతిని ప్రయోగించుటగాని, యితరవిధములైన
మరే కరీరహానిని కలుగజేయుటకు గాని యెట్టి యావశ్యకతయే
నను, న్యాయమైననూ యుండియుండలేదని, సాక్ష్యమును
జాగ్రత్తగా పరీక్షించినమీదట మాకు దోచుచున్నది.

టి. ఓ. రామచంద్రలయ్యన,

6-5-30 పి. సోమసుందరం,

ఎం. బాలసుబ్రహ్మణ్య మొదలియారు.

నిరంకుశపత్రికాశాసనము

లాహోరులో మూడు పత్రికలు నిలిచిపోవుట

లాహోరు, మే 12:—దేశభాషలో ప్రచురితములగు
“జమీందారు” “నరుగుంటలో” “ప్రతాప” పత్రికలనుండి
ధరావత్తు కొరవడెను. అందువలన నేటి యనయమునుండి అవి
ప్రచురితముగటలేదు. “జమీందారు” పత్రికపై యింత
పకమున వెలువడుచున్నది. అందు తురగంజైహాజీ 40000 మంది
సరిహద్దు ప్రాంతవాసులను చేర్చుకొని సిద్ధముగానున్నాడని తెలు
పుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రంగూన్ మెయిలు పత్రిక నిలిచిపోవుట

రంగూన్ మే 12:—ఈ 2000 ధరావత్తు కొరవడుట
చే రంగూన్ మెయిలు పత్రిక నిలిచిపోయినది. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా పత్రికాధికారుల పునస్సమావేశము

కలకత్తా మే 12:—నిన్నరాత్రి అల్లరితో ముగిసిన
సమావేశము వెంబడినే నేడు ఆప్రచేయబడిన పత్రికల కధి
పతులు సమావేశమై జాతీయ పత్రికా సంఘము నొకదానిని
నెలకొల్పిరి. బొంబాయిసభకు ప్రతినిధులను పంపునట్లును
కాంగ్రెసు తాత్కాలికాధ్యక్షులు ఆఖిలభారత పత్రికాసమా
వేశమును జరిపి తీర్మానించువరకు పత్రికలను వెలువరింపకుండు
నటులును తీర్మానించిరి.

“బనుమతి” పత్రిక ఇంగ్లీషు బెంగాలీ ప్రతులు నేడు
వెలువడినవి. “అమృతబహద్ర పత్రిక” బొంబాయి తీర్మానము
నెదురుచూచుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

గృహపరిశోధనలు

పురూలియా మే 12:—శిల్పాశ్రమ, దేశబంధు ముద్ర
శాలయములను పరిశోధించి పోలీసులు నిషేధసారస్వతమును
నశిపరచుకొని పోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

చందాదారుల కొక నిజ వి

అనేకస్థలములందు ఏజంట్లు నెల 1-కి దినపత్రికకు
రు 2ల కంటే హెచ్చుగాను, విడి పత్రికను 0-2-0
లకును విక్రయించుచున్నట్లు మాకు తెలియు
చున్నది.

ఏజంట్లములముగా పత్రికలను పుచ్చుకొను
వారు, దినపత్రికకు నెల 1-కి రు. 2 లును తపాల్
ద్వారా తెప్పించుకొనువారు నెల 1-కి రు. 2-2-0
లను చందా చెల్లిరచవలెను. విడిపత్రిక 1-కి ధర
రు. 0-1-6 తెలుసుకొనవలెను. ఇంధుకు వ్యతిరేక
ముగా చందావచ్చునని, పత్రికకు హెచ్చుధరముగాని
సమాచారమును మాకు తెలియమే తెలివిన తగు
చర్య తీసుకొనబడును.

వివిధరాష్ట్ర సత్యాగ్రహము

తమిళనాడు

వేదారణ్యం, మే 11:—కొంచెము ఎండకాయుచుం
డుటచే వలంట్టిరు వివిధస్థలములుగా ఇంటింటికిపోయి ప్రచార
ము సలుపుచున్నారు. ఒకదళము తొప్పత్తురై గ్రామమునకు
పోయి ప్రజలను పోలీసుదౌర్జన్యమునకు భయపడకుడనియు తమ
గృహములనుకూడ వారు దండెత్తుచున్నప్పుడు తాము స్వయంర
క్షణకై సంసిద్ధులు కావగుననియు బోధించిరి. కొందరు వలం
ట్టిరుపోయి ఉప్పుపట్టును చూచివచ్చిరి. ఇంకను నీళ్లు నిలిచియుం
డుటచేత, దిగుటకుశక్యముకాదు. ఉదయమున రామస్వామి
అయ్యంగారు జాతీయపతాకమును ప్రదర్శించి, ఉత్సాహవంత
ముగా నుపన్యసించిరి. సాయంత్రము వలంట్టిరు వీధులుతిరిగి సభ
చేయుటకు ప్రయత్నించుచుండగా పోలీసులు జనులను నిరోధిం
చుచుండిరి. హిందీపండితుడు టి. కృష్ణస్వామి పోలీసులవెనుక
నిలిచియున్న ప్రజల కుపన్యసించి, ఇది కూడ 144 సెక్షన్
ఉల్లంఘనమని చాటెను. వలంట్టిరు నేనులు స్వేచ్ఛనకు వెళ్లి శిక్ష
పొందిన నాయకత్వయమును సాగనంపినచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

వైనికాధికారి రాజీనామా

కృష్ణా దూరగారు పోలీసు జాలుమును ఖండించుట
చే తమ వైనికాధికారిమును త్యజించి సత్యాగ్రహోద్యమము
నందు చేరిరి. (ఆ. ప్రె.)

పూనాలో అద్భుతశాంతిప్రదర్శనము

పూనా, మే 12:—గత వారమునుకూర్చి సింహాహూ
కనము జేయుచు “పూనాస్టారు” పత్రిక వలంట్టిరు వారిక్రమ
శిక్షణకును, కాంతిసంరక్షణకును ఆభినందించుచున్నది. గాంధీ
గారిని పునహాప తెచ్చియున్నను, ఉదేకము ప్రజలలో మిన్న
ముట్టుచున్న ను దౌర్జన్యమునం తర్హిత మై
యుండుట ఎంతయు ప్రశంసనీయము. నాయకులును
వారి కాంతిసైన్యమును అద్భుతమైన దేశసేన నొనర్చిరనియును
ప్రజలను కాంతివీడవలదని వినువక బోధించిరనియును ఈపత్రిక
నాయుచున్నది. పురపాలకసంఘముకూడ పోలీసువారి సేవను
ఓపికను ప్రశంసించినటులకూడ యీపత్రిక తెలుపుచు పోలీసు
లొకవంకను వలంట్టిరు మరొకవంకను కాంతిప్రదర్శనమునకు
కారకులైరని భూషించుచున్నది.

సింధురాష్ట్రము

నమస్తిశాసనోల్లంఘనము

హైదరాబాదు, మే 12:—నిన్న 7000 మంది సమ
ష్టిశాసనోల్లంఘన మొనర్చిరి. 200 మంది చట్టుపట్టుకు పోయి
కాలారుపుట్టిని కొనివచ్చిరి. సాయంత్రము చాల ఉప్పు తయార
చేయబడ్డది. లాఠానాలో మరల ఉప్పుశాసనోల్లంఘనమును
జరిపినను, పోలీసులు మాత్రము విన్నవించిరి. ప్రతిజిల్లా,
తాలూకా, గ్రామములందు సత్యాగ్రహ జట్టులు అత్యధిక
ప్రచారము సలుపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

మహాత్ముని నిర్బంధము

హర తాళము

ధర్మశాస్త్రి, మే 12:—బొగ్గుపనికాండ్రు పదిహేనుగ
లలో మూడుదినములు పనిమాని మహాత్ముని నిర్బంధమునకు తమ
వివాదమును వెల్లుబిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

ప్రభుత్వ ప్రకటన

చెన్నైలో ఇటీవలి సంభవములను గూర్చి

పోలీసు చర్యను సమర్థించుట

ఉదకమండలము, మే 18:—చెన్నైలోని ఇటీవలి సంభవములను గూర్చి చెన్నై రాజధాని ప్రభుత్వము వారికింది ప్రకటనను గావించియున్నాడు:—ఏప్రిల్ 22, 27 తారీఖులనుండి చెన్నైలో జరిగిన సంభవములను గమనించుచు ఆసమయము నందు పోలీసువారి ప్రవర్తనను గూర్చి యనేకులుగావించియుండి నవిమర్శనలను గమనించుచు ప్రభుత్వమువారు కమిషనరువద్దనుండి ప్రత్యేకముగా వివరములను తెలుపు నివేదికను రప్పించియున్నారు. అనుభవజ్ఞులగు పెద్దమనుష్యులతో ప్రభుత్వమువారి విషయమును గూర్చి సంప్రదించియున్నారు. వీరాశోకాలలో చెన్నై పురియందుండియుండిరి. గవర్నరుగారు వీరికి ప్రత్యేకముగా దర్శనమొసంగి వారి యభిప్రాయముల నెరిగియున్నారు. ప్రజాసంస్థలు గావించిన తీర్మానములను 23 వ తారీఖునాడు కేవలచారిత్రా పంచాయతీ వారాసంగిన యభిప్రాయమును కూడ ప్రభుత్వమువారు తలకించుచున్నారు. ఇందుతో జేర్చబడిన కమిషనరు నివేదిక చెన్నై పురియందుండి సంభవములను గూర్చి వివరములను తెలుపుచు కమిషనరు నివేదికను యితరవిషయములను సమూహించిచిన పిదప ప్రభుత్వము వారి కేర్పడిన యభిప్రాయమేమన, పోలీసు వారెల్లరును, మొదటినుండి తుదివరకును, పెట్టితప్పును యొనరించియుండలేదు సరిగదా, వారి ప్రవర్తన మిక్కిలి పొగడదగినదై యున్నది.

చెన్నై పురియందుండి యానాటి సిద్ధిగతులు

కానోల్లంపునోద్యమములననేర్పడిన యలజడవలనను, చాలకాలమునుండియు చూడబడుచున్న మాయబడియుండుటవలనను చెన్నై పురిలో సిద్ధిగతుల లపాయకరముగా నుండినవి కాని, ఏప్రిల్ 22 వ తారీఖునాడు వయము 11 ఘంటల వరకు, పోలీసులకును, దొర్లవర్గ పద్ధతులను సారాళము జరుగునట్లు జేయుటకు యత్నించినవారిని జరిగిన చిన్ని చిన్ని సంఘర్షణలు తప్ప, యంతకుండు మరేవియును జరిగియుండలేదు. రెండు సార్లు తీవ్రసంఘర్షణ జరిగెను.

1500 కు పైగా గల పిల్లల పనివాండ్లు అల్లరిచేయుచు నూరేసచుండిరి. నగరమునందలి ప్రతి దుకాణమును బలవంతముగా మాయించుటయే వీరియొక్క లక్ష్యమని స్పష్టముగా తెలిసెను. వీరిని, పోలీసులకును జరిగిన సంఘర్షణయే పై రెండింటిలోనూ మొదటిది.

ప్రకాశముగారి సభ

ప్రకాశముగారి సభకు హాజరై, యింటికి కాంతముగా వెడలి పోవలయుననెడి పోలీసులకు లక్ష్యపెట్టక, మిల్లు పనివాండ్లతో చేతులు కలిపిన యల్లరి గుంపులను, పోలీసులకును జరిగిన సంఘర్షణయే రెండవది. పోలీసువారిని వీరు దాకినందున, వారు గుంపును లాటిలతో చెదరగొట్టవలసి వచ్చెను. 22 వ తారీఖునాడు సాయంకాలము 'మిడి' నెప్పరైజ్ మెంటు'కు జెందిన పోలీసుల అడ్డుతమకు కాంతమును జూపిరిగాని, తేకున్న గొప్ప యల్లరి జరిగెడిదే, వీరివద్ద తుపాకులను కాల్పుల నభ్యసించి యీ పోలీసుల (కోటకు) మరలుచుండగా, పక్కనే జరుగుచుండిన పెద్దసభనుండి విడిపడి వచ్చిన దుండగిండ్లకు యావకులు కొందరు వీరిపై రాళ్లను రువ్విరి. 12 వ తారీఖునాడు సత్యాగ్రహ నాయకులు శిశింపబడినందులకు ఆసమ్మతిని ప్రకటించుటకై వైదభ జరుగుచుండెను. కోవకారణము మిక్కిలిగా నున్నను మిలిటరీవారు కాంతము పహించినందులకు గవర్నరుగారును ప్రభుత్వసభ్యులును వారి నెంతయో స్నేహపూర్వకముగా మెచ్చుకొనుచున్నారు.

25 వ తారీఖునాటి సంభవములు

మరుసటిదినము సాయంకాలమునాడు బహిరంగసభ జరుపదలమకొనుచున్నారని తెలుసుకొని యట్టిసభలను ప్రజాకాంతికి కలుగకలభంగమును గుర్తించి హైకోర్టువీధివద్ద సాయంకాలము 4 ఘంటలు మొదలుకొని రాత్రి 10 ఘంటలవరకును పెట్టిసభలును జరుగరాదని పోలీసుచట్టము 41వ సెక్షనుక్రింద పోలీసు కమిషనరు ప్రత్యేకసంకెను, ఆలెడు చేసినవని కేవలము సరియైనది. ఈ యుత్తర్య నాతడు ప్రతిదినము మరల మరల నొసంగుచునే యుండెను. ఈ యుత్తర్య ధిక్కరింపబడలేదుగాని ముందుగానే ప్రకటించిన రీతిని, హైకోర్టు వీధివద్దనే యుత్తర్యులయూరుజేయుటకై సత్యాగ్రహులుకొందరు యచటికి వెళ్లుటకు 25 తారీఖునాడుదయమున ప్రయత్నించిరి. వీరి ననుసరించి నుమారు నూరుమందివాలంటీరులును వీరిలో నిర్భయ ప్రత్యేకహాజరలరు. వీరు నడుచుచుండగా దారిలో గల పిల్లలతో చాలమంది వీరి ననుసరించుటకు ప్రారంభించిరి. 20 మంది జవానులతోనూ నిర్భయ యుత్తర్యులతోనూ యుద్ధోగ్యులగుచే యనుసరింపబడిన కమిషనరు రియక్రమగుంపు నెదు

ర్కొనుసరికి దీనిలో మూడువందలవరకు ప్రజ యుండిరిని యంచనావేయబడి యున్నది. చెదరిపోవలయుననెడి పోలీసు యుత్తర్యను యధికసంఖ్యాకులు లక్ష్యపెట్టిరి. కాని సత్యాగ్రహులును వారి ననుసరించిన వాలంటీరులును లక్ష్యపెట్టరయిరి. కమిషనరు కోరికను మన్నించి వారినుండు రిరువురు నొక ప్రక్కకొదిగి నిలుచున్న పిమ్మట డిప్యూటీ కమిషనరుయొక్క యజ్ఞలక్రింద మెలగుచు పదిమంది పోలీసువాండ్లు వీరిని లాటిలతో చెదరగొట్టిరి. ఈయవసరపరిస్థితుల నెదుర్కొనుటలో పోలీసులు మితిమీరిన బలప్రయోగము నొనరించి యుండలేదని ప్రభుత్వము వారి యభిప్రాయమై యున్నది. లాటిలను ప్రయోగించుటకు నియమితైన పోలీసు బలముయొక్క ప్రమాణమును గూర్చియు, సత్యాగ్రహులకు తగిన దెబ్బలను గూర్చియు కావలయునని ప్రకటించబడిన యధికమోక్షులను ప్రభుత్వము వారింతయు ఖండించుచున్నారు. వీరి కెంతయో ప్రకటనయొసంగబడియుండెను.

అఖిలపక్ష సభనాటి వ్యత్యాంతములు

ఏప్రిల్ 27 వ తారీఖునాటి సాయంకాలము జరిగిన సంభవమే యాఖరది. అన్నిటికన్నను తీవ్రమయినది. పోలీసు కమిషనరుయొక్క నివేదిక వివరముల నన్నిటిని నిర్ణయిస్తున్నది. ప్రభుత్వమువారు కొన్నిసంగతులను మాత్రము నుడువకొందున్నారు. చూడే మిల్లుల యధికారులు తమ పిల్లలను యాఖరు నిమిషమున 28 వ తారీఖునాడు తెరుచుటకు నిరాకరించినందువలన పనివాండ్లు నిరుత్సాహమును, నిరుగునుచెంది, తలవనితలంపుగా రంగస్థలమున ప్రత్యక్షమయిరి. ఇందువలన మొదటనే సిద్ధిగతులు బలమించిన వనుట విధితము. 'అఖిలపక్ష' సభయని నెక్కుడుగా ప్రకటనను పొందియుండిన పెద్దసభయొకటి సమావేశమైన సమయముననే సమయము తీసికల యందు జరుగుచుండుటవలన కొత్తచిక్కెకటి తగుల్కొనెను. స్వల్పమగు పోలీసు సిబ్బందిని చుట్టుముట్టుట యాధులమునందు నులుపుగా నుండుటవలన పోలీసులకు చాల కష్టము కలిగెను. నుమారు రెండువందలమంది పోలీసు కాల్పులమును నశ్యూహులగు పోలీసువారు సావారు పదిపాడుగరును మాత్రము అల్లరిచేయుచున్న గుంపు నొకఘంటసేపుదాక తుపాకులను కాల్పుకుండగ వారిని వీచినుండి తరిమివేయ గలుగుట పోలీసు వారియొక్క క్రమశిక్షణను దైర్యమునకును స్థిరప్రవర్తనకును సాక్షిపూతములని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమై యున్నది. తుపాకులనుకాల్చియుండినవో వారిపని నులువయ్యెడిదే. గుంపులోని కొందరి ప్రవర్తనలను నిది న్యాయముగానే యుండెడిది కాని కమిషనరు నుడివిట్లుగా చీకటి హెచ్చుచుండినందువలన గుంపు మిక్కిలి చెదిరియున్నందువలనను, తుపాకులనుకాల్చి సిద్ధిగతులను చక్కబరచుటకు యవకాశమొందియుండలేదు. కమిషనరు తుపాకులను కాల్చకపోవుట సరియైనవనిదే. ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము.

అల్లరియొక్క రెండవరూపము

అల్లరియొక్క రెండవరూపము యావిధమున గల్గనది గుంపులలో మొండి కత్తివారు నుమారు రెండువేలమంది సముద్రపు ట్లాడునుండి వీచికోడ్డును వదలి వైకాఫ్ లును కోడుముఖమున జేరిరి. వీరు ముందువైపున పోలీసువారిని దాకగా రెండు ప్రక్కలను వికాల ప్రదేశములయందు చేరియున్న వారును పోలీసులపై రాళ్లను ప్రయోగించిరి. వీరిని వెనకకు తరచుటకు తుపాకులను కాల్చక విధిలేదనుట విధితము. కాని యెంతమాత్రము నిష్క్రమణకే యట్లు తుపాకులు కాల్చబడెను. ప్రజలు మొదట నెచ్చరింపబడిరి. కమిషనరు బాగ్రత్తగా పరిశీలించుచుండుటచే, మొత్తముమీద నేడు సాతేతుపాకులు కాల్చబడెను. గుంపుయొక్క యల్లరిలో చేరినవారిని యిటువంటి సంవర్షములయందు తరచు దెబ్బలు తగులుచుండును. ఆ సమయమున చుట్ట తలవనితలంపుగా నుండిన ఈ. కే. గోవిందస్వామి మొదలియారుగారి విచారకర మగు మరణమునకు ప్రభుత్వము వారు ముఖ్యముగా తమ విచారమును తెలుప కొందున్నారు.

పోలీసువారి 'శాంతము'

ఈ విషయమును పరిశీలించిన మీదట, యీ అల్లరులు జరుగుచున్న పుడతను పోలీసు కమిషనరును, ఆరిని యుద్ధోగ్యులగుటను, కాంతమును, ఓర్పును నెక్కుడుగా ప్రవరించినదియు, వారికింద పని జేసిన యితరులును వారికి నెక్కుడుగా సహాయపడినవయు గవర్నరుగారికిని, ప్రభుత్వ సభ్యులకును నిశ్చితాభిప్రాయ మేర్పడియున్నది. ఈ యభిప్రాయముతో నిమ్మకపాతముధి | గల న్నె వారునూ యేకీభవించురని వారి యభిప్రాయము. 22 వ తారీఖునాడును, 27 వ తారీఖునాడునూ పోలీసుల నెదుర్కొన్న గుంపుయొక్క సంఖ్యను, నుగమును బట్టి చూచిన, ఆ సమయమున పోలీసు లేమాత్రము తలపటాయించినను, ఏ మాత్రము మెత్తబడినను, చెన్ననగరవాసుల భవ, ప్రాణములకు గొప్ప విపత్తు వాటిలేదే. కన్నింగు హామీగాడను, నగర పోలీసులందరూ విపరీతపరిస్థితులలో తమ భర్తమను జయప్రదముగా నిర్వహించినందులకు అభినందనీయులు.

కుమ్మూరు గ్రామమున నబుగారి

రాజీనామా

(స్వకీయవిలేఖరి)

చెజవాడ, మే 12:—పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా గన్నవరం తాలూకా కుమ్మూరు గ్రామమున నబు శ్రీయుత మైనేని వెంకటనరసయ్యగారు శ్రీ గంపలూడెం రాజావారికి గుఱిమును యిచ్చినందుకు సంజాయిషీ నీరువలసినదిగ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు తాళిదు నంపిరి.

తాళిదుకు జవాబుగ రాజీనామా నొసంగుచు యీ క్రింది జాబును వ్రాసిరి.

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా గన్నవరం తాలూకా కుమ్మూరు గ్రామమున నబుగారైన శ్రీయుత మైనేని వెంకటనరసయ్యగారు రాజీనామానిచ్చుట.

వారిలేఖ

నూజిడు, రెవెన్యూ డివిజను ఆఫీసరుగారికి,
1. నేను నా గ్రామమున నబు హోదాకు ఇందుములముగా రాజీనామా నిచ్చుచున్నాను.
2. నేను గంపలూడెం రాజాసాహేబుగారికి గుఱిమును సప్తయిచ్చేనందుకు సంజాయిషీ యివ్వవలసినదని మీరు అనవసరముగాను నిరంకుశముగాను నా కంపిన సమయమున నా ఆసమ్మతిని తెలియజేయుచున్నాను. రాజాసాహేబుగారికి నేను గుఱిము నిచ్చుటయే కాదు, వారును వారి సత్యాగ్రహదళమును మా యూరికి దయచేసినప్పుడు వారికి నేను ఆతిథ్యముపూజా ఒసగితిని.

3. ఆ కేళిభక్తుని గౌరవించుటకు నాకు సంపూర్ణమగు హక్కుకలదు. గాంధీమహాత్ముని, ఇతర భారతీయ దేశభక్తులను బంధించి క్రిందుమీదగా నని నిర్బంధవిధానమును ప్రయోగించుచున్న గవర్నమెంటుతోడి సంబంధమును వదలుకొనుట ఆత్మగౌరవముగల ప్రతి వ్యక్తియొక్కయు విధియని నా యభిప్రాయము.

12-5-30. మైనేని వెంకటనరసయ్య.

చెజవాడ పురపాలక సంఘము

శ్రీయుత కట్టమంచి కొళందరెడ్డిగారి రధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి

చెజవాడ, మే 12:—పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత అయ్యదేవరకాశేట్లరావు పరతులుగారు నిర్బంధింపబడుటచే తిట్టపైస ఖాళిని భర్తీచేయుటకై నిన్న పురపాలక సంఘముయొక్క ప్రత్యేకసభ జరిగెను. 27 మంది సభ్యులు సభ కరుడించిరి. శ్రీయుతులు శిష్టాచారకల్పవృద్ధులుగారు, కట్టమంచి కొళందరెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. వెంకటకృష్ణయ్యగారికి 12 వోట్లును, కొళందరెడ్డిగారికి 18 వోట్లును వచ్చెను. కొళందరెడ్డిగారు పురపాలక సంఘాధ్యక్షపదవికి యెన్నుకొనబడినటుల ప్రకటించబడెను.

"నేను కాశేట్లరావుగారి భార్యమనే ఆవలంబించును. వీరబాలసారలకును, పశువులకును చావళ్లు కట్టించ-యత్నించెదను. కాలముపైని జనులు నడుచుటకు చిన్న నుం తెనల నిర్మించ కృషిపల్వెదను" అని కొళందరెడ్డిగారు చెప్పిరి. రెడ్డిగారిని పుష్కమాలతో నలంకరించిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

నూలువడకుటను నేర్పుటకు తరగతి

మద్రాసు, మే 13:—శ్రీమతులు యల్. కృష్ణాబాయి జ్ఞానాంబాలోగార్లు మద్రాసు శ్రీలసంఘ కార్యదర్శినులు యిటుల వ్రాయుచున్నారు.

నేడుదయము 8 గం నెం 88/85 సింగ్రాచారి వీధి యందు జరిగిన శ్రీప్రచారకులు సభయందు శ్రీలకు నూలు వడుకుటకు నేర్పుటకుగాను తరగతి ప్రారంభింప నిశ్చయింపబడెను. నూలు వడుకుటయందు సామర్థ్యము బడసిన కొందరు శ్రీలు ప్రతిదినమున పై భవనమున మధ్యాహ్నము 2 గం మొదలు సాయంకాలము 6 గం వరకు ఇతర శ్రీలుకు నూలువడుకుటకు గరపెదరు. వారివారి యిండ్లయందే రాట్నములను దూదినీ శ్రీలకు పట్లయి చేయుటకును ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. నూలువడుకుటకు నేర్చుకొన వుత్సాహులుగల శ్రీలెల్లరు యీ తరగతియందు చేర ప్రార్థితులు. ఎవరివద్ద నైనను ఉపయోగముందు లేని రాట్నములుండిన అట్టివారు ఖాటిని యీతరగతి ఉపయోగాక్రమ పరివర్గీకరము.

పోలాపూరులో సైనిక పరిపాలన మేర్పడినది

రాత్రి 7 గంటలనుండి ఉదయము 6 వఱకు
యెవ్వరును వెలుపలికి రాకూడదు

గాంధీ బోపిలను ధరింపరాదు

పోలాపూరు, మే 18:—పోలాపూరు, మునిసిపల్ పరి
షత్తులో రాత్రి 8-30 నుండి సైనిక పరిపాలనను ప్రకటించ
బడినది.

కన్న రోజుగా యాధిపత్యమున సైనికులు నగరమును
వశపరుచుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

పోలాపూరు, మే 18:—స్వాతంత్ర్యముగా వ్యవహా
రించు ప్రజలకు సాయము చేయుటకును, వారిని రక్షించుటకును
నిన్న సాయంత్రము 8-30 నుండి సైనిక పరిపాలనను ప్రకటిం
పబడినది. పోలాపూరులో నియమింపబడిన సర్వసేనాధిపతి
నోటికు మూలకముగా తెలియబరుచుచున్నది. నిబంధనల
ప్రకారము నడుచుకొనువారు యెంతమాత్రమును భయపడ
నవసరములేదనియు, తమ వ్యాపారములను శాంతముగా నెరవే
ర్చుకొనవచ్చుననియు ఆయన తెలుపుచున్నాడు. ఈరోజు మ
ధ్యాహ్నము ఒక మునిసిపల్ సభను సమావేశపరచి ఆ సభలో
సైనికాధికారి సైనిక శాసనముయొక్క నిబంధనములను సభ్యు
లకు బోధపరచిరి. రాత్రి 7 గంటలనుండి ఉదయము 7 గంటల
వరకు యెవ్వరును వెలుపలికి రాకూడదనియు ప్రజలు లాఠీలుగా
ని యితర మారణ సాధనములుగాని ఉంచుకొనరాదనియు వా
రు తెలిపిరి. జాతీయపతాకము నిషేధింపబడినది. 4 గురు కంటే
పెచ్చునుండి ఒక్కచో సమావేశమగుట న్యాయవిరుద్ధము.

మహమ్మదీయులు రాత్రి 7 గంటలకొకసారి మరల రా
త్రి 10 మిగిలి గంటలకు నమాజుచేయవలెను గనుక యీ ఆజ్ఞ
తమకు వర్తింపకుండచేయవలెనని మహమ్మదీయసభ్యులు చెప్పిరి.
మహమ్మదీయులు అల్లలలో పాల్గొన లేదనియు రాజధాని
పూరితులను శాంతియుతులను నైయుండి రనియు వారు చె
ప్పిరి. మహమ్మదీయ సభ్యులైన కడుంగడు సంజీవించుచు
సాంఘిక పక్షపాత మేమియు లేక ఈ సైనిక శాసనము ఆ
మలు పెట్టబడునని సైనికాధికారి చెప్పెను. స్థానిక కాంగ్రెసు
కార్యాలయము సోదాచేయబడి కొన్ని కాగితములు తీసికొని
పోబడినది. కొందరు అరెస్టుకూడా చేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

సైనికులు జాతీయపతాకము లాగి వేయుట

(ఫ్రీ ప్రెస్ తితివార్త)

బొంబాయి, మే 14:—సైనికాధికారులు నగరము
నాక్రమించుకొనిన తరువాత చేసినపనులలో మొదటిది మునిసి
పల్ భవనముపై జాతీయపతాకము లాగిపారవేయుటయై యు
న్నది. సైనికాధికారులు మ్యునిసిపల్ సభ్యులను పిలిపించి సైని
కుల ఉత్తరవులను వారికిబోధపరచిరి. రాత్రి 9-30 నుండి ఉద
యము 6 గంటలవరకు ఎవ్వరును బయటికి రాకూడదు. గాంధీ
బోపిల సవ్యరును ధరింపరాదు. పోలీసుసాబ్బెట్లు, డిఫెన్సు
పోస్టు, అంగ్లో-హిందీ కాలి సైనికులు చేసిన దుండగములకు
కొందరు ప్రజలు అసమ్మతి తెలిపినది చెప్పుచున్నాడు. ఈరోజు
సాయంత్రము 5 గంటలవరకు గడవిడ లేమియు జరుగలేదు.
బజార్లను కేపు తెరుచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

కాంగ్రెస్ నాయకుల అరెస్టు

పోలాపూరు, మే 18:—పోలాపూరు కాంగ్రెస్ కమిటీ
అధ్యక్షుడు డా. బాబాగారును పోలాపూరు యుద్ధాలోచనసంఘ
కార్యదర్శియు బాదర్ గారును అరెస్టు చేయబడిరి. ఇంక అరె
స్టులు జరుగునని యూహించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయిగవర్నరుకు రాజప్రతినిధితంతరి

బొంబాయి, మే 18:—రాజప్రతినిధి యీ క్రిందితంతరి
వార్తను బొంబాయి గవర్నరుకు పంపిరి:—పోలాపూరులో
ముగ్గురు పోలీసులను దుర్మార్గులుగా చంపినందుకు అధికారు
లందరిపక్షమున నా సానుభూతిని తెలియబరచవలసినది. ఈ
మగ్గురుపోలీసుల కుటుంబములకు సానుభూతి తెలియబరుచుచు
పోలీసుదళమువారు ఆకష్టపయమునందు ప్రకటించిన దైర్య
సాహసములను నిగ్రహమునకును నేను సంతోషించితిని
నూడ వారిలో చెప్పువలసినది.

గవర్నరు తంతరి

పోలీసు హత్యలను ఖండించుచు తక్కువంటుబయలువారి
యొడ తన సానుభూతి తెలుపవలసినదని బొంబాయిగవర్నరు
జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు వ్రాసినారు. (అ. ప్రె.)

పోలాపూరులో ప్రస్తుత పరిస్థితులు

పోలాపూరు, మే 18:—గత రాత్రి పోలాపూరులో
సైనికపరిపాలనను ప్రారంభమయ్యెను వార్త హాంమెంబ
రగు హబ్స్ గారిచే దృఢీకరింపబడినది. సైనికశాసనము ప్రతి
పాదంపబడగానే సైనికులు నగరమును వశపరుచుకొని తమ
ఉన్నతస్థలములను మరఫరంతులను ఉంచిరి. కావలికా
యు ప్రతిప్రదేశమున రక్షింపబడుచున్నది. ఇందువలన సామాన్య
బండ్లు వచ్చుట పోవుట పూర్తిగా ఆగిపోయినది. నగరము
పొడువారిని యాచారము బాల్చియున్నది. న్యాయశాస్త్ర
మునకు విరుద్ధముగా నిష్ఠు దేవ్యులను వ్యవహరించుటలేదు. బజా
రులలో రాకపోకలను నియమించుటకు పూనుకొనియున్న
“కాంగ్రెస్ పోలీసులు” అరెస్టు చేయబడిరి. పోలీసులు హతు
లయిన ప్రదేశమున నెరుచుండిన జాతీయపతాక పడగొట్టబడి
దాని స్థానే రాయల్ అల్బెన్స్ పటాలముయొక్క చిహ్నము
ఎగురవేయబడియున్నది. కాటెక్ డేవిస్ గారి యాధిపత్యమున
నగరములో దుండగోద్రక్షాసము నడుచుచున్న అల్బెన్స్ వి.
పటాలము ఒక కాయభాస్వర్యకొట్టులో 4 గురిని పట్టుకొనె
ను. నగరములో ఒక గాంధీబోపిలూడ గనబడుటలేదు. జమ్మి
గానున్న డైఫెన్సుగారి స్థానే డిఫ్లూట్ నూపరిం పెండ్లెంబు
గా నియమింపబడిన రే నాట్టుగారు ఛార్జ్ వుచ్చుకొని దుండ
గోద్రక్షు పట్టుకొనుటకు ప్రారంభించినారు. ఇప్పటికి 6 గురు
అరెస్టుచేయబడిరి. కాని వీరు నాయకులు కారని తెలియు
చున్నది. (ఫ్రీ ప్రె)

పోలాపూరులో ప్రజాప్రభుత్వము

పూనా, మే 18:—సెంట్రల్ డివిజను కమిషనరు రగు
మాక్ గారు పోలాపూరునుండి యిచ్చుటికేవచ్చి ఇచ్చటకొలదికా
లముండి గవర్నరుతో ముచ్చటించుటకు మహాబలేశ్వరుపోయెద
రు. హాంమెంబరగు హబ్స్ గారునూడ ఇచ్చటికివచ్చి పోలా
పూరు పరిస్థితులనుగూర్చి గవర్నరుతో ఆలోచించుటకు మహా
బలేశ్వరుకు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

పోలాపూరులో ప్రజలు తమస్వంతప్రభుత్వమును ఏ
ర్పరుచుకొని నగరములోని రాకపోకలను నియమించుటకు స్వంత
నిబంధ లేర్పరుచుకొనినది పోలాపూరునుండి వచ్చినవార్తలు
తెలుపుచున్నవి. వారిచ్చినఆజ్ఞలలో యిదివరకుమాదిరిగా ఎడమ
వైపున గాక టాంగా లన్నియు మడివైపున వెళ్ల వలెనను ఆజ్ఞ
ఒకటి ప్రతిరోజు జరుగవలసిన పరిపాలనమును నిర్వహించుటకు
మేజిస్ట్రేటునూడ నియమింపబడి రని తెలియుచున్నది.

ప్రజారాజ్య స్థాపనము

పోలాపూరు, మే 12:—బ్రిటిష్ రాజ్యముంతమైనది. గాంధీ
రాజ్యము ప్రారంభమైనది అను ఆభిప్రాయమును ఏది చెప్పి
నను నమ్ము పామరజనులలోను మిల్లు పనివారిలోను పోలా
పూరులోని చిన్న చిన్న వర్తకలలోను వ్యాపింపజేయుటకు చాల
మంది ప్రయత్నించిరి. ఇట్లు చెప్పువారు పాడుపడియున్న విరో
ధీయుల బంగళాలను చూపిరి. నిర్జనము లయిన పోలీసుచౌకీలను
చూపించిరి. నగరములో కావలికాయునున్న పోలీసులు యిప్పు
డేగి అని యడిగిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటుగొద్దు దానిలోని రికార్డులు
తగులబడిపోవుట బ్రిటిష్ సర్కారు అంతమగుట కొక చిహ్న
మని వారు తెలిపిరి. గాంధీ ఉహాత్తుని రాజ్యము స్థాపింపబడి
నందుకు చిహ్నములుగా వారు కాంగ్రెస్ కాంధీ సైనికులను
చూపిరి. పోలీసు వారికి బదులుగా ఇప్పుడు
కాంగ్రెస్ కాంధీ సైనికులు రాకపోకలను నియమించుట
స్వరాజ్యస్థాపన చిహ్న మని వారనిరి. ఆ పుడ పుడు
సైనికులు వీధులలో అగుపడుట ఆగురుచున్న ప్రభుత్వ
దౌర్జన్యప్రకటనార్థమని వారు చెప్పిరి. ఈరోజుమధ్యాహ్నము
మిలిటరీ కావలి తీసివేయబడుటచే నగరమున బ్రిటిష్ పరిపాలన
పూర్తిగా అంతరించెనని వారు చెప్పిరి. మిలిటరీ కావలిను అసలే
తీసివేయుటవలన ముం దేమి అగుధము జరుగ నున్నదో తెలి
యదు. సెంట్రల్ డివిజన్ కమిషనరు వచ్చుందు మీరాచందు
లాల్ నారాంజీ గారుల త్వరత్వరగా వెళ్లిపోవుటచేత నగరమును
సైనికుల పరమచేయుటకు నిశ్చయింపబడె నని తెలపవచ్చును.
సివిల్ అధికారులు మిలిటరీవారి సాయముచే పరిపాలనను
సాగించుప్రయత్నించిరి. కాని హతాశులైరి. ఆయుధరహితులగు
పోలీసులను నియమించుట అశక్యమైనది. పోలీసువారి హత్యచే
వారి దైర్యమునూడ సడలినట్లున్నది. ప్రభుత్వకార్యాలయములు
నూయబడియున్నవి. 5 మిల్లులలో 3 తలుపులు తెరువబడుట
లేదు. ఈ విషయములవలన సివిల్ పరిపాలనము జరుగ నేరదని
యెంచి మిలిటరీపరిపాలనమును నగరములో స్థాపింపఅధికారులు
ఉద్యుక్తు లైరి. (అ. ప్రె.)

కరాచి సిక్కులు మనమోహనసింగుగారిని

అభినందించుట

కరాచి, మే 12:—నాయువు మోనికుడుగు మనమోహన
సింగుగారికి నేటిదినము శ్రీగురుసింగు సభవారు యువజన సిక్కు
సంఘమువారు విందు చేసిరి. వెండి కరండకమున ఒక అభినందన
పత్రము సమర్పింపబడినది. నేటిదినము కరాచి మునిసిపాలిటీ
వారు విందుచేసెదరు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయిలో మహమ్మదీయుల సభ

మాలానానయ్యను అతేలా మోటా ఖారీగారి

అవ్వతనరు ఉపసన్యాసము

బొంబాయి, మే 12:—నేడు సాయంకాలము బొంబా
యిలో ఎస్.ఎస్.ఎస్. మైదానమున మిక్కిలి గొప్పసభ జరిగినది.
పెక్కువేలమంది వచ్చిరి. సభలో మహమ్మదీయులగుడమిక్కి
లి హెచ్చుగానే యుండిరి.

గాంధీ మహాత్ముని సత్యాగ్రహము వా
మోదించుచు యిటీవల జమయతాసభలో చేయబడిన తీర్మాన
ములనుగూర్చి మాలానాగారు చాలనేపు మాటలాడిరి. మహమ్మ
దీయులింకను సత్యాగ్రహమునందు చేర లేదనుట మహమ్మదీ
యుల నవమానపరుచుటయే యగును. ఇటీవల పెనావరులో
తుపాకిగుండు కెడరులలోని వారెవరు మహమ్మదీయులే. మహా
మ్మదీయులు సత్యాగ్రహమున పాల్గొనుటలేదని డాక్టరు మూం
జీగారు లేఖ వ్రాయుట అసమంజసము. గాంధీజీ ఖురాను
ప్రకారమే నడుచుకొనుచుండెను ఇప్పుడు జమయతునాథు
గూడ దీని నామోదించి అధికారము నొసగిరి. కావున నిక
మహమ్మదీయులు లక్షలకొలదిగాని యాద్యమునునందు చేర
సలెను. అని మాలానాగారు ఉపన్యసించిరి. సభ్యులధిశాస్త్ర
హముతో చాలసారులు మధ్యమధ్య అల్లాహ్ అక్బరు మహ
త్వాగాంధీజయే మన్నన జమయ్యవల నొసరించిరి. (అ. ప్రె. స్పె.)

చెన్న పురిలో స్త్రీలకు స్వేచ్ఛింగు క్లాసు

తిరువల్లి కేజిలో సింగరాచారి వీధిలో 33-35

గృహమున ప్రతిదినమును నేర్పబడును

మదరాసు, మే 18:—నూలవడుకుటను నేర్పుకొన
గోరకు స్త్రీలకు ప్రతిదినమును మధ్యాహ్నము 2 మొదలు 6
గంటలవరకును యిచట నేర్పబడును. వారు యిండ్లలో నూలు
వడుకుటను, రాట్టుమును, యేనునగూడ నియ్యబడును.
ఎవరియిండ్లలోనైన రాట్టుములు ఉపయోగింపబడకుండనున్న
చో వానిని మాకు పంపగోరెదము అని స్త్రీలసంఘ కార్యదర్శి
అగు శ్రీమతి జ్ఞానశక్తిగారు ఎల్. కృష్ణవాయిగారును ప్రక
టించిరి.

గుజరాతు తలాటీలకు హెచ్చు జీతములు

గ్రామోద్యోగులపైని సాంఘిక బహిష్కరణము

జలల్పూరు, మే 14:—జలల్పూరు తాలూకాలోని
తలాటీలు (గ్రామోద్యోగులు) నేడివటికివచ్చి డిప్టీ కలెక్టరు
జ్యాయిలుగారిని సందర్శించిరి. గ్రామస్తులు సాంఘిక బహి
ష్కరణము నవలంబించుటచే తమకు కలిగిన దురవస్థనుగూర్చి
మొరపెట్టిరి.

మీ దురవస్థకు చాల చింతిల్లుచున్నాను. కలెక్టరుకు
“నానెడను” అని డిప్టీ కలెక్టరు తెలిపెను. తాత్కాలికముగా
వీరి కందరికిని నెలకు 10 రూపాయలవఱకు జీతము హెచ్చిం
పబడినవని తెలియుచున్నది. ప్రతి గ్రామమునందును తలాటీల
కొకబస నిర్మింపబడలెను. వారు సంచారము బయలుదేరినపుడు
నివసించుట కట్టి గృహము లొండవలెను. గ్రామస్తు లెవరును
వారికి బస యిచ్చుటలేదు. ఒక తలాటీతో ఒక బంక్రోతు
గూడ నుండవలెను అని తలాటీలు కోరిరి. (అ. ప్రె.)

కర్నాటకము

అంకోలాలో బ్రిటిషుసరకుల బహిష్కరణము

అంకోలా, మే 18:—ఇచట బ్రిటిషు సరకుల బహి
ష్కరణము తీవ్రముగా ప్రారంభింపబడినది. ఇచట బట్టలవర్తకు
లొకసంఘముగా నేర్పడి బ్రిటిషు దేశపు సరకులను నిలువచేయు
గూడ దని తీర్మానించిరి. కుట్టుపనిశాండ్రును గ్రోసరులును
యితర వర్తకులును గూడ బ్రిటిషు సరకులను బహిష్కరింప
వలెనని తీర్మానించిరి.

బెల్గాంలో 37 మందిని అరెస్టు చేయుట

నిన్న బెల్గాంలో 37 మందిని అరెస్టుచేసిగారి వారిలో
3 మందిని న్యాయశాస్త్రములోనుంచిరి. తక్కినవారి నందరిని
వదులివేసిరి. సత్యాగ్రహములు ఉపయోజనము లేనట్లుగా పోగు
చేసిగారిని పోలీసువారు ఈ సారి యేకారణముననే కుండలను
పడలుగొట్టులేదు. ప్రతిదినమును అంకోలానుండి కుంట్టిరు దళ
ములు బయలుదేరి గ్రామములకు వెళ్లి విదేశపత్ర బహిష్కర
ణమునుగూర్చి ప్రచారము చేయుచున్నారు. (ఫ్రీ ప్రె.)

(b. 3.)

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు

అలహాబాదునుండి బయలుదేరుట

13 వ తేదీ ఉదయమున బొంబాయి మెయిలులో బయలుదేరిరి

అలహాబాదు, మే 18:—భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘం నిమిత్తము శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు అలహాబాదువచ్చిరి. తాత్కాలిక అరెస్టు చేసినవారై తెలిసిన వెంటనే ఆమె ఆకస్మికముగా నేడు ఉదయమున బొంబాయి మెయిలులో బొంబాయికి బయలుదేరిరి. తాత్కాలిక అనంతరమున దేవిగారి నాయకత్వమున విడిచిపెట్టెను.

గుజరాతులో నేనే నాయకత్వమును వహించెదను “గుజరాతులో ఉప్పుకొత్తాడలై దాడిమున్నగు సత్యాగ్రహకార్యములకన్నిటికిని నేనే నాయకత్వము వహించెదను.” అని ఆమె అలహాబాదు రైలు స్టేషనులో అధికార వాముతో విలేజింగ్ కరిగించెను. (ఫీ. ప్రె.)

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారినిగూడ కడుశీఘ్రముగా అరెస్టుచేసెదరు

గాంధీదైవజ్ఞుడు శ్రీమాన్ వి. కే. శర్మగోపాలాచారిగారి లేఖ

తిరుత్తనీ, మే 18:—నేడు మధ్యాహ్నము నేను నా ఉపాసనమున నిష్క్రమించునపుడు యీ విషయముగూర్చి గూడ విన్నవించితిని.

“సరోజినీదేవిగూడ మిక్కిలి త్వరలోనే అరెస్టుచేసెదరు. నాలుగునెలలలో మరల ప్రపంచసంగ్రామము ప్రారంభమగును” అని నా ఉపాసనము కలక్షించెను. ఈ సంవత్సరము ప్రజలకు చాల కష్టములు కలుగగలవని వ్రాయవలసి వచ్చినందులకు నేను మిక్కిలి చింతించుచున్నాను.

1931లో ఫలసిద్ధి కలుగును

“భారతదేశమునకు 1931 వ సంవత్సరము మిక్కిలి అనుకూలమైనదిగా నున్నది గాన 1931 లోనే” ఫలసిద్ధి కలుగును. అను విషయమును కొన్ని వత్సరములకు పూర్వమే నేను ప్రకటించియున్నాను.

సరోజినీదేవి శ్రీ ఆనందకారణమున ఆమెను అరెస్టు చేయని కొందరు తలచుచున్నారని ఆమెనుగూడ అరెస్టు చేసెదరు.

గాంధీమహాత్ముని విడుదల యే తేదీని జరుగునదియును నిర్ధారణగా త్వరలోనే ప్రకటించెదను. ఇతర వివరములను గూడ త్వరలోనే ప్రకటించెదను అని గాంధీ దైవజ్ఞులు వ్రాసిరి.

విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము

గ్రామములలో ప్రచారము

కరూరు, మే 18:—తిరుచనాపల్లి జిల్లాలోని గ్రామములలో ప్రచారము చేయుటకు వెళ్లిన పరిశోధకుల వారము రోజుల పాటు ప్రచారముచేసి నేడు ఉదయమున 9 గంటలకిచటికి వచ్చిరి. ఖద్దరు మద్యపాననిర్మూలము అప్పగింపుతో లగించుట మున్నగు విషయములనుగూర్చి ప్రచారముచేసిరి. నేడు 12 గురు పరిశోధకులు యిటు విస్తరించుట ఊరేగింపుతో బయలుదేరెదరు. నేడు అనురాధితీ నదీతీరమున బహిరంగసభ జరుగును. జనాబుసీరు మహమదు పాపలరు (కంబము)గారు మున్నగువారు ఉపన్యసించెదరు. (ఫీ. ప్రె.)

కేంద్రమహమ్మదీయసంఘపు కార్యదర్శి వైదరాబాదు నైజాముగారిని సందర్శించుట

సికిందరాబాదు, మే 12:—కేంద్రమహమ్మదీయ సంఘపు కార్యదర్శి ముఫ్తీ ఆసిఫ్ అహమ్మదుగారు కడచిన గురువారము నైజాముగారితో మాట్లాడిరి తెలియుచున్నది.

రాజమార్గము

ఆరోగ్యమునకు సాభాగ్యమునకు అభ్యుదయమునకు రాజమార్గము

కామశాస్త్రము

ఉచితముగ తపాలుకూలీతో సహాపంపబడును. మీదిలాపమును వ్రాయుడు:— ఆ తంకని గ్రహ ఔషధాలయము 26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

జూన్ మాసారంభమున వెలువడుచున్నది. జూన్ నెల 1-వ తేదీలోపుగా వారికి సంచిక ఉచితముగ పంపబడును.

ఆనందబోధిని

సర్వాంగసుందర మగు చక్కనిమాసపత్రిక

మా కార్యాలయమునుండి పడునారు వత్సరములనుండిలా వెలువడుచున్న ఆనందబోధిని ప్రవిడ మాసపత్రికయొక్క వారపత్రికయు తమిళనాడునందలి యిరువదివేల గృహముల సుంకరించుచున్నది అట్లులే సర్వాంగసుందర మగు చక్కని తెలుగుమాసపత్రికను ప్రచురించి ఆంగ్లగృహముల కానందము గొలుప నిశ్చయింపబడినది. ఇందు ఉత్తమమున కథలు, పద్యములు, వ్యాసములు, క్రమము ననుసరించి సచ్చిత్రముగా ప్రచురింపబడుచుండును. ఇట్టిపత్రిక ఆంగ్లమున ముద్రయొకటి లేదని నొక్కి వక్కాణింపగలము. ఆంగ్లసహజులైన తెలుగు ఈ ఉత్కృష్టపత్రికకు చందాదారులై వలయు సహజ మొనరింతురు గాక. ఇండియా, బర్మా, సింగపూర్, నెదర్లాండ్స్, సెంట్రల్ చైనా 1 రూపాయ మాత్రమే. సింగపూర్, పెనాంగు, మర్షల్స్ లోనివారికి రు. 1-4-0 మాత్రమే. వెంటనే చందాదారులు కండు.

“ఆనందబోధిని” కార్యాలయము, నెం. 6, వెంకటేశమేట్రివీధి, మదరాసు.

మేగ్డొనాల్డు, వైస్రాయిగార్లఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు

మేగ్డొనాల్డుగారిలేఖ

సిమ్లామే 18:—ఈక్రింది బ్రిటిష్ ప్రధానామాత్యుడు మేగ్డొనాల్డుగారు వైస్రాయిగారికి వ్రాసినలేఖ

ప్రియమైన వైస్రాయిగారికి సైమన్ కమిషన్ నివేదిక తొందరలో వెలువడుచున్నది. కావున సైమన్ గారి సూచనను సరించి, రాజగారి ప్రభుత్వమునర్పాటు చేయదలచుకొన్న సమావేశమునకు సంబంధించిన సమస్యలనుగూర్చి నవసరముగలదు. ఆ సమావేశము వీలైనంతవరకు, అనగా, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వారు ఇండియా ప్రభుత్వముతో వివిధ విషయములనుగూర్చి ఆలోచించుట కత్వరసరైన తడవునొసగి, కూడవలెనని ప్రభుత్వాభిప్రాయము. ఇదేజనాభిప్రాయమని గూడ నమ్ముచున్నాను. దీనికి అడ్డొబరుప్రాంతము తగిన తరుణముగ నుండును. ఇందు పాల్గొనబోవువారికిని సాకార్యమేని, సామ్రాజ్య సమావేశము ముగింపుకాగానే, భారతీయ సమావేశము ప్రారంభము కావలె ననికోరుచున్నాను. భారతీయ ప్రతినిధులు అడ్డొబరు 20 తేదీకి లండన్ చేరినయెడల, అత్యుక్తికి సెప్టెంబరు 30 తేదీ కూడు సామ్రాజ్యసమావేశము తనవని చాలవరకు సాగించియుండును. హిందూదేశమునుండి రాబోవువారుకూడ సామ్రాజ్య సమావేశము జరుగుచుండగా వచ్చినయెడల, రెండుచేబిలు సభ్యులందుండుకాలమున ప్రాయశముగా సంప్రతింపుల కుపయోగించుట కయిష్టులుగానుండరని తలంచెదను. మరి భారతీయ సమావేశ వర్తమనుగూర్చి వివిధపక్షములకును సంఘములకును బ్రిటిష్ ఇండియానుండి ప్రాతినిధ్యము కలుగవలెననుట తప్ప, ఎక్కువమంది ఉండవలసరములేదు. ఈ విషయమున మీరు ఉచితమునీ తలచు సంప్రతింపులు జరిపి తమ యభిప్రాయము నొసగుచురేని, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు కృతజ్ఞులయ్యెదరు. సంస్థానాధీశుల ప్రాతినిధ్యముండుగూడ, ఆయా పాలకుల యభిప్రాయములను వీలైనంతవరకు కన్గొనుట సరియని మీరు తలచుచుండురు. ఇకముందు పరిష్కరింపదగినవి మరీకొన్ని విషయములు గలవు. అయితే, తేదీ ప్రాతినిధ్యము ప్రస్తావన సరములని తలచుచున్నాను. కావున, నేను నూచించిన తేదీని గూర్చి, తత్సంబంధముగల వారిసాకార్యము తెలుసుండునో, సమావేశమునకు భారతీయవర్తమను కూర్చుట తేదీ యుత్తమ పద్ధతయని మీ యభిప్రాయమో నాకు తెలుపుదురేని ముద ముందువాడను.

శాసీనుడు,

(సం) రామ్మోమేగ్డొనాల్డు.

వైస్రాయిగారి ప్రత్యుత్తరము

ప్రియమైన ముఖ్య మంత్రిగారికి, మీలేఖలో వ్యక్తమైన విషయములనుగూర్చి కొంత కాలమునుండి నేనును ఆలోచించుచున్నాను. ఇతరుల యభిప్రాయముల నెత్తికొను నవకాశముల నెటులను వృధాచేయలేదు. విశేష విచారణా ఫలితములవలన కాసనసభాదులందు జరిగిన చర్చలవలన సమావేశబంత త్వరగా జరిగిన అంతయుంచిదని సమావేశమునకు తోడ్పడుటకు సిద్ధులైన ఆధిక సంఖ్యాకులగు భారతీయుల యభిప్రాయము బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి తో సమావేశమొకను తొందరగా జరుగవచ్చునని, కొందరి విశ్వాసమైయుండెను. కాని సామ్రాజ్య సమావేశపు తారీఖు ఇంతకుముందే నిర్ణయమైయుంటున్నచే అట్టివాడు మీరు నూచించినతేదీ నామోదించెదనని నమ్మవచ్చును. అడ్డొబరు 20 తేదీ అప్పటికి భారతీయ ప్రతినిధులు లండన్ చేరగలరే? వారి వారి సమావేశము ప్రారంభములోప లభ్యవధిని సంప్రతింపు లందుకయోగించుటకు వారికెట్టికష్టము నుండదని భావించెదను. ఆ ప్రాంతములందే సమావేశముజరుగు

నని సంస్థానాధీశులు తలచుచున్నట్లు నాకు తెలియును. కావున సంస్థానములకును బ్రిటిష్ ఇండియాకును మీరు తెలిపినతేదీయే సమ్మతమనియు మనకార్యక్రమమునకిది మూలాధారమనియు నేను తలంచెదను. సమావేశమందు భారతీయ ప్రతినిధులు ఎవరుగా నుండవలెనని విషయములనుతో సంప్రతింపగోరువారును మనము వినుట కర్హులునైనవారుగా నుండవలెను. అనేక పక్షకుల నాలోచించియు వివిధ వర్తములనాటితో విత్కించియు ప్రాతినిధ్య సమత్వమును సాధించుట కావ్యవసాయలే ఉత్తమ పద్ధతయని కన్గొంటిని. వీలయినచో ఆయా సంఘల యభిప్రాయమునుకూడ కన్గొనవచ్చును. సంస్థానముల విషయమున ఎట్టి చిక్కునుండబోదని తలచుచున్నాను. ఇదే క్రమమున సంస్థానాధీశుల ప్రతినిధులను గూర్చియు నేనింతవరకు నుడిచినది బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు వచ్చునమైనయెడ ఇకముందు తెలుసుకొనువాడను. (సం) ఇర్విన్

గుజరాతు - సూరతు మండలమున చెట్లను నరకుట

24993 చెట్లు నరుకబడెను

సూరతు, మే 18:—సూరతు మండలమున కల్లుగీయటకు పనికి వచ్చెడునట్టి 24993 చెట్లు నరికివేయబడెను అని వ్యాఖ్య సత్యాగ్రహ పత్రిక ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

మహారాష్ట్రము పూనాలో పికెటింగు పూనాలో సారా కల్లు దుకాణములంద పికెటింగును చురుకుగా ప్రారంభించిరి. (అ. ప్రె.)

మధ్యరాష్ట్రములలో బెతులుజిల్లా విద్యా సంఘమును రద్దుపరచుట

ఉపాధ్యాయులు పికెటింగు చేయుటయే యిందులకు కారణము

నాగపూరు మే 18:—బెతులు మండల విద్యా సంఘమువారి పరిపాలనక్రింద నున్న పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులు కల్లు సారా దుకాణములంద పికెటింగు చేయుట మున్నగు రాజకీయప్రచారమును చేసినవారి కారణమున దొరతనమువారు ఆసంఘమును రద్దుపరచిరి. మరల నెన్నికలు జరుగవలెను. (అ. ప్రె.)

పూనాలో మాయకలితీ ఖద్దరును విక్రయించుట

జపాను చీనా దేశములనుండి వచ్చిన ఖద్దరుతోజేయిన అత్యధికముగా విక్రయింపబడుచుండుట

పూనా, మే 18:—చీనా జపాను దేశములనుండి వచ్చిన గాంధీటోపీలు ఇవట అత్యధికముగా విక్రయింపబడుచున్నవి. ఆదేశములనుండి వచ్చిన కలితీ ఖద్దరు బట్టలను గూడ స్వార్థపరు లివట విక్రయించుచున్నారు. అందువలన నిచ్చటి జాతీయ నాయకులు ఈ స్వార్థపరులపై దృఢ మెత్తిరి. ఒక దుకాణములో రెండులకుల రూపాయలు ఖరీదుగల కలితీఖద్దరు బట్టలు కలవు. గాంధీటోపీ మిక్కిలి సవకగాన లీదనాగు లందగును గూడ పెట్టుకొనుటకు వీలగును అని గాంధీగారు నమోదించిరి. ఇప్పుడు గాంధీటోపీలు 6 ఆణాలు మొదలు 1-4-0 వరకును ధర గలిగియున్నవి” అని నేడు పాయంకాలము వెలువడిన పూనా స్థానపత్రిక ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రపత్రిక

1930 వ సం. మే నెల 14 వ తేది

బుధవారము

ఇండియా ప్రభుత్వము

హిందూదేశస్థితి

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశస్థితి గూర్చి తెలిపిన సమాచారమును, ఇండియా మంత్రి యగు వెడ్జివుడ్ బెన్నుగారు పార్లమెంటు సభ్యులకు పంచిరి విదేశవార్తలు దెలుపుచున్నవి. మహాత్మునియుద్యమము ఖీణించుచున్న దనియు, మహాత్ముని నిర్బంధమునకు పిమ్మట పోలీసువారి పట్లను ప్రభుత్వోద్యోగులపట్లను ప్రాతికూల్యము చూపబడె ననియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. గుజరాతు మండలమున దప్ప ఇతర మండలములలో మహాత్ముని యుద్యమము గ్రామములలో జయము గాంచలేదనియు, గుజరాతులో మూత్రము మహాత్ముని పలుకుబడి బలముగ నుండుటచే గ్రామములలో నిది నాటుకొనెననియు, ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. ఈ మండలమున గ్రామోద్యోగులు రాజీనామా నిచ్చిరియు, ప్రభుత్వోద్యోగులబహిష్కారము కొనసాగె ననియు, పన్నుల నిరాకరణముపట్ల ప్రోత్సాహము గలిగె ననియు, మహాత్ముడు నిర్బంధింపబడుటచే పరిస్థితులు చక్కబడునని యూహింపవచ్చుననియు, ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి. కాని వీరియూహలు సఫలము గాంచకున్నవి. మహాత్ముని నిర్బంధమునకు పిమ్మట, ఉద్యమము ద్విగుణిత్యంతో హిందూదేశములో చుండుటచేతనే, అబ్బాసు త్యాజీగారు నిర్బంధింపబడి కార్యరంగమునుండి తొలగింపబడుట తటస్థించెను. కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు అలహాబాదులో గూడి తీవ్ర కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును కొనసాగింపవలె నని నిశ్చయించినటుల, వార్తలు దెలుపుచున్నవి.

ఒక్క సూరతుజిల్లాలో దాదాపు ఇరువది మైదువేల తాటిచెట్లు కొట్టివేయబడినటుల, దెలియుచున్నది. మహాత్ముని నిర్బంధమునకు పిమ్మట, పెక్కుమంది తమ శాసనసభ్యత్వములకును, గౌరవ పదవులకును రాజీనామా నిచ్చియుండిరి. రతంసీ మోరాజీగారు ప్లేటుకొన్ని సభ్యత్వమును మానుకొనుటయగాక, జస్టిసు ఆఫ్ ది పీసు పదవినిగూడ మహాత్ముని నిర్బంధముపట్ల అసమ్మతి జూపుటకు గాను విసర్జించిరి. రాండుటేబిలు సమావేశ ప్రకటనముపట్ల దేశమునందెట్టి యుత్సాహము ప్రబలలేదు. ఇట్టిస్థితిలో మహాత్ముని నిర్బంధమువలన దేశస్థితి చక్కబడు నని తెలుపుట, నిరుపయోగము. మహాత్ముని బోలు అహింసారక్షకుడు కార్యరంగమునుండి తొలగుటవలన, ప్రజలను హద్దులలో నుంచగలకత్తులు తగ్గుట సహజము. పత్రికాశాస

నమును ప్రభుత్వమువారు నమర్చించిరి. దీనివలన పత్రికల న్యాయబద్ధముగు చర్యల కెట్టి నిరోధము గలుగలేదని, ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. ఈశాసనము అనుకూలముగు ఫలము నొసగెనట. ఆ ఫలమేమి? పత్రికలలో పెక్కులు నిలిచిపోయెను. పత్రికలు లేనికతన ప్రజలలో ననేకమగు వదంతులు తరుచుగ ప్రబలుటచే, ప్రభుత్వమువారు వానిని నిరాకరించుచు ప్రకటింపవలసివచ్చుచున్నది. రాజకీయ సంబంధముగు పత్రికలే గాక, మతవిషయకపత్రికలును సాహిత్యపత్రికలును గూడ డిల్లీలో నిషేధింపబడినటుల యిటీవల వెలువడెను. బందరులో నేషనల్ ప్రెస్సుకుండి ధరావతు కోరబడెను. కృష్ణా పత్రికనుండి ధరావతు కోరబడుటచే ప్రసిద్ధముగు నీ పత్రిక ప్రచురణమును మానుకొనెను. ఇట్టి స్థితి గాంచి తృప్తిజెందుట కెటుల వీలగునో తెలియదు.

పత్రికాశాసనమువలన గలిగిన నష్టములను, పెక్కు-తరగతులవా రనుభవించుచు, తమ యనమ్మతిని ప్రకటించుచున్నారు. శైశవాస్థయందున్న పత్రికలను నిరోధించుటవలన, ప్రజలు సత్యమును గ్రహించెడి యవకాశము దొలగి, ప్రభుత్వమున కిందువలన లాభముకన్న నష్ట మధికముగ గలుగక మానదు. మహాత్మునియుద్యమమునందు మహమ్మదీయు లెవరును జేరలేదని, ప్రభుత్వప్రకటనము దెలుపుచున్నది. కాని, ఇటీవలనే జమయితుడలో ఉలేమా సంఘమువారు కాంగ్రెసు ఉద్యమము నామోదించియుండిరి. ఇప్పుడు నిర్బంధింపబడిన వారిలో అబ్బాసు త్యాజీ, డాక్టరు కిమ్లా, డాక్టరు ఆలం, జఫర్ ఆలీఖానుగార్ల బోలు మహమ్మదీయ ప్రముఖులు గలరు. అబ్బాసు త్యాజీగారి నిర్బంధముమూలమున, మహమ్మదీయులు పలువురి యుద్యమమునందు జేరుచున్నటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. అందుచే ఇండియా ప్రభుత్వప్రకటనము నందు జూపబడినసంతృప్తి కాధారము గనుపింపదు. సిడెహాం ప్రభువుగారు మార్షింగుపోస్టుపత్రికలో వ్రాయుచు, హిందూదేశభావిపరిణామము కాంగ్రెసు పక్షముపై నాధారపడియున్న దని వ్రాసిరి. డెయిలీ హెరాల్డుపత్రికా విలేఖకు లగు స్టోకోంబుగారు హిందూదేశమందెల్ల కాంగ్రెసుసంస్థ బలమయినదనియు, కాంగ్రెసుతో సమాధానపడుట యవసరమనియు, మహాత్మునినిర్బంధమునకుపిమ్మటనేవ్రాసిరి. అబ్బాసు త్యాజీగారి నిర్బంధముపట్ల అసమ్మతి జూపుటకు, దేశమందంతటను వారతాళము జరిగినటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో ఇండియా మంత్రిగారు కేవలము హిందూదేశాధికారు లెటుల జెప్పినటుల తలయూపక, స్వతంత్రముగ పరిస్థితులను కనుగొని, అకాంతిని బోనాడుటకు తగిన ప్రతిక్రియల నవలంబించి, స్వపక్షగౌరవమును కాపాడుట మేలు. రాజప్రతినిధిగారయినను, క్రిందియధికారుల నలహాల ననుసరించుచున్నారను భావము ప్రబలమగుచున్నది. ఈసమయమున కేవలము లా-ఆర్డరుల గూర్చి ముచ్చటించుటచే, హైందవసమన్య పరిష్కారము గాజాలదు. దూరదృష్టిని ప్రసరింపజేసి, సమాధానమార్గము నవలంబించుట యత్యవసరము. ప్రస్తుతసందిగ్ధసమయమున, లేబరు మంత్రులు తామిదివరకు ప్రతిపాదించిన సూత్రములను విడనాడి, నిర్బంధవిధానమే శరణ్యమని తలచుట, మిగుల శోచనీయము.

మితవాదుల అసంతృప్తి

రాజప్రతినిధిగారిప్రకటనము మితవాదుల కయినను సంతృప్తి గలిగింపదయ్యెను. బాంబాయినగరమునందలి మితవాదులు తమ యసంతృప్తిని వెల్లడిజేసిరి. హైదరాబాదుమిషనురీపోర్టు నాధారముగ జేసికొనెడి రాండుటేబిలు సమావేశమువలన, నినుమంతయు ప్రయోజన ముండదని, సర్ కాస్తీ జహంగీరుగారు పలికిరి. అధినివేశస్వాతంత్ర్యవిధానమును వైసమావేశము తయారుజేయునని ప్రకటింపబడినగాని, సంతృప్తి గలుగదని, వీరు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు ప్రతినిధితో బలికిరి. ఇంతకన్నను విశాలభావభరితమగు ప్రకటనమును రాజప్రతినిధిగారు గావించుట యవసర మని వీరు భావించుచున్నారు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రతిష్ఠను విడనాడి ప్రస్తుత సమన్యను ధైర్యముతో పరిష్కరింపవలయు నని, సర్ పురుషోత్తమదాసు తాకూరుదాసుగారు గోరుచున్నారు. ప్రజలకును ప్రభుత్వమువారికిని మధ్య ఎడబాటు పెరుగుచున్న దనియు, రాండుటేబిలు సమావేశము ప్రజలకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నొసగునను ధైర్య మేర్పడినగాని, ప్రస్తుతపు టకాంతి దొలగదనియు, వీరు స్పష్టపరచిరి. మిల్లు యజమానుల సంఘపు అధ్యక్షులగు మోడీగారు, ముచ్చటించుచు, నవంబరు ప్రకటనమున దెలుపబడిన విధాన మటులనే నిలిచియున్నదని చెప్పినమాత్రాన ప్రయోజనము లేదనియు, రాండుటేబిలుసమావేశమునకు దేశనాయకులు వెడలుటకు ముందు, స్వాతంత్ర్యప్రదానముగూర్చి స్పష్టప్రకటనము వెలుపడవలయు ననియు, హిందూదేశార్హతాసర్వతలను విచారించి ప్రయోజనము లేదనియు, వెంటనే అనుకూలప్రకటనము వెలువడనియెడల, హిందూదేశము సామ్రాజ్యమునకు దక్కదనియు, సూచించిరి. ఇటుల యభిప్రాయ మిచ్చినవారు, కడుమితవాదులు. మితవాదుల కోర్కెలను చెల్లింప వీలు లేదని, పీలుప్రభువుగారును, కన్నరైటీవు పత్రికలును ఇటీవల గర్జించి యుండెను. చెన్నరైటీవు మితవాద నాయకులును ఇటులనే యభిప్రాయపడుచున్నారు. మితవాదుల నయినను తమప్రకటనమువలన తృప్తిపరుపబాలకబోతి మని, రాజప్రతినిధిగారు గుర్తించుట శ్రేయస్కర మగును. రాండుటేబిలు సమావేశము జరిగినను, దానిమూలమున హిందూదేశసమన్య తృప్తికరముగ పరిష్కరింపబడునను నాశ తొలగిపోయినది. హైందవవశిష్టసంఘమువారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి పంపిన విజ్ఞప్తితో, తమవిశ్వాసము దొలగిపోయె నని సూచించిరి. ప్రజలను సమాధానపరచవలసిన యవసరమును వ్యక్తీకరించిరి. పత్రికాశాసనమును నిరసించి నిర్బంధవిధానమును వీరేవగించిరి. భారతీయులకు స్వాతంత్ర్యమొనగబడునను ప్రకటన గావించవలయునని, వీరు గోరుచున్నారు. ఆర్డినెన్సులద్వారా పరిపాలనమును కొనసాగించుట, అసర్థహేతువగు నని వీరు సూచించి, మహాత్మునినిర్బంధమును ఖండించిరి. మహాత్ముని నిర్బంధించినను, వారి సందేశము నిర్బంధింపబడలేదని, వశిష్టసంఘమువారు స్పష్టపరచిరి. మితాభిప్రాయములు గల యిట్టి తరగతుల వారు గూడ నిరాశ జెందియుండ, వీరి నయినను తృప్తిపరుప జాలని ప్రకటనలవలన నేమి ఫల

ముందును? మితవాదులను దరిజేర్చవలెనను కేక వినుపించుచుండును. కాని, దరిజేర్చట కిదిమార్గము గాజాలదు. సందిగ్ధసమయ మరుదెంచినపుడు, మితవాదుల హితవు నుని రాకరించి పిమ్మట వారు తమకు తోడ్పడలేదని, ప్రభుత్వము వారు విచారము జూపుట భావ్యముగ నుండదు. నిర్బంధచట్టములను తొలగించి, నిర్బంధములను పూర్తిగవిడనాడి, మహాత్మునితో సమాధానపడుట చేతనే ప్రస్తుతదుస్థితి తొలగగలదు. మహాత్మునికి ప్రజలలో గల యెటుకుబడి, మరియొకనాయకునకు లేదని, మితవాదప్రముఖులగు టి. రంగాచార్యులు గారు గూడ సూచించిరి. మహాత్మునినిర్బంధముతో స్వాతంత్ర్యోద్యమము అడుగంటునని ఎంచుట భ్రమ దప్ప వేరుగాదు.

మద్రాసు పోలీసుదర్శ

చెన్ననగరమున గతమాసమున జరిగిన సంఘటనలగుర్చి టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యరు ప్రభుత్వము విచారణ సలిపి పోలీసువారి కార్పుల కవసరము గలుగ లేదనియు, లాఠీల ప్రయోగమునకు బదులు సత్యాగ్రహవలంబులను అరెస్టుజేయుట ధర్మమై యుండె ననియు, పోలీసువారు తమయధికారముల సత్విక్రమించి రనియు తమరిపోర్టులో ప్రకటించిరి. పోలీసు కమిషనరుగారు చెలిపిన వృత్తాంతముపైని తమ యభిప్రాయము నొసగుచు, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు పోలీసువారి చర్యను పూర్తిగ సమర్థించిరి. ఈ విషయమై ప్రజాప్రముఖులకును, అధికారులకును మధ్య పూర్తిగ భేదాభిప్రాయము గలదు. నర్వపక్షసమావేశమువారును, న్యాయవాదుల సంఘమువారును పోలీసువారి చర్యలను నిరసించుచు తీర్మానించియుండిరి. ఇట్టి సందర్భములలో పరిస్థితులను విచారించి తగిన నిర్ణయము గావించుటకు, నిష్పక్షపాతమగు విచారణసంఘము నేర్పరుచుట కసినధర్మ మగుచున్నది. ఇట్టివిచారణ జరుగదని, గవర్నరుగా రిదివరకు సూచించియుండిరి. ఇక నయినను ఇక్కార్యము జరుగనిచో, ప్రభుత్వసమర్థనము ప్రజలలో విశ్వాసమును గలిగింపజాలదు.

ప్రతిపత్తికలు

సికందరాబాదులో "హైదరాబాదు కానికలు" అను క్రొత్తవారపత్రిక ఆంగ్లభాషలో వెలువడినది. ప్రజలకు నుపాకలకు ను సఖ్యము కుదుర్చుట కీ పత్రిక యత్నించునని సూచింపబడెను. హిందూదేశమున పత్రికలెన్ని వెలువడినను, అధికమని యనిపించుకొనజాలవు. నూతనపత్రిక జయప్రదముగ కొనసాగు గాక యని కోరెదము. "సుధ" యను ఆంధ్ర మాసపత్రిక చెన్నపురిలో ప్రారంభమయినది. కుటుంబరావు గారు దీనినిపాదకులు. దీనియందు వివిధవిషయముల గూర్చిన వ్యాసములును, కథలును ప్రచురింపబడుచున్నవి. వాడుకభాష విశేషముగ వాడబడినది. "సుధ" తన మాధుర్యమును ఆంధ్రదేశమున వెదజల్లి, ఆంధ్రుల అభిమానమునకు పాత్రమగుగాక యని కోరెదము.

అవజయము

బొగ్గుగనుల చట్టపు సందర్భమున ప్రభువుల నభిలో లేబరుప్రభుత్వమువారి రోడిపోవుట సంభ

వించెను. ఇంతకు పూర్వము లిబరలుపక్షమువారు ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగ కామన్సునభిలో నోటుచేయకుండుటకు సమ్మతించిరి. ప్రభువులనభిలో అట్టి కట్టడి కనుపించదు. అయినను కామన్సునభివా రంగీకరిం. చట్టమును ప్రభువులనభివారు నిరాకరించుచో, గొప్ప బాధ్యతను వహింపవలసి వచ్చును. అందుచే, ప్రభువులనభివారు అనవసర నిరోధములను గలిగింప రని తలంచెదము.

హిందూధర్మాదాయసంఘము

హిందూధర్మాదాయ సంఘపు రిపోర్టుపై నభిప్రాయమిచ్చుచు, కొంత యభివృద్ధి గలిగినందులకు ప్రభుత్వమువారు సంతృప్తిజూపిరి. మలబారు జిల్లాలో నెట్టి దేవాలయసంఘము లేర్పడియుండలేదు. చట్టమునకు బోడ్డువారు సూచించిన సవరణ లింకను ప్రభుత్వమువారి ఆలోచనయందున్నవట. ఈ సంఘమువారి రిపోర్టు చాల బాహుళ్యముగ నున్న దనియు, దీనిలో వివరింపబడిన వివరములను చాలవరకు తగ్గింప వీలుగలదనియు, సంగ్రహమును నివేదించిన బాగుండెడిదనియు, ప్రభుత్వమువారి భిప్రాయపడిరి. ఇకనుండియు క్లుప్తమగు నివేదికలు వెలువడునేమో చూడవలయును.

బేతుల్ డిస్ట్రిక్టుకాన్సిలు

మధ్యరాష్ట్రములలోని బేతుల్ డిస్ట్రిక్టుకాన్సిలు క్రింద బనిచేయు ఉపాధ్యాయులు, మధ్యపాననిషేధ ప్రచారము జరిపి రను కారణముచే, ప్రభుత్వము వారు దీనిని రద్దుజేసినటులు, ప్రకటించబడెను. మధ్యపాననిషేధప్రచారమును కొన్ని రాష్ట్రములలో ప్రభుత్వమువారే సలుపుచున్నపుడు, స్థానికసంఘములవారు సలుపుట దోషము గాజాలదు. ఇట్టి కారణముచే స్థానికసంఘముల సంతరింపజేయుట, మధ్యపాన నిషేధప్రచారమువట్ల ప్రభుత్వమువారి ప్రతికూలవైఖరికి నిదర్శనమని ఎంచవచ్చును.

సమదర్శినిసంచిక

సమదర్శిని ప్రమోదూత యుగాదిసంచికను కృతజ్ఞతతో సందుకొంటిమి. సంచిక చిత్రపటశోభితమై, సర్వాంగసుందరమై యొప్పుచున్నది. రాధా ప్రథమపాతము, గౌతమబుద్ధుడు, వృద్ధాంగన తలంపులు, మధువేమరణచ్ఛాయ, కాముకులమధ్య ప్రతిబంధము, ఉపశాంతి అను త్రివర్ణచిత్రములు ఆరు ముద్రింపబడినవి. త్రివర్ణచిత్రములు భావపూరితమై మనోహరమై తనరారుచున్నవి. వ్యాసపద్యకర్తలలో గౌ. రామస్వామిమొదలి, వడ్డాది సుబ్బారాయుడు, మంగిపూడి వేంకటేశ్వర, జననాంచి శేషాద్రిశర్మ, గౌ. వేమవరపు రామదాసుపంతులు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, కాళ్లకూరి గోపాలరావు, భోగరాజు నారాయణమూర్తి, కవిరాజ త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి, ఉమరు అలీషా, రా|| బ|| తుంపూడి భగవంతుంగుప్త, రాయసం వెంకటశివుడు, గా. హరిసర్వోత్తమరావు, బుర్రా శేషగిరిరావు, గార్ల బోలుప్రముఖులు గలరు. కీర్తి శేషులగు డాక్టరు నాయరుగారి త్రివర్ణచిత్రము ముఖపత్రము సలంకరించుచున్నది. ప్రమోదూత సమదర్శినిసంచిక, ఆంధ్రసారస్వతమునకు వన్నె దేగలదు. ఇట్టిసంచికను ప్రచురించి,

దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
 కారాగృహవాసము
నేటికి ఇరువదినాలుగుదినములు
 నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

ఆంధ్రులకు మేలొనర్చుచున్న పింజల సుబ్రహ్మణ్యము శెట్టిగారి సభినందించుచున్నారము. రాబోవు సంచిక ఇంకను నెక్కువ శోధతో ప్రకాశించుగాక యని కోరెదము.

ఆంధ్రదేశమున పత్రికా నిరోధము
కృష్ణపత్రిక నిలచిపోవుట
 ప్రభుత్వగ్రహమునకు గురియగుట
 2 వేలు ధరాదతు గోరబడెను

(స్వకీయవిలేఖరి)
 మచిలీపట్నం, మే 14:—కృష్ణపత్రిక ముద్రింపబడుచున్న కృష్ణస్వదేశ ప్రెసునకు రూ 1000 ధరాదతు కృష్ణపత్రిక తరఫున రూ 1000 ధరాదతు కోరుచు ప్రభుత్వమువారు నోటీసు పంపిరి. అందుచే కృష్ణపత్రిక యికమందు ప్రచురింపబడదు. ముద్రణాలయముగూడ మూయబడెను. ఆబ్బాసు శెట్టిగారిని అరెస్టు జేసినందున, యీ పూరిలో 6 గురిని అరెస్టు జేసినందుకు కేడు బందరులో సంపూర్ణ పార్టో జరిగెను. ఘంటికాలయందు రెండు గాడిదలను విదేశవస్త్రములతో సలంకరించి గ్రామమంతయు తిప్పి సభిలో వస్త్ర దహన మొనర్చిరి. (తంరి)

బందరు నేవనలు ప్రెసును రూ 1000కోరుట
 (స్వకీయవిలేఖరి)

మచిలీపట్నం, మే 14:—నేవనలు ప్రెసుని రూ 1000 రాక్కముగాని, అంతరియవగల యితరవస్తువుగాని ధరాదతు చెల్లింపవలసినదిగా 1930సం|| ప్రెసు ఆర్డి నెన్సుప్రకారము ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. అంగలూరు వాలంటీరులకు 9 నెలలు అంగలూరులో తాటిగలలను సరికిన వాలంటీరులు స్టూరికి గుడివాడ సబు మేజిస్ట్రేటుగారు 9 నెలలకరికినక్షు విధించిరి. చీరాల శిబిరము చీరాల, మే 18:—11వ తేదీనాయంకాలము చీరాలలో బాలికా పాఠశాలవద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. మద్దుల శిరిరావు గారు అధ్యక్షతవహించిరి. బుదరాజు లక్ష్మీనారాయణగారు, ప్రభుత్వనిర్బంధవిధానమును ఖండించిరి. మహాత్ముని నిర్బంధించుట నిరంకుశముగ అనవసరచర్యయని నుడివిరి. ఆతిగ తీర్మానింపబడెను. సుమారు మూడువేలమంది జనము సభకువచ్చి యుండిరి. చీరాలపేరాలలో ప్రజలసానుభూతి బాగుగలదు. సత్యాగ్రహ శిబిరమునకు ధనము, వాలంటీరులు ఎక్కువగవచ్చుచున్నారు. ప్రస్తుతము బుదరాజు లక్ష్మీనారాయణగారు ఉద్యమనాయకులుగ నున్నారు. 12వ తేదీన చీరాలపేరాలలో మహాత్ముని పటముతో ఊరేగింపుజరిగెను. సుమారుపదివేలమంది పాల్గొనిరి. ఇచ్చట నేతగాండ్రు కద్దరు నేయుచున్నారు. కారం చేదులో సుమారు 500 రాట్టములు పనిచేయుచున్నవి. అప్పటి నుండి నూలుతెచ్చి చీరాల నేతగాండ్రు సరఫరాజేయుచున్నారు. యడత్ర వెంకటప్పయ్య, పా. వెంకటసుబ్బయ్య గార్లు యీ ప్రముఖులలో ప్రచారముజేసిరి. 6గురు వాలంటీరులు ఒంగోలువ

(ఒక విలేఖరి)

సానికవార్తలు

మద్రాసు కార్మికోదేశము సాధారణసభ:—
వైసంఘ సాధారణసభ రాబోవు 20 వ తేదీ మంగళ
వారమునాడు సాయంకాలము 5-15 గంటల వరకు భవనమున
జరుగును.

కపాలా నోటీసు:—సింహళదీవులనుండి ఆమిత
వరదలు సంభవించుటచే రైలుబండ్ల రాకపోకలు జరుగుటలేదు
అందువలన సింహళమునుండి టప్పా కొన్ని దినములవరకు రా
జాలదు.

నడబావియుత్సవము:—తిరుత్తని తాలూకాయంద
లి బుచ్చినాయుడు ఖండ్ర గ్రామమున యీ నెల 16 తేదీ
శుక్రవారము నడబావియుత్సవము జరుగును. ఈ వసంతోత్స
వమునకు సంతాన వేణుగోపాలపురమునుండి శ్రీ సంతాన
వేణుగోపాలస్వామివారు వేంచేయుదురు.

సహకారప్రచారము:—కే. యల్. నరసింహారా
వు బి. ఏ. బి. యల్. గారు చెన్నై ప్రజాసహకార సమితి కార్య
నిర్వాహక సంఘసభ్యులు రాష్ట్ర సహకార సమావేశమందు
ఆమోదింపబడిన తీర్మానములను గూర్చి ప్రచారము చేయు
టకు మలబారు దక్షిణకరమండలములకు వెళ్లెదరు. వీరి ప్రాంత
ములకు మే ఆఖరువారము జూను మొదటి వారమునకు వెళ్లె
దరు. వీరు కోయంబత్తూరు, పాలఘాటు, ఓట్టపాళెంకాళికెట్
తలచేలి, మాంగళూరు, ఉడిపి, మొదలగు నగరములకు వెళ్లెదరు.

రాకపోకలు:—డి. బి. యస్. ఆప్పారెడ్డి పిళ్ళ
గారు పరిశ్రమల డైరెక్టరు నిన్న రాత్రి బెంగళూరుకు వెళ్ళిరి.
బి. పి. వాడియాగారు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలము
నకు వెళ్ళిరి.

శ్రీ పి. రంగస్వామి అయ్యంగారు శ్రీకానిరాయపాళ
ల సభ అధ్యక్షులును శ్రీ. శ్రీనివాసగారు 'హిందూపత్రి
కాధిపతులు' పి. ఆర్. శ్రీనివాసగారు స్వదేశమిత్ర
పత్రిక సంపాదకులును నిన్న రాత్రి బొంబాయికి వెళ్ళిరి.
డి. బి. గోవిందరావు, చతుర్ధుజవాన్ గారు నిన్న
రాత్రి బొంబాయికి వెళ్ళిరి.

ఒక బాలుని వివాదకరమగు మరణము:—
నిన్న సాయంకాలము మైలాపూరులోని దేవాలయమువద్ద రా
జాబాద్ అను బాలుడు మరణించెను ఇతర బాలురతో
ఆటాడుచుండ ఒక పుత్తము తటాలున నా బాలునిపై బడినది.
రాజాబాద్ అను బాలునికి తీవ్రగాయములు తగిలెను. మిగి
లిన బాలురందరూ దైవకాత్తున తప్పించుకొనిరి. గాయ
ములు తగిలిన బాలుడు వెంటనే రియలేటు ఆసుపత్రికి గొం
పోబడినది. ఆ నాటి రాత్రియే బాలుడు చనిపోయెను. మరణ
కారణవిచారణ జరిగి బాలుడు ఆకస్మికవిపత్తు వాటిల్లి చని
పోయె నని నిర్ణయింపబడినది.

బహిరంగసభ

మద్రాస్ జిల్లా ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ కమిటీ యాజమాన్య
ముక్తింది జరుగుచున్న జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యసర్పి యగు వ్యా
యామప్రసాద్ ప్రాధేవర్ బులును రానుజోగరావుగారు కేపు
సాయంకాలము 5 గంటలకు తిరువళ్ళూరి తిరువఘాటులో
ఉపన్యసించెదరు. అనేకమంది కాంగ్రెస్ నాయకులుగూడ
ఉపన్యసించెదరు. పాటలు యావన్యంది దయచేయబ్రాతితులు.
ప్రాధేవర్ బులును రానుజోగరావు,
మద్రాస్ ఆంధ్రజిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యదర్శి.

చెన్నై పురిలో సత్యాగ్రహము

చెన్నై పురిలో కల్లుదుకాణములు

1-10-30 ని వేలమువేయబడు దుకాణములపట్టి

కను ప్రకటించుట

మద్రాసు, మే 18 :—చెన్నై పురిలో కల్లుదుకాణము
లను యెంచుల సుంచదనను విషయమును గూర్చి ఆజులు తమ ఆ
భిప్రాయమును ఎక్సలెన్స్ లై సెన్సింగు బోర్డు తెలియజే
యుటకుగాని 1-10-30 వేలముపాటులో ఉన్నదగు
దుకాణములపట్టికలను ప్రతి పోలీసుస్టేషనులోను సవలెనని
యా బోర్డువారు తీర్మానించిరి.

చెన్నై పురిలో బిటిషు సరుకుల బహిష్కరణము

మద్రాసు మామలకారుల సంఘమువారి
తీర్మానము

మద్రాసు, మే 18 :—ఈడు మొదలు 8 నెలలవరకును బిటి
షు సరుకులను వేనినిగాని యేరితిగానైనను తెప్పించునాడదు.
అవసరము కలిగినచో యీ వాయిదాను మరల పొచ్చుచేయ
వలెను. ఇటువైవి విదేశములనుండి తెప్పించ దలచిన వస్తువుల
నన్నిటిని భారతీయనాణెములతోనే (యిండియన్ కరెన్సీ)
కొనవలెను. అను తీర్మానము ఈనెల 11 వ తేదీని జరిగిన సభలో
ఆమోదింపబడినది. అని గౌరవకార్యదర్శి వ్రాసెను.

మద్రాసులో దుకాణములు మూయబడుట

నేడు ఉదయమున చాల దుకాణములు
మూయబడినవి

మద్రాసు, మే 14 :—నేడు ఉదయమున గొడవును
స్ట్రీటు, బందరు స్ట్రీటు, చీనాబజారులో మున్నగు వీధు
లలో హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ దుకాణము
లను మూసివేసిరి. ఎప్పుడెప్పుడో ఖాదీసప్తాగియమును కొంగు
ఖద్దరు డిపోయను గూడ మూయబడినవి.

* * * * * గుడ్లవల్లేరు (ఆంధ్ర)

గుడ్లవల్లేరు, మే 18 :—తూర్పుకృష్ణాజిల్లా లోని గుడ్ల
వల్లేరులో పొరటాలు జరిగినది. అన్ని దుకాణములును వియ్యపు
మరలునుగూడ మూసివేయబడినవి. పెద్దబజారు మధ్యను జాతీయ
పతాకము నిలుపబడినది. (స్వ వి. తం)

బెజవాడలో జాతీయపతాకము

బెజవాడ, మే 12 :— శ్రీ భ్రమరాంబా మల్లేశ్వర
స్వామి వారి ఆలయమునందు భారత జాతీయ పతాకము నిన్న
సాయంత్రము సత్యాగ్రహాలచే ప్రతిష్ఠింపబడినది.
(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము,

ఈ క్రింది రిజిస్టరు నెంబర్లకు అభ్యర్థులు గత ఏప్రిలులో
జరిగిన బి. ఏ. పరీక్షయందు కృతార్థులైరి.

- 1 వ భాగము-ఆంగ్లేయభాష సారస్వతము
 2. వ తరగతి:— 254 478 అందు 518.
 3. వ తరగతి:—
1	2	3	4	5	6	18	19	20	22	24	25	26	27	28	30	31
32	33	34	35	39	40	41	42	43	44	52	53	54	55	64	70	71
74	77	78	80	82	83	84	100	103	104	105	109	110	111	113	129	130
132	134	135	136	139	140	141	142	143	146	148	149	151	159	161	164	165
166	167	181	188	190	191	199	214	215	216	217	218	220	221	223	225	229
230	232	233	235	236	240	242	248	250	252	253	255	256	257	258	261	280
291	292	293	294	295	296	297	299	300	301	303	304	305	306	307	308	315
316	325	328	329	331	338	341	342	343	344	345	356	358	362	364	365	368
373	377	379	380	386	391	392	394	395	396	397	405	414	417	429	433	435
438	439	440	441	444	449	451	456	458	474	475	476	477	480	482	483	499
500	502	503	504	505	509	515	517	523	524	526	541	542	546	547	548	549
550	551	553	555	556	557	573	575	578	583	597	600	604	607	608	609	610
611	614	615	616	618	619	623	626	628	630	632	634	639	640	641	642	644
649	650	651	652	654	668	669	670	671	673	679	680	681	683	684	687	698
699	700	702	704	705	707	708	712	714	716	718	722	725	730	731	732	734
735	745	746	747	449	750	751	753	754	755	756	757	758	760	762	763	773
775	776	777	781	785	and	792										

కడలూరు పురపాలకసంఘ తీర్మానము

కడలూరు, మే 11 :—ఈ క్రింది తీర్మానము కడలూరు
పురపాలకసంఘమునందు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినది.
అహింస, సత్యము, దేశభక్తిని ప్రాణముకన్న పెక్కు
దుగా పోషించుచున్న మహాత్మాగాంధీగారి నీ తరణమున ప్రభు
త్వమువారు నిర్బంధించినందులకు విషాదము తెలుపుచు, యీ
సమావేశము ఆపుచేయడమైనది. (శ్రీ ప్రె.)

న్యాయస్థానవార్తలు

టిక్కెట్టు లేకరైలులో ప్రయాణము
జేసినందులకు శిక్ష

మద్రాసు, మే 18 :— యం. యస్. రే, యనువంగ
దేశీయుడు రాజమండ్రి నుండి మద్రాసుకు కలకత్తా మెయిలులో
మొదటితరగతి యందు టిక్కెట్టు లేక ప్రయాణము జేసెనని
జార్జిటవును పోలీసుకోర్టు జడ్జియెంటు ఫిర్యాదు లేబడినది. టి
క్కెట్టు కలెక్టరు, ముద్దాయిని టిక్కెట్టుమాఫమని కోరగా,
ముద్దాయి టిక్కెట్టు మాఫనిరాకరించెను. న్యాయమూర్తి
కేసునువిచారించి ముద్దాయిలోషియని నిర్ణయించి రూ.10లు జరి
మానా విధించిరి. మరియు ముద్దాయి టిక్కెట్టు మొత్తము కూడ
కట్టవలెనని విధించిరి. జరిమానాయును టిక్కెట్టు మొత్తమును
కట్టనియెడల ముద్దాయి 14దినములు కఠినశిక్ష అనుభవించు
నటుల విధించిరి.

శ్రీ పండరీక్షేత్ర 31-వ

కైంకర్యపత్రిక

సంపూర్ణము.

శ్రీయశతియై శ్రీవైకుంఠనికేతనుడై అనాధసమస్త
కాముడై అనంతకల్యాణగుణ పరిపూర్ణుడై ఆశ్రితత్వములందైన
భక్తవత్సలుడు చిద్విలాసార్థముగా చేతనలను రక్షించునట్టి
సంకల్పమునుబూని ఈలీలావిధానిలో జనించిన పామరులను
నిర్లక్ష్యుక కృపాకటాక్షముతో రక్షించుట కుద్యమించి వేట
కాడు కాననంబున సాకుడు జింకను తెచ్చివిడిచి హరిణములను
గ్రహించుకొనిపోవురీతిగా శ్రీమన్నారాయణుడగు పుండరీ
కాక్షుడు దేవతలను వ్యాధి వశిష్టాది మహర్షులను కటాక్షించి
మిరందలు శ్రీపండరీక్షేత్రముందు జయదేవ నామదేవ
తుక్కారాం ఏకనాథ తులసీదాసాది తిరునామములతో పామ
రులను కడలేర్చి రక్షించుటకు తగినట్లువర్తింపుచుండుడు. నేను
శ్రీపండరీనాథుడుగాను శ్రీభూవీరలు శ్రీరక్తిశీరాధా సత్య
భామలుగాను అనతరించి చేతనకోట్లను ద్రోచెదమని యాన
తిచ్చి, మఱియు ననేకభక్తులను రక్షించి, చేతనకోట్లను రక్షింప
జేయుటకై యచ్చటనే నివసించి శిష్యపరిపాలనము చేయుచు
న్నందున అడియేను ఆత్మంత శ్రీత్యాగితీయముచే ప్రతిసంవత్స
రము పోయి శ్రీపాండురంగని నేవించి ఆనందించునట్టి నియమన
మునుబూని నేవించి వచ్చుచున్నాను. దయాపరులందఱును వారి
వారికి తోచినంతవఱకు నాకుపోసరాను రైలుఖర్చులకు కావల
సిన ద్రవ్యసహాయముచేసి దాసానుదానుడగు అడియేనికి పరం
ధాముని నేవ లభించునట్టి మార్గములు జేయవలయునని ప్రా
ర్థించుచున్నాడను.

యస్. మంగోజీరావు.

భజనతో వుండునట్టి 1-6-80 ఆదివారం వుదయం
7-గం. 2-6-80 వుదయం 8 గంటల బండికి పండరీపురము
నకు ప్రయాణము.

మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లండులో ఇక్ కార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప్రకటన

కావలినందు

కొల్లుగొల్వశాంభవీ ఉత్సవము

అకాలజర్ ములవలన గాలి యం దు మార్పుచెందుటచే
కొల్లుగొల్వశాంభవీ యుత్సవము యిదివరలో ప్రకటించిన రీతిగా
1980 సం॥ మేనెల 9, 15 తేదీల మధ్యగాక, 1980 సం॥ మే
నెల 12, 18 తేదీల మధ్యయందు జరుగవలదు.
ఈ యుత్సవము ప్రతిపది, సంవత్సరములకొక పర్యాయ
ము గొప్పగజరుగుటచే ఎక్క-వ ప్రాముఖ్యమును గలిగియున్నది.
యాత్రికులు, మరియుతరల రాకపోకలకొరకు సౌకర్యము
లేర్పాటు చేయబడినవి.

కావలిని

దర్శించుటకు మరువక

12 మొదలు 18 తేదీలను జ్ఞప్తియుంచుకొనుడు

మే 14:- 14వ నెక్కును ఉద్ధరింపించుట యక్ష్మామృగానికి 1 సంవత్సరము

పాఠశాలలు

భారతదేశ పరిస్థితులు

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తంతి

ఇండియామంత్రి పార్లమెంటు సభ్యులకు పంపుట

(వై. లె. నె.)

దర్శి, మే 18:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భారతదేశ పరిస్థితులను గూర్చి బంపిన తంతిని ఇండియామంత్రి యెన్ను గారు పార్లమెంటు సభ్యులకు పంపిరి. ఆ తంతివార్తలో ఇట్లున్నది:—ఏప్రిల్ 24 తేదీని లవణ సత్యాగ్రహము పెట్టకావులందు తగ్గుచున్నట్లు చెప్పితిమి. ఇకమీదట ఎక్కువకాలము కాంగ్రెసు కార్యక్రమమున అయ్యది ప్రధానాంశముగ నుండునో లేదో చెప్పజాలము. కొన్ని రాష్ట్రములందు దానిని స్పష్టముగ మానుకొనిరి. కొన్నిచోట్ల సాగుచున్నది. ఒక భాగము రాష్ట్రమున అచటచట సాగుచున్నది. ఇదియుకూడ అంత విధివిధానములతో అదేపనిగ సాగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి ఆదాయము తగ్గలేదు. లవణసత్యాగ్రహములన అధికారధిక్కారణ, ఆరాజకము ఏర్పడినవి. ఈ యుద్ధముకారకులు అలాచి పెట్టలేని అల్లరి ఏర్పడుచున్నది. అనుకొన్నట్లులే లవణ సత్యాగ్రహ యుద్ధము ము తగ్గి విదేశీ వస్తువులను విక్రయించు సామ్రాజ్య విదేశీసరకులను బహిష్కరించుటకు పూనుకొనిరి. ఈ యుద్ధములన్నియు లవణసత్యాగ్రహమునకు కాళిలే. ప్రభుత్వముపట్ల విరోధమును కలుగజేసి ఆకాంతి ప్రబలములకు జేయుటకు వీటిని కలపజేసిరి. పట్టణములలో ఎంత చురుకైనా ఆవేశమును కలుగజేయుచున్నవో ఇదివరకే దెలియజేసితిమి. ముఖ్యముగా నాయకులను అరెస్టు చేసినపుడెల్లా పెద్ద పట్టణములందు దౌర్జన్యము కాంగ్రెసు ప్రచారముచే విజృంభించుచున్నది. అట్టి అల్లరులకు అడంచుటకు సత్వరముగ చర్యను దీసుకొనిరి. అడంచిరి. ప్రభుత్వమువారు కట్టుబిట్టములతో గాంధీగారిని అరెస్టు చేయుటచే తగ్గున అల్లరి ఏర్పడినది. ఇంతకుముందు కొన్ని వారములముందు పట్టుకొన్నపుడు జరిగెడి అల్లరులకుంట్ల కొంచెముగానే జరిగెను. ఆయన అరెస్టుచలన అచటచట అల్లరులు జరిగెను. కలకత్తా డిల్లీ హోలూపురంలో మాత్రము అల్లరులు తీవ్రముగ జరిగెను. కలకత్తాలో అల్లరులు కొద్దికాలము మాత్రము జరిగెను. అధికారులు కష్టపడకనే అల్లరులు చల్లారిరి. ఢిల్లీలో ఇంతకుంట్ల ఎక్కువ అల్లరులు జరిగెను. అయితే చేయి దాటిపోలేదు. మామూలు పరిస్థితులు ఏర్పడుచున్నవి. హోలూపురంలో ముగ్గురు పోలీసు మనుష్యులను జంపిరనిరి. అతిదాదాముగా జరిపిరట. ఆనాడే పరిస్థితులు మామూలుగ ఏర్పడినవి. అహమ్మదాబాదు నగరమునుండి జలాలము అతిరదయమున హోలూపురమున కేగెను. 9 తేదీని పట్టణముంతయు సెమ్మడిగా నుండెను. 10 తేదీని మరల కొంతవరకు ప్రజల అల్లరులుజేసిరి. అదనపు సేనలను రప్పించిరి. గాంధీగారిని అరెస్టుచేసిరిని పోలీసువారి పట్ల విరోధభావము పట్టిరి. ప్రభుత్వోద్యోగుల పట్లకూడా విరోధముగా ప్రవర్తించిరి. కాంగ్రెస్ సత్యాగ్రహ యుద్ధమును దౌర్జన్యరూపిత్యమున వాదము బూతుకమని ఎక్కువగా ఏర్పడుచున్నది. నైన్యాధికారులు అమాల్మ్యులకు నేపథ్య గావించిరి. పోలీసు, సైనికులు ప్రశంసార్హముగ ప్రవర్తించిరి. వారు చెప్పు ప్రాంతియరు రాష్ట్రములో ఏప్రిల్ 28 తేదీ నుండి పిషావరులో అల్లరి ఏదియు లేదు. పోలీసువారు నాయకులను పట్టుకొన్నపుడు నిరోధము లేకుండెను.

బమ్మ కొహటు జిల్లాలో అల్లరిగా నున్నది. ఇదివరకే పిషావరు జిల్లాలో నున్న రాజుద్రోహపు ఆప్తును పట్టికొనడ వర్తింపజేసిరి. తురంతే హజీగా రింకను పిషావరుజిల్లా సరిహద్దులోనే యున్నారు.

ఇండియాలో సాగుచున్న పరిస్థితులను తెగలవారు కనిపెట్టి చూచుచున్నారు. టోపీ ఏజెన్సీలో నన్ను తెగలలో కొంత ఆకాంతి ప్రబలింట్లు కనిపించుచున్నది. అయితే పెక్కుమంది తెగలనాయకులు ప్రభుత్వప్రతినిధులతో మంచిసేన జేసిరి. గ్రామములందు విప్లవప్రయత్నము ఆపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. స్థానికాదులతో అధికారమును ప్రదేశములందు అల్లరులను పట్టు పెట్టు పోడియుటలేదు. సన్నిధులై యున్నారు.

గుజరాతులో గాంధీగారుకుబడి ప్రత్యేకముగా కాన ఆందు తప్ప ఇతర ప్రాంతములందు

నోల్లంపునము అంత ఫలప్రదము కా లేదు. గుజరాతులో విస్తారముగా ప్రభుత్వోద్యోగులను బహిష్కరించుచున్నారు. గ్రామాధికారులు రాజీనామా నిచ్చుచున్నారు. పన్నుల నిరాకరణమును గూడ ప్రోత్సహించుచున్నారు. గాంధీగారిని అరెస్టుచేయుటచే ఇచటగూడ పరిస్థితులు సార్థకాభివృద్ధి గాంచునని ఆశించుచున్నారు. ప్రతికాశాసనమును ప్రకటింపకపుర్యము ప్రభుత్వోద్యోగులను తిట్టుచు కాన నోల్లంపునోద్యమమును ప్రోత్సహించుచు దౌర్జన్యమునకును విప్లవకార్యములకును ప్రతికలు పురికొల్పుచుండెను. సమంజసవ్యాఖ్యలను నిషేధించుకుండ ప్రతికాధికారమును దుర్వినియోగము జేయుకుండ ప్రతికాశాసనమును ప్రవేశపెట్టిరి. అప్పుడే మంచి ఫలితము లేర్పడినవి. భయోత్పాతము లగు వదంతులను అదేపనిగ ప్రచారము సజ్జచున్నారు. ప్రజలు ఆ వదంతులన్నియు విశ్వసనీయములు కావని నమ్మువరకు పట్టణములలో కలవరము ఆవేశ ముండితీరదు. దౌర్జన్యముతో గూడుకొన్న విప్లవమును ప్రోత్సహించుటకు అనేక వదంతులను ప్రచారమును సజ్జచున్నారు. దీని నరికట్టుటకు చర్యను దీసికొనుచున్నారు. కానలేనవి భయపెట్టి అబద్ధములాడి మహాదీయులను ఈయుద్ధములలో దింపుటకు ప్రయత్నించుచున్నను మహాదీయ లీయుద్ధమున జేరుటకు నిరాకరించిరి.

సక్రమపద్ధతులనే వీరు తమరాజకీయాభివృద్ధికి వినియోగించవలె ననుచున్నారు. అఖిలభారతముసర్వానుసంఘమువారి యుద్ధమును జేరరాదని ఇటీవలకే తీర్మానించిరి. అయ్యది తమ ఆశయములకు భంగమని కూడదనిరి. ముసల్మాను లీయుద్ధమును చేరకుండ దూరముగ నుండవలె ననిరి. కార్మికులలో ఇదేమియు ప్రాకలేదు. కొందరు మాత్రము హరతాళములందు పాల్గొన్నను కాసనోల్లంపునోద్యమముతో సానుభూతిని జూపుచు వీరు సమ్మెకట్టలేదు. చాలమంది హిందువులే పట్టణములందు దీయుద్ధములలో జేరిరి. ఎప్పుడేమి రా నున్నదో దెలుపుట కంతయు అస్థిరముగా నున్నది. ప్రస్తుతపరిస్థితులు అందుబాటులోనే ఉన్నవి. ఆరాజకమును అల్లరులను అడంచుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రార్థిగ తమ శక్తినంతయు వినియోగించెదరు.

దీనికి అనుబంధముగ యెన్ను గారు క్రిందటివారము హోలూపురంలో భయంకరమైన అల్లరులు జరిగెననిరి. శనివారము సాయంత్రమునుండి చాలవరకు వడి తగ్గినది. హోలూపురంలో నన్ను సైన్యమును చుట్టజేసిరి. లారీ విరిగిపోయినది జనమును పొమ్మినపుడు వారు పోనిరాకరించిరి. సైన్యములపట్ల దౌర్జన్యమును జూపలేదు. చివరకు లారీ వెనుకకుపోయెను. పగలు అచటనున్న పోలీసువైద్యులూ సామానును మరితరవస్తువులను కోడ్డు మీద పార వేసిరి. తగుల పెట్టిరి. జాతీయ పతాకమును వైద్యులు పైస్థాపించిరి. హోలూపురకు 8 మైళ్లదూరములోనున్న ఇంకోక పోలీసువైద్యులను పోలీసువారు భాళిజేసిరి. దానినిగూడ గ్రామములు తగుల పెట్టిరి. ఇంకోక భారత కాల్యులపూలమును రప్పించిరి. ఇంకను మరికొంత సైన్యమును సిద్ధముగనుంచిరి. శనివారమునాడు తరంగాజోపాడీ తన ఆసుచరులతో మరల పిషావరుకు 20 మైళ్లదూరములో నుండెను. ప్రజాశాంతికి భంగకరముగ ఏర్పడినది. వెడలిపోవలెనని ఆతనిని తీవ్రముగ హెచ్చరించిరి. రాజు వీధిని ప్రార్థిగ చెట్టునరికి అడ్డుగ వారుజేసిరి. అందుచే వైమానికులు నిన్ను దాడినప్పిరి. ఫలితము తెలియలేదు.

10 తేదీని బక్రీసుపండుగ అల్లరులులేకనే సాగిపోయెను. భారతసైన్యము ప్రభుభక్తివిశ్వాసముతో నున్నదని ఇండియా సర్వసేనాధిపతి దెలిపెను. నైనుకమిషను నివేదికలు రెండుభాగములుగ వెలువడుననియు మొదటి భాగమున భారత సమస్యనంతయు సాధారణముగ చర్చించెదరు. రెండవ భాగమున సిఫార్సులుండును. జూన్ 10, 29 తేదీలను ప్రకటింపబడును.

జపానులో వర్తకము మంధగించినది

పనిలేనివారిసంఖ్య హెచ్చిపోవు చున్నది
టోక్యో, మే 10:—(మెయిలు) దేశము దంతలను వ్యాపారము మంధగించినది. పనిలేనివారి సంఖ్య హెచ్చిపోవుచున్నది. గత ఆరువారముల నుండి పనిలేనివారి సంఖ్య 100000 హెచ్చెనట. పనిలేనివారలు లేకుండుటకు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటులనుచేసెను పనుకట్టిరి. ఒక కమిషనును నియమించుచున్నారు. పనిలేనివారికి భూపథ్ధతిని ఆలోచించెదరు.

ఈజిప్టు ఇరాకు ఇండియాలకు మని అర్ధరత్న విమానముల తపావ్యాగా పంపెదరు.

ప్రభుత్వమువారు తెచ్చిన బొగ్గుగతుల చట్టము విషయమై కమిటీవైజిలో ప్రభుత్వము ఓడిపోయినది.

నైనుకమిషనరీ

(రూటరు)

లండన్, మే 18:—నైనుకమిషనరీ మొదటిభాగమును సభ్యులందఱను సంతకముజేసిరి. సార్వభౌముని కందతేయుటకు దానిని దేశీయప్రభుత్వ కార్యాలయమున కంపిరి.

రాండుటేబిలు సభ జరిగినంతమాత్రాన నైనుకమిషను నివేదిక ఉపయోగములేకుండ పోదనియు రాయబారములకు ఇదే ఆధారముగ నుండితీరదనియు మాంచెప్పరు గాడ్డాయను ప్రతిక దెలుపుచున్నది.

ప్రభుత్వలసభ

భారతదేశచర్య

(రూటరు)

లండన్, మే 18:—భారతదేశచర్యను ప్రభుత్వలసభలో గావించవలెనను సీలుప్రభుని తీర్మానమును 18 లేట్జి వాయిదాజేసిరి.

ప్రభుత్వ సన్నాహము

కృష్ణాజిల్లా కలక్టరు ప్రతికూలప్రచారము చేయదలచుట

జిల్లా కలక్టరు ఆహ్వానము

మచిలీపట్నము, మే 12:—కృష్ణా మండలమునందు సత్యాగ్రహ ఉద్యమమునుగూర్చి ప్రతికూల ప్రచార మొనరించుట యీ నెల 10 వ తేదీని బందరులో సభ జరుగునుగాన అసభకు మీరందరును రావలెను" అని కలక్టరు బందరులో కొంతమంది స్నేహితులకును వర్తకులకును ఆహ్వానములను పంపెను. (స్వ. వి. తం)

బీహారు ప్రభుత్వ ప్రకటనము

గోపాలపూరులో దౌర్జన్యము

పాట్నా, మే 18:—భాగల్పూరు జిల్లాలోని గోపాలపూరు లో జిల్లా బోర్డు యెన్నికలు జరిగినపుడు యెన్నికలలో నెగ్గ జాలక పోయిన కాంగ్రెసువారు కొందరు వసిష్ట నారాయణసింగుగారు మున్నగువారిని ఎన్నికలను జరుపుచున్న సముద్ధి మేజిస్ట్రేటును కొట్టుటకు వెళ్లగా వారు పోలీసువైద్యులతో తలదాచుకొనిరి. కాంగ్రెసువారంతట వైద్యులనుగూడ ముట్టడించిరి. "వీరందరును విదేశీవస్తువులనే ధరించెదరు. వీరు ప్రభుత్వవత్తువారు కావున వీరిని చంపివేసెదము" అని కాంగ్రెసువారు యెదరించిరి. నారాయణసింగుగారి పక్షము వారిలో ముగ్గురికి బలమైన గాయములు తగిలెను. సింగుగారి పక్షములో నొకరి స్వామికిమునుగూడ కాంగ్రెసు తీసుకొనిపోయిరి. అందులో కొంత ధనముగూడ నున్నది. నారాయణసింగుగారు పోలీసువారియొద్ద ఫిర్యాదు చేసిరి. అని 12 వ తేదీని అసెసిజ్మెంట్కు ప్రెసువారు పాట్నానుండి తంతివార్తపంపిరి.

అందువలన నిపుడు గోపాలపూరు నుండి అదనముగా 500 మంది పోలీసు ఉద్యోగులనుచలనవిచ్చినది. వీరికను వ్యయమును గ్రామస్థులేధరింపవలెను. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గొప్పపోలీసు దళముతో ఆవాడు రాత్రి 12 గంటలకు గోపాలు పూరు చేరెనుగాని మరునాడు భాగల్పూరునుండి చాలమంది సాయుధ ధిటులనటికి వెళ్లుచరకును కాంతిలెకొనలేదు. స్వరాజ్యవత్తువారిలో యెన్నికలకు నిలచి వయొక వ్యక్తి ప్రభుత్వ సహాయక పక్షమువారిపై నిటుల దౌర్జన్య మొనరించెనని తెలియుచున్నది. అని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. అ. ప్రె.

బొంబాయి ప్రభుత్వ ప్రకటనము

బీజపూరులో కలక్టరును పోలీసు సూపరింటెండెంట్ను చంపివేసెనను వార్త అసత్యము

బొంబాయి, మే 18:—బీజపూరులో చాల అల్లరులు జరిగినవి జిల్లాకలక్టరును జిల్లాపోలీసు సూపరింటెండెంట్ను చంపివేసిరి. అనువిషయమును గూర్చి చాలవదంతులు బయలుదేరినవి. ఇది వట్టి గాలికబురులేగాని యెంతమాత్రమును నిజమైనవికావు. బీజపూరులో పెట్టి అల్లరులను జగకలేదు. అని బొంబాయిదొరతనమువారు ప్రకటించిరి. అ. ప్రె.

విదేశవార్తలు

గాంధీజీ ఆశయములు

[బీము నర్సిసు]

లండన్, మే 11:—సి. ఎఫ్. ఆండ్రూసుగారు గాంధీ గారి ఆశయములను గ్రంథమును ప్రకటించిరి. ఇంగ్లాండులోను ఆమెరికాలోను ఎగిరి పోవుచున్నవి. ఈ రెండు దేశములందును ఈ గ్రంథము రెండవ కూర్పు చుక్కపక్కము వెలువడవచ్చుననుచున్నాడు. దీనివలన వచ్చులాభమును కాంతి నికేతనములో పియర్స్ బాప్ కార్థము నిర్మించిన వైద్యాలయమున కిచ్చెదరు. సెప్టెంబరులో గాంధీగారి స్వీయచరిత్రను, దక్షిణ ఆఫ్రికా కాన్ఫెరెన్సును రెండుగ్రంథములను ప్రకటించెదరు. ఈ రెండు గ్రంథములు విస్తారముగా ప్రచారము గాంచినచో, ప్రజలందరూ చదివినచో ఆంగ్ల పత్రికలో దూషింపబడు మహాత్మా గాంధీగారి శిలుమరింతలన్నీ గాంచును. దూషణమే ధ్రావణము డెయిలీ మెయిలుపత్రికలో గా రమ్యతో గూడుకొన్న అబ్దుల్ గఫార్ గూడ గాంధీగారు ఉత్తమోత్తము డనుచున్నది.

“కాంగ్రెస్ ను చీల్చివేయుడు”

కాండుటేబిలు సభను త్వరగా సమావేశము చేయుడు

(బీము నర్సిసు)

లండన్, మే 12:—కాంగ్రెసును చీల్చివేయుడు, కాండుటేబిలు సభను త్వరగా ఏర్పాటుచేయుడు, కాంగ్రెసును నిరసించుటకు వేర్వేరు సూచనలను ఇండియాలోనున్న ప్రత్యేక బ్రిటిషు విలేఖరులు వెలుపుచున్నాడు. బొంబాయి రాజధాని కావలనండి వార్తలు కొంచెముగా వచ్చుచున్నవి. డెయిలీ హెరాల్డు గూడ ఇండియానుండి తన విలేఖరి పంపు వార్తలను ప్రకటించుచున్నది. స్టాకోవీనుగారు పంపు వార్తలు ఇతరులు పంపువార్తలకు భేదమున్నది. బార్బరేటు మున్నగువారు అతిశయములేకుండ నిజపరిస్థితులను వెలుపుచున్నారు.

ఇండియాలో కాంగ్రెస్ సంస్థలన్నిటిని నిషేధించి అయ్యవి శాసనవిరుద్ధము లని చీల్చివేసినగాని ఇండియాలో నిజముగా శాంతియుండదని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికకు ఇండియానుండి వ్రాయుచున్నాడు.

మైస్సూరుపత్రికా విలేఖరి సిన్హానుండి రాజకీయములను అనగా కాన్ఫెరెన్సును మున్నగువిషయములను మాని కాండుటేబిలు సభను గూర్చి ప్రస్తావించుచున్నాడు. మితవాదు లీ సభను వచ్చేద రనుచున్నాడు. అయితే కాండుటేబిలు సభ నెగ్గునదికాదు. జరుగనని ఆకాపాకము బాధించుచున్నదనిరి. ఇక ముందు ప్రకటనములలో గాంధీగారిని ఆయన యుద్ధయమును గూర్చి ప్రస్తావించ సవసరము లేదనుచున్నాడు. సభలో జరుగవలసిన కార్యక్రమమును తలపెట్టిన చాలు ననుచున్నాడు. కాండుటేబిలు సభ అక్టోబరు 20 తేదీని జరుగవచ్చు ననుచున్నాడు. ఇతని వ్రాతలకు ప్రతికూలముగ స్టాకోవీనుగారిట్లు డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికలో వ్రాయుచున్నాడు.

భారతదేశీయమహాజనసభ ఎంతయో పలుకుబడి గలది. రాజకీయములందు దీని పలుకుబడి నాయకులద్వారా హెచ్చుచున్నది.

గాంధీగారిని శాసనోల్లంఘనమునకు నిర్బంధించుటచే దేశమంతయు ఉండ్రేకపూరితమైనది. ఇంతవరకు ఇండియాలో ఇంత ఏకీభావము ఎన్నడును రాలేదు. గాంధీగారు చెఱసాలయందున్నను స్వేచ్ఛగ నున్నను గాంధీగారే రాజకీయవైతిక నాయకుడు. ఆయన ఒక్కడే పలుకుబడి గల నాయకుడు.

ప్రపంచ మంతయు ఇటలీ విశ్వర్యము ప్రతిష్ఠ వీర్యము నటుల ప్రయత్నించెదనని ఎదురుదర్శనవారిని చెందాడెదననియు నీటిరు ముస్సోలినీగారు మరల ప్రజలను బలుకుచున్నాడు.

అబ్బాస్ త్యాజీగారి అరస్తు

(వై లైన్)

రుగ్బీ, మే 12:—దర్శన ఉప్పుకొత్తారలపై దాడి వెడలుటకు అబ్బాస్ త్యాజీగారు 67 వాలంటీరులను నేడు బయలుదేరగా కరాచీలో నేటియందుము అరస్తుచేయబడిరి. ఆదిని గాంధీగారు ఈదాడిని తలపెట్టిరి. ఆయనను నిర్బంధించిరి. ఇట్టిదాడిని సల్యుతో తప్పక దౌర్జన్య మేర్పడుననియు ఉప్పు పనివాండ్లు నిరోధమును జూపక మానరనియు, పోలీసువారు తమ ధర్మములను నిర్వహించక తప్పదనియు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి. అందుచే నేటి యందుమున వీరిని అరస్తు చేయుట క్రొత్తవిషయము గాదు. అమకొన్న విషయమే. అల్లరులకు అవకాశములేకుండ ప్రభుత్వమువారు అరస్తు చేసిరి.

జనీవాజాతిసమితి'సభలో'ప్రార్థిను ఒడంబడికయు జాతి సమితి ఒడంబడికయు యుద్ధబహిష్కరణమునుగూర్చి సమన్వయించుటల ప్రయత్నించెదరు.

ప్రాంసు ఇటలీ ప్రభుత్వములవారు నాకాడగ్నిర్ణయము నుగూర్చి జనీవాజాతిసమితి సభలో ఆలోచించెదరు. రాజీకు దరవచ్చు ననుచున్నాడు.

భారతదేశ వ్యవహారములు

ఇండియాకార్యాలయమున చలనము పుట్టినది

(బీము నర్సిసు)

లండన్, మే 11:—ఇండియా కార్యాలయమున చలనము పుట్టినటుల కన్పించుచున్నది. ఇండియానుగూర్చి స్పష్టమగు చర్యను దీసికొనవలెనని మంత్రివర్గము గుర్తించెను. ఒక్కొక్క కోజా ఆలస్యమైనకొలది అయ్యది ప్రభుత్వమున కున్న చిక్కులకు మరింత తోడ్పడును. గతవారము నైమనుకమీషను నివేదికను త్వరితముగ ప్రకటించుటనుగూర్చి కాబోలు వెన్నుగాడు నైమనుగారితో మాట్లాడిరి. కాండుటేబిలు సభలో జరుగవలసినపనినిగూర్చి ముఖ్యముగ ప్రస్తావించిరి. దీనినిబట్టికూడ కాండుటేబిలు సభాప్రకటనమునుగూర్చి త్వరలో ప్రకటించెదరను కొనుచున్నాడు. ఈలోపుగ భారతదేశ లిబరలుపక్షము వారును, వారి మిత్రులును క్రొత్తప్రకటనమును గావించి క్రొత్త ఆధ్యయముల నీయవలెననుచున్నారని తెలియుచున్నది. క్రొత్తప్రకటనము అవసరము కాదని కార్మికపక్షమువారు అభిప్రాయపడుచున్నాడు. కన్యకృటిపులు పైకి నిరోధమును జూపుచున్నాడు. ఇటీవల జయ కరుగాడు దెలిపిన సూచనలన పిలు ప్రభువు తన ప్రకటనమును గావించుటకు వీలైనది. సకాడేమైస్సూపత్రికలో ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు: క్రొత్తప్రకటన మవసరమని జయకరుగా రుటల విచారకరము. క్రొత్తగా రాజీప్రయత్నములను మనము చేసితిమేని, జాతీయ వాడులకు మరింత బల మేర్పడును. ప్రకటన తరువాత ప్రకటనను గావించి వీరందరకును విశ్వాసమును పుట్టించవలెనా?

మరల క్రొత్తగా ప్రకటనమును గావించితిమేని ప్రభుత్వమువారు భయపడి ఇట్లు చేయుచున్నారని అరివాడు లనెదరు.

పరిస్థితులను న్యాయముగ ఆంధోళనమునకు వెనుదీయక స్థిరచి త్రముతో నిర్వహించవలెనను కార్మిక ప్రభుత్వధానమును తోరీవర్గము అంగీకరించెను. సకాడే మైస్సూపత్రికగూడ తన ప్రధానవ్యాసమున దీనిని సమర్థించుచున్నది. కార్మిక ప్రభుత్వ వైఖరిని ఇండియా ఈజిప్టుపట్ల బాగానే యున్నదని ఈపత్రిక ఆనందించుచున్నది. నైమనునీవేదిక కాండుటేబిలు సభ జరిగినవరకు ఏర్పడు పరిస్థితులందు గూడ కార్మిక ప్రభుత్వమువారిటులనే ప్రవర్తించిన పూర్తిగా వారికి తోడ్పడెదమనుచున్నది. సోషలిస్టులు ప్రభుత్వమునందంతటగూడ ఒకండులకు మంచిదే అయినది. సామ్రాజ్య జాతీయసంఘభావము ఏర్పడుటకు ప్రతిపక్షులు తోడ్పడెదరు. సోషలిస్టులు ప్రభుత్వభారమును వహించుటచే మంచిలాభము గలుగుచున్నది. కార్మిక ప్రభుత్వమువారు విశేషముగ పరిస్థితులను నిర్వహించుచున్నాడు. అనంతల చిత్తముతో వెనుదీయక నిర్వహణమునకుపూనుకొనిరి. అట్లు చేయునపుడు పార్లమెంటునహామిమిద పూర్తిగా ఆధారపడవచ్చును. పార్లమెంటు నైమనునీవేదికను పరిశీలించునపుడు పరిశ్రమయ మేర్పడును. కాండుటేబిలు సభ విషయములో పార్లమెంటు ఆలోచించునపుడు పరిశ్రమ విషయము ఏర్పడును. ఈజిప్టువిషయమై కార్మికమంత్రివర్గము దౌర్జన్యమును జూపలేదని ఈ పత్రిక సంతోషించుచున్నది.

ధిల్లీ అల్లురులు

కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ప్రకటన

సిన్హా, మే 9:—ధిల్లీ మండల కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి, 6 వ తేదీ ధిల్లీ కాల్యాలనుగూర్చి ప్రభుత్వ ప్రకటన న న వి మ ర్శి ం పు చు మ రి యొ క ప్ర క ట న గావించుచున్నాడు. “జె. యజ్ఞ. సాహ్నిగారు కావించినను ప్రకటనను వీరు సంపూర్ణముగా ఆమోదించుచున్నాడు. మరి ప్రకటనయందు దిట్టుగలదు. “ఊరేగింపు ముగిసినతరువాత దిన చర్యలను గూర్చి పలుకుకొనుచు ప్రజలట నట సుపులు సుపులుగా కూడియుండి, వారిలో అనేకులు తమ బంధు మిత్రులను వెదకి కొనుచు కొత్తల్లి సమీపమున గుమికూడిరి. కొందరు దెబ్బలు తగిలినవారినిగూర్చి విచారణ సలపగా పోలీసు అధికారులు వానిని వెదకించి చెవర గొట్టిరి. ఈలోపుగా 144 సెక్షన్ ప్రయోగమాయెను. సుపులుగా చేరిన ప్రజలకు దీని సంగతి బాత్రిగా తెలిసియుండలేదు. అప్పుడే పోలీసులు లాటి దెబ్బలతో జనులను చెవరగొట్టి ప్రారంభించిరి. చాందిని చాకు, హాజ్ గా జి మొదలైన చోట్ల ప్రజలు కూరముగా హింసించబడిరి. ఇద్దరిని చావగొట్టి పోలీసులు నిర్లక్ష్యముగా వెల్లిరని చూచినవారి సాక్ష్యము కలదు. ఈసందర్భములలో కొత్తల్లియందుచుంపు లెక్కవయ్యెను అనట కాల్యాలను మందరివివరములనుగూర్చి వేరువేరు గ్రంథములు కలవు. ఒక్కలాసీని జను లాపిరియను గురుద్వారమునుండి రాళ్లుపడెననియు ప్రభుత్వప్రకటన చెప్పుచున్నది. ఇదిసత్యము లైనప్పటికిని తరువాత పోలీసువారి కసాయిత్వమున కిట్టి హేతువును కనిపింపదు. కొత్తల్లి మొదటి రెండు అంతస్తుల నుండి గుండ్లు జనులపై వర్షించెను. 25 నిమిషములు మొదలు 40 నిమిషముల వరకైనను కాల్యాల జరిగెనటుల కాధారములు కలవు. మరి గురుద్వారముపైకి కాల్యాలనుట యబద్ధము. 200 గుండు గుర్తులు ఇప్పటికిని ప్రత్యక్షము. 10 మందికి గురుద్వారములో గాయములయ్యెను. గురుద్వారవ్యవహారము పోలీసులు పీడించినట్లుకూడా తెలియుచున్నది. ఇట్టిహింసతో తనిచెందక పోలీసులు చోటాదరిచావరకుపోయి 100 గజములవరము విద్యైలిదికూడ కాల్చిరి. 18 మందికి గాయములయ్యెను. మొత్తముమీద 150 మందికైనను గుండుదెబ్బలు తగిలియుండును. అందులో కొందరు ప్రాణాపాయ స్థితియందున్నారు. ఒకమహమ్మదీయబాలుడును ఇరువురు హిందువులునుమరణించిరి. 50 మందికి పైగా అంతులేదు. వీరినిగురించి కాంగ్రెసుకార్యాలయమున విచారించువారు మెండు. కొలముందు ఆగడ్డలో రెండు శవము లెవరివో కనుగొనబడెను. వారుకూడ గుండుదెబ్బలకు హతులైరి. 8 మంది పోలీసులకు దెబ్బతగిలెనని అధికారులు తెలిపియున్నాడు.

మరియు పరిస్థితులన్నియు అధికారుల స్పష్టియే వారు ఉపయోగించిన బలము అవసరము నెన్ని రెట్లో మీరియున్నది. శేవలము నిర్దేశమును అవసరమును అప్రతిహతమునైన యీపోలీసు చర్య ఖండనార్హము. (ఆ. ప్ర.)

అఖిలభారత చరఖాసంఘము-ఆంధ్రశాఖ- బందరు

20 నెంబరు మిల్లునూలు, ఖడ్గరని మోసముచేయుచున్నార గమనింపుడు

ప్రస్తుత రాజకీయాంధోళనవలన కలిగిన పరిస్థితులలో ఖడ్గరను అమ్ముగలందులకు అనేక ప్రయత్నములు సాఫల్యమున్నవి. కాని దీమాండుకు తగినంత ఖడ్గర దొరకక పోవుట వలన 20 నెంబరు మిల్లునూలుకు ఖడ్గరవలె కనపడునట్లు ఎట్లు మట్టిరంగువేసి నేయించి ఖడ్గరని చెప్పి హెచ్చు ధరలను అమ్మి మోసముచేయుచున్నాడు. లోగడ వివిధగా మిల్లునూలును నేయు వెడన, చీరాల మొదలగు గ్రామములలోని మగ ములన్నియు యీ 20 నెంబరునే నేయుచున్నది. 20 నెంబరు, 12 నెంబరు, చలువచేయించి లిక్కుపూరు ఖడ్గరనియు, తదితర రాష్ట్రముల ఖడ్గరనియు, హెచ్చుధరలకు అమ్ముచున్నాడు. గనుక ఖడ్గర ఖడ్గర కావలసినవారందరూ ఆ మోసమును గుర్తించి ఏప్రిల్ 30 వ తేదీన ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించిన ఖడ్గర సంస్థలోనే కొనగలందులకు హెచ్చరించబడుచున్నాడు. మన రాష్ట్రములో ఈ ప్రకారము మిల్లునూలును, మోసముచేసి అమ్ముచున్నవారి పేర్లను కొలదికాలములో పత్రికా ముఖమున ప్రచురించబడును.

బందరు } వే. నారాయణమూర్తి, కార్యదర్శి.
12-5-30.

అరెస్టులు-శిక్షలు

పంజాబు రాష్ట్రము

అమృతసర్ మే 12:—చూమాపూర్ తా.రాసింగుగారు శేడు లాహోరునుండి అమృతసర్ నుండి గెల్చుచుండగా లయా లూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు బారీచేసిన వారంటు ప్రకారము అరెస్టుచేయబడిరి. వీరు ఒక రాజద్రోహపుకేసులో సాక్ష్య మివ్వవలసి యున్నందున అరెస్టుచేయబడి తీసికొని పోబడిరి.

కాంగ్రెసునాయకుల శిక్షలు

అమృతసర్ మే 12:—డాక్టరు నైపుద్దీన్ కిష్టా గారు మేజిస్ట్రేటును బి. ఏ. గారు డాక్టరు కాంతారాము సేటుగారు సర్దారు లేజింగు చుహార్ నాగారు రాజద్రోహ పురితాపనామము లాసంగిరను నేరము ఆరోపించబడినది.

డాక్టరు నైపుద్దీన్ కిష్టాగారు మూడు రాజద్రోహపురి తాపనామముల నొసంగినందులకై మూడు సంవత్సరముల కఠిన శిక్ష విధింపబడినది.

షేకు మీస్సందీనుగారికి 18 నెలల కఠినశిక్ష విధింప బడినది.

డాక్టరు కాంతారాము సేటుగారికి 18 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

సర్దారు లేజింగు చుహార్ నాగారికి 18 నెలల కఠిన శిక్ష విధింపబడినది.

వీరినందరిని ఏ తరగతి వైదీలలో తేర్చిరి. (అ. ప్రె.)

లాహోరు

లాహోరు, మే 12:—డాక్టరు గోపిచంద్ర భార్గవగారు ఏప్రిల్ 16వ రిం-వేరేయియందు ఒసంగిన రెండు ఉపన్యాసము లను రాజద్రోహ పురితాపనలని ఎంచి వారిపై అడిగినవిజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట నేరారోపణ చేయబడినది. మద్రాసు కోర్టు న్యాయవరములందు జోక్యము కలుగజేసికొన దలంచలేదు.

లాహోరు, మే 12:—షేకుఫురములో సత్యాగ్రహో ద్యమ సంకల్పమున 60 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. వీరిలో కొంద రికి శిక్షలు విధింపబడినవి. మరికొందరి కేసులు ఇంకను విచారణలో నున్నవి. అని నందేమూతలమ్ పత్రికలో ప్రకటింప బడినది. (అ. ప్రె.)

పంజాబు రాష్ట్రము

కలకత్తా, మే 12:—బుర్రా బహరు సినియ సత్యాగ్రహ సభకు కార్యదర్శియగు సత్యజేతు విద్యాలంకారు గారును సహాయ కార్యదర్శి యగు వైద్యనాథ కేడియ గారును శిక్షింపబడిరి. ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్కసంవత్సరముశిక్ష విధింపబడినది.

ఉరేగింపులు జరుగరాదనని ప్రభుత్వమువారు బారీ చేసిన ఉత్తరువును ఉల్లంఘించవలయునని హెచ్చరించుచు వీరు కరపత్రమున ప్రచురించిరి. అందుచే శిక్ష విధింపబడినది.

హిందూ పంత్ పత్రికా సంపాదకుడగు అమలదత్తుపండ్ గారికి 2 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. నిందార్థమైన బొమ్మలను వీరిపత్రికలో ప్రచురించినది.

(ఫీ. ప్రె.)

కలకత్తా, మే 12:—పోలీసువారు కాంగ్రెసు కోఆలీ షను పోలీస్ కాంట్రోలుయము సోదాచేసిరి. నృపేనుగారిని ముఖ్య్త గారిని పన్నాలలు మిత్రాగారిని ఆర్డినెన్సు నిబంధనాసార ము అరెస్టుచేసిరి.

డక్కా-కాసనోల్లంఘనసభాకార్యదర్శి యగు డాక్టరు హరిపదచాటర్జిగారికి 6 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. కాంటా యిలో శిక్షవిధింపబడినది. అచట ఉప్పుసత్యాగ్రహాలపనులను తనిఖీచేయుటకై ఆచటకు వెళ్లియుండిరి. (ఫీ. ప్రె.)

ఫరీదుపూరు మే 12:—బెంగాలు ఆర్డినెన్సు ప్రకారము మహారాష్ట్రలో డాక్టరు తారాపథ చట్టగోరను ఇంకోక యిద్దరు కాంగ్రెసు ప్రచారకులను అరెస్టు చేయబడిరి.

(ఫీ. ప్రె.)

కలకత్తా-కాలేజీవాచనందు నిషిద్ధగ్రంథములను చదివి నందుకై ఇద్దరు విద్యార్థులు అరెస్టు చేయబడిరి.

(ఫీ. ప్రె.)

డక్కా-మ్యునిసిపాలిటీ చెయిర్మన్ గారికి కుమారుడగు సతీశచంద్రాచార్యుడు నందోవచంద్ర గంగూలీ యింట్లో వన్. సి. గారును కృష్ణపాద చక్రవర్తిగారుతోడ కలసి విశ్వవి ద్యాలయవిద్యార్థి యిగాత అడ్డంకునొకరము అరెస్టుచేయబ డిరి. అది డి. జి. యింట్లో జరిగినది. (ఫీ. ప్రె.)

ప్రజానందపూర్వమున కర్ణాటక ప్రాంత ప్రభుత్వమున 10 మంది వలంటీర్లు యిర్పించుచుండగా అరెస్టుచేయబడిరి.

మైసూరు ప్రభుత్వమున గురించి వర్తమానముల కై యిద్దరు ఉద్దేశింపబడినది. పోలీసువారు లాటిల్లో అరెస్టు చేసిరి.

బారీసాలు

బారీసాలు, మే 12:—నిహరంజనరాయ ఆసు కాం గ్రెసు ప్రచారకుడు 10 ఏండ్లవయస్సు నిన్ను అరెస్టుచేయబడినది. చిట్టకాంగుల్లగల సంకల్పములో అనుమానింపబడి అరెస్టుచే యబడినది. (ఫీ. ప్రె.)

ఫెసీ

ఫెసీ, మే 12:—చిట్టకాంగు ఆల్లలసంకల్పములో అనుమానింపబడి యోగేశచంద్రదాసు ఆసు బి. యే. విద్యార్థి అరెస్టుచేయబడినది.

పురలియా

పురలియా, మే 12:—అయోధ్యాపర్యవేషముల ఉత్సవ సంకల్పములో అనేకవేలజనులు బాగ్ మండిలోను తదితర ప్ర దేశములలోను సమావేశ మగుదురు గనుక పురలియా జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ ఆధ్యక్షులగు జీమాతభాను సేనుగారును ఇంక 26 మందియును ఆప్రదేశము లకు పోవడాదని 144 సెక్షన్ ప్రకారము ఉత్తరువు బారీ చేయబడినది.

బారియా

బారియా, మే 12:—క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడ్డు 108 సెక్షన్ ప్రకారము ధరాపతు కట్టనందున యువజన సంఘ కార్యదర్శియగు ధరణీకాంతహోరుగారికి 1 సం॥రము సాధారణ శిక్ష విధింపబడినది.

సంయుక్తపరగణాలు

మిరట్టు, మే 12:—సేటు రామగోపాల, కైరామ శర్మ ఆసు ఇద్దరు వలంటీర్లు చారటులో అరెస్టు చేయబడిరి.

ఉత్కళ రాష్ట్రము

పూరీ, మే 12:—జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శి సురేష్ సర్కారుగారు పోలీసు ఉత్తరువులను ధిక్కరించుచు మహాత్ముని అరెస్టు జరిగినరోజున ఉరేగింపు ప్రారంభించు చున్నందున అరెస్టు చేయబడిరి. వీరితో 12 మంది వలంటీర్లు అరెస్టు చేయబడిరి. (ఫీ. ప్రె.)

బొంబాయి రాష్ట్రము

బొంబాయి, మే 12:—పూనా యువజనసమితి సభ్యు డగు పరంజపి అనునతడు అలీబాగువద్ద నిన్ను అరెస్టుచేయబ డినది.

పూనా

పూనా, మే 12:—వికలరాంజీషిండే (బాహ్యజేతర నాయకుడు) నిన్ను బాతులయ్యధరణకై కృషిచేయుచున్నాడు. కేదు తాలూకాలోని రైతులను పన్నులను చెల్లించవలదని హెచ్చరించుచున్నాడు. అందుచే నేడు అరెస్టుచేయబడిరి.

(ఫీ. ప్రె.)

క్రియత టి. వేణుగోపాలరావుగారు నేడు బెజవాడకు వెడలిరి.

బెజవాడ పట్టణమునందు గత యిరువది దినములుగా శ్రమతి యామినీపూర్ణలికమ్మగారు విరివిగా కాంగ్రెసు ప్ర చారము జేయుచున్నారని తెలియుచున్నది.

చెన్నపురిలో

144 శాసన ధిక్కారము

12-13 తేదీలను జరిగిన చర్య

మదరాసు, మే 14—కాకినాడనుండి వచ్చిన సత్యాగ్రహులు శ్రీముత పీసపాటి ఆంజనేయలుగారి నాయకత్వ మున 12 వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలమున 18 వ తేదీ మంగళవారం సాయంకాలమున పీల్చుపార్కులో 144 సెక్షన్ ను సుల్లంఘించిరి. సోమవారమునాడు ఉపన్యసింపచుండగా పోలీసువారు వచ్చి వారి బస్సులలో కూర్చుండబెట్టుకొని దూర ముగా తీసుకొనిపోయి వదలివేసిరి తిరిగి 18 వ తేదీ మంగళ వారము రోజున 6 అంటలకు పోయి ఉపన్యసింప చుండగా పోలీసువారు వచ్చి సత్యాగ్రహులను పొన్నుచిరి. మేము పోము. మేము శాసనధిక్కారమునను నచ్చితిమని చెప్పగా వారు బుల వంకిముగా లాగుకొని పోవుటకు ప్రయత్నించిరి. సత్యాగ్రహు లు గుచ్చుచుండ పండుకోనగా విమ్ములను అరెస్టు చేసితిమని చెప్పి బస్సులలో కూర్చుండబెట్టుకొని దగ్గరనున్న పోలీసువారు నడిచిపోయిపోయి ఒక అగోరలోపు వుంచిరి. వీమల్ల పూ న్నని ఎక్కించుకొని డెయిలీ మార్కెట్ కుక్కరిని యోత్సవ వచ్చి వేసిరి. వారు డెయిలీ గుల్బర్గా జైలుమునుకు వెలిరి.

బెజవాడ నుండి వచ్చిన సత్యాగ్రహుల సత్యాగ్రహులను 12 తేదీ సాయంకాలమున కైతాల్లు బహారులో నుమారు రెండు గంటలవరకు నిలిపివేసిరి. తొక్కమేమియు కలగలేదు. మరల వెళ్ళిపోయిరి.

లాహోరు కుట్ర కేసు

కేసు విచారణ ఒకదినము వాయిదావేయబడుట

లాహోరు, మే 12:—లాహోరు కుట్రకేసు విచారణ జరుపుచున్న సైవలు ట్రిబ్యునలువారి కోర్టులో నేటిదినము అల్లరి జరుగుటచే విచారణ రేపటిదినమువరకు ఆపువల చేయబడినది. శత్రుకాపరినిధులు కోర్టులోనికి వచ్చు విషయమై కోర్టువారు కొన్ని వరతులను నిర్ణయించిరి. ఈ వరతులను అంగీకరింపక పత్రికాపరినిధులెవరు కోర్టును సెళ్ళలేదు. ట్రిబ్యునలు రిజిస్ట్రార్ గారు ఆసానియే టెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి సంకల్పంప వారిట్లు చెప్పిరి:—“నిందితులు కోర్టులో అల్లరిచేసినందున విచారణ రేపటికి వాయిదా వేయబడినది.” రిజిస్ట్రార్ గారు ఇంకెట్టివివరములను తెలపలేదు. కాని ఆ సమయమున కోర్టులోనున్న న్యాయవాది ఒకరు ఈ క్రిందివివరములను తెలిపిరి:—ప్రతిదినమునందు ఐతేనే నేడు కూడ నిందితులు విప్లవధ్వనులుగావించుచు విప్లవగీతములను పాడుచు కోర్టులోనికివచ్చిరి. నిందితులచేతులకు సంకెళ్ళను తగిలించ నుయ్యనని ట్రిబ్యునలు ఆద్యక్షుడు పోలీసువారికి ఉత్తరువుస గెను. సంకెళ్ళవేయట అనునసరమనియు, నిందితులు కోర్టులో లేకున్నను విచారణ జరుపవచ్చుననియు థిగ్గర్ సింగుగారు చెప్పిరి. పిమ్మట 20 మంది పోలీసువారువచ్చి నిందితులకందకి సంకెళ్ళవేసిరి. ఈ సందర్భ మున కోర్టులో అల్లరికొంత జరిగెను. కొన్ని కర్చీలు పగలగొట్ట బడినవి. పిమ్మట నిందితులందరు బాహ్యుల్లో కారాగృహము నకు తీసికొనిపోబడిరి. విచారణ రేపు జరుగనని ట్రిబ్యునలు ఆద్యక్షుడు చెప్పి కోర్టును చాలించిరి. (అ. ప్రె.)

కూతురును హింసపెట్టినందులకు

తండ్రికి, తాతకు శిక్ష

కలకత్తా, మే 12:—పంచాననదత్తు అను నతని 7 సం వత్సరముల వయస్సుగల కుమార్తెయగు అనీమాను పోషించనందులకును, హింసపెట్టినందులకును, తండ్రియగు పంచాననదత్తుగారికి తాతయగు నరసింగపత్తుగారికి స్వా పోలీసు మజిస్ట్రేటు 6 వారములు కఠినశిక్ష 75 రూపాయలు జరిమానా విధించిరి. (అ. ప్రె.)

డిల్లీలో మరియొకడు మరణించుట

డిల్లీ, మే 12:—మే 6 తేదీ ఆల్లలలో దెబ్బలు తగిలిన మరియొకడు నేడు ఆసుపత్రిలో మరణించెను. (అ. ప్రె.)

కోబ్రావలన ప్రకాశమైన
మొలుగు దీర్ఘ కాల
ముందును.

కోబ్రా మిగడ చర్మమును
చాలకాలము చేపొనండ యుం
చును. పాదరక్షలు పగిలిపోకండ
గాపాడును. ఈ మొలుగు చాల
కాలముందును.

COBRA
BOOT CREAMS

పాదరక్షలకు నూతన జీవితమును
కలిగించును.

నలుపు, గోధుమనె, తెలుపు
రంగులలో తయారుచేయబడినది.

Agents:
విల్సన్
అండ్ కో

మదరాసు మాస్కో రిపోర్టు

(14-5-30)

సీమజ్యోతి దినములు

ఇదేమిటి గతమున పీస్ ధరలు రు. ౭.౭౭
కాకినాడముల్లు:—మంగిసూర్యు 22 X 22 (బి) రు. 7-14-0
సాధారణరకము రు. 7-0-0 "సింహము" 22 X 22
(బి) రు. 7-2-0 సాధారణరకము రు. 6-10-0 "ఇంజను"
22 X 22 (బి) రు. 7-2-0 సాధారణరకము రు. 6-6-0
రకము:—మంగిసూర్యు 22 X 22 (బి) రు. 8-12-0 సామాన్యరక
ము రు. 8-0-0 "సింహము" 22 X 22 (బి) రు. 8-2-0
సామాన్యరకము రు. 7-8-0 "సింహము, పాము"
22 X 22 (బి) రు. 8-8-0 సామాన్యరకము రు. 7-2-0
రకములు:—1708 (నెట్) రు. 11-4-6 1702 రు.
జి. జి. 78 రు. 7-12-0 గ్లాస్ "9000" రు. 12-2-0.
9041 (నెట్) రు. 9-15-0. 30 (నెట్) రు. 7-14-0
మూలు:—40 సెంటరు (సీమ 5 పా కట్టులు) బూక్ రు. 4-12-0
చలన (కొంగ) చలన 6-5-0 ("ఎనిటిక్స్") రు. 5-10-0
చలన (నాగకన్యక) రు. 5-10-0 చలన (న. పి) రు. 5-14-0 చలన
(గడ్డకొండ) రు. 5-18-0 వచ్చునట్లు (ఎట్ట) రు. 7-4-0
టి. రెడ్ సిగ్నల్ అసాన్ రు. 8-4-0.

40 జపాన్ (వదిలినట్లు) అయిదు నక్షత్రములు
కలర్ కార్ రు. 10-2-0. నెమలి రు.

50 సీమ (5 పానులట్టులు) అడకలైర
టి (ఎట్ట) "పాట్టెలుతల" మార్కు

పి. మదరాసు రు. 7-12-0 ఎడ్వర్డియారము రు. 7-4-0
సామాన్యము రు. 7-6-0
తెన్నియ్య రు. 7-10-0
సిరాబుడి రు. 7-10-0
తెల్ల "కవచాడు" రు. 8-14-0
ఇండియా బ్రాహ్మియామార్కు రు. 9-0-0
2/64's Rs. 8-1-6. 2/84's Rs. 11-0-0
ఇ. త్తడికములు—(డిట్ మేక్) రు. 280-0-0
డిట్ (క్రాసాడుర్) రు. 225-0-0
కాగితము రు. 320-0-0
డిట్ రు.

సి. జి. మిసెసా వెల్:

గ్లాస్ పాన్ ("చెయ్యి") రు. 11-2-0
"చెయ్యి" "పాన్" రు. చెయ్యి "చెయ్యి" రు. 9-6-0

కె. కె. రమూటయొక్క ధర:

జానారెడి 25-10-0 జాన్ రు. 25-0-0 జానై 25-4-0
వేరు సెనగ నూనె:—పీసాలలో రు. 97.
అమదము:—మిల్ టెలిఫోన్ రు. 91 టు 92.

వదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (8 టు 9) "అఫ్ కంట్రిన్" రు. 0-11-6 టు 0-12-0
" (లేటిక) " రు. 0-14-6 టు 0-15-0
" (6 1/2-9) బెంకూర్పు రు. 0-12-0 టు 0-13-8
" (లేటిక) రు. 0-15-0 టు 0-15-8
" 6 1/2 టు 8 1/2 బెంకూర్పు రు. 0-11-9 టు 0-13-0
" (6 టు 7 1/2) బెంకూర్పు రు. 0-12-9 టు 0-13-6
" (7 టు 7 1/2) పిలూరు రు. 0-13-0 టు 0-13-8
" రు. 0-8-8 టు 0-9-0
" బెంకూర్పు రు. 0-14-0 టు 0-14-6
" పుకాడతోలు రు. 1-6-0 టు 1-8-0
తోలు (వదునుచేసినది) "ప్రెమి" రు. 2-4-0 టు 2-5-0
" " "మిడియము" రు. 2-2-0 టు 2-3-0
గొట్టెతోలు " "ప్రెమి" రు. 2-5-0 టు 2-6-0
" " "మిడియము" రు. 2-0-0 టు 2-2-0
" " "మిడినాడ మిడియము" రు. 2-0-0

తెనగ కాయలు

"మిడి" రకము 581 ఫ్రెంచ్ కులు గల
కాయ 1-కి రు. 41-8-0

కో. మిడింగ్ డి. టెలిఫోన్ 1-కి అడిపి రు.

పెండి బంగారముల ధరలు

వవరను 1-కి (టోమర) 18 12 5
" " (చిల్లర) 18 12 9
బంగారు కులం 1-కి (ఇంగ్లీషు బార్) 21 11 6
బంగారు కులం 1-కి (మెంటు బార్) 21 14 0
పెండి బార్ 100 పాములు ఇడి 56 0 0
పెండి కులం 1-కి 0 9 6

పంజాబు వర్తకులు

పోలీసు దౌర్జన్యమును ఖండించుట

లాహోరు, మే 12:—పంజాబు ప్రభుత్వము ప్రభుత్వ నిర్బంధవిధానమును నిరసించుచు తీర్మానము గావించెను. భారతీయుల సక్రమ దౌర్జన్యములను భంగపరచుటకై ప్రభుత్వము వారి నిర్బంధపుకట్టుబాటును, కాంతియుతులగు పాతలపైను కాంతిపైనికలపైనను పోలీసువారి దౌర్జన్యమును వ్యాపార పరిశ్రమలకు వ్యతిరేకముగా మని వారు తీర్మానించిరి. (ఆ. పి)

హర్తాళములు

గాంధీయజ్ఞాని ఆరెష్టు వినివార్యమై ఈదినపరచే కమలయందు హర్తాళములు జరిగి సభలు జరపబడి ప్రభుత్వము వారి నిర్బంధచర్య నిరసించబడెను.

జామి, చీపురుపల్లి, ఆకుపిడు, మూల్పూరు, విజయరావు, అయ్యంగి, వేల్పురు, రాజానగరం, పెద ఆపటపల్లి.

స్వాతంత్ర్యయోధుల చిత్రపటములు

(చిత్రకారులు: చావలి నాగేశ్వరరావుగారు)

శ్రీయుత పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య, శుభాష్ చంద్ర బోస్, పట్టాభి శివారావుయ్య మొదలగు కుప్రసిద్ధవాయకు తీపటములను గురించి నభినందించుచున్నాడు.

మహాత్మా గాంధీ, లోకమాన్య తిలక్, లాలా లజపతిరాయి, దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, సర్దారు వల్లభాయి, మహర్షి సాంబమూర్తి, పండిత జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, శుభాష్ చంద్రబోస్, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య మున్నగు 25 గురు స్వాతంత్ర్యయోధులపటములు త్రివర్ణములలో బహు రమ్యముగ వివిధస్థానాలలో చిత్రించబడినవి.

ఖరీదు 0-8-0, 0-6-0, 0-2-0 మాత్రమే.

పురమందిరములు, స్థానికసంస్థలు, జాతీయపాఠశాలలు మొదలైనవాటికి అనలు చిత్రములు (Original Paintings) నరసమైన ధరలకు తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఆంధ్రదేశమునం దన్ని చోట్లను మంచి పలుకుబడి, సమర్థత గల యేజెంట్లు కావలెను.

వర్తకులకును, మొత్తముగాకను వారికిని మంచి కమిషను ఇవ్వబడును.

వివరములకు:—

THE ANDHRA CHITRASALA,
AKSHMI BHUVAN,

GUZDER PARK, BOMBAY. 2

రహస్యము యిచ్చుట కలదు

అందమైన చర్మము యొక్క

నల్లు, నీళ్లు, చర్మముయొక్క జాగ్రత్తమును సాధకములని యందము ముననే కలుగు యానందమును నందు ప్రత్యేక యనుభవముగల యనుభవించుడు. దీని నిజమైన ఆంధ్రుల చెప్పచుందురు. కాని యందు గ్లేయరంగుల సువాసనయం దోల కొరకు మాత్రమే తయారుచేయ లాడుడు. దినదినము దీనియందుగల సువాసనయభివృద్ధిని గమనించుడు. పీర్ లెస్ ఎరాసిమిక్ యాకృతి ఇతర శ్రీలమాదిరిగనే మిరుగుగాడ కాపాడుటకొరకై తయారుచేయ కోరునది ఈ పీర్ లెస్ ఎరాసిమిక్ బడినది. వట్టువంటి దీని నురుగును నల్లుయై యున్నది!

PEERLESS
ERASMIC
Soap

ERASMIC COMPANY LIMITED, LONDON, ENGLAND

X-EP 81-100

చెన్న పురి బజారు ధరలు

1930 సం. మే నెల 14-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

విద్యుత్తులు

మనుగు తెనాలి 11 వ 45 కంట 12 8 0	13 4 0
గెల్లూరి 11 వ 42	13 8 0 14 0 0
శిల్పి 11 వ 46	14 0 0 15 8 0
కామల 11 వ 164 అన్న 1-8	8 0 0 8 12 0
నత్తులు 11 వ	19 0 0 20 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు అన్న 1-8 క 205	12 12 0 14 0 0
తెనాలి 11 వ 42	16 0 0 17 0 0
తెనాలి 11 వ 46	14 0 0 16 0 0
తెనాలి 11 వ 46	17 8 0 18 0 0
తెనాలి 11 వ 195	7 4 0 8 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నత్తులు కా 1-8	105 0 0 110 0 0
నత్తులు కా 1-8	14 0 0 19 0 0
నత్తులు కా 1-8	8 0 0 11-0-0
నత్తులు కా 1-8	92 0 0 94 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

కామల కా 1-8	95 0 0 97 0 0
కామల కా 1-8	54 0 0 56 0 0
కామల కా 1-8	98 0 0 105 0 0
కామల కా 1-8	28 0 0 35 4 0
కామల కా 1-8	40 45
కామల కా 1-8	28 0 0 49 0 0
కామల కా 1-8	25 10 0 25 12 0
కామల కా 1-8	28 0 0 30 0 0

5. ఇనుము

కామల కా 1-8	30 0 0 31 0 0
కామల కా 1-8	24 0 0 30 0 0
కామల కా 1-8	24 0 0 30 0 0

6. నూలు

నం 20 కెన్సి సింగియూరె	6 5 0
నం 6 ,, కెన్సి	8 10 0
నం 24 ,, కెన్సి	5 4 0
నం 40 కెన్సి 10 పా	9 6 0
నం 20 1/2 కెన్సి	6 1 0
నం 40 కెన్సి	6 4 0
నం 4 కెన్సి మసీద	8 4 9
44 కాండ్	4 12 0
నం 20 1/2 కెన్సి	6 2 0
నం 20 1/2 కెన్సి	6 8 0

7. తోమాములు

కెన్సి 100 కుల 1-8	56 8 0 59 6 0
కెన్సి 100 కుల 1-8	21 18 0 22 0 0
కెన్సి 1-8	18 12 9

ఇత్తడి కా 1-8	280 0 0 285-0-0
కా 1-8	820-0-0 825-0-0

8. రంగులు

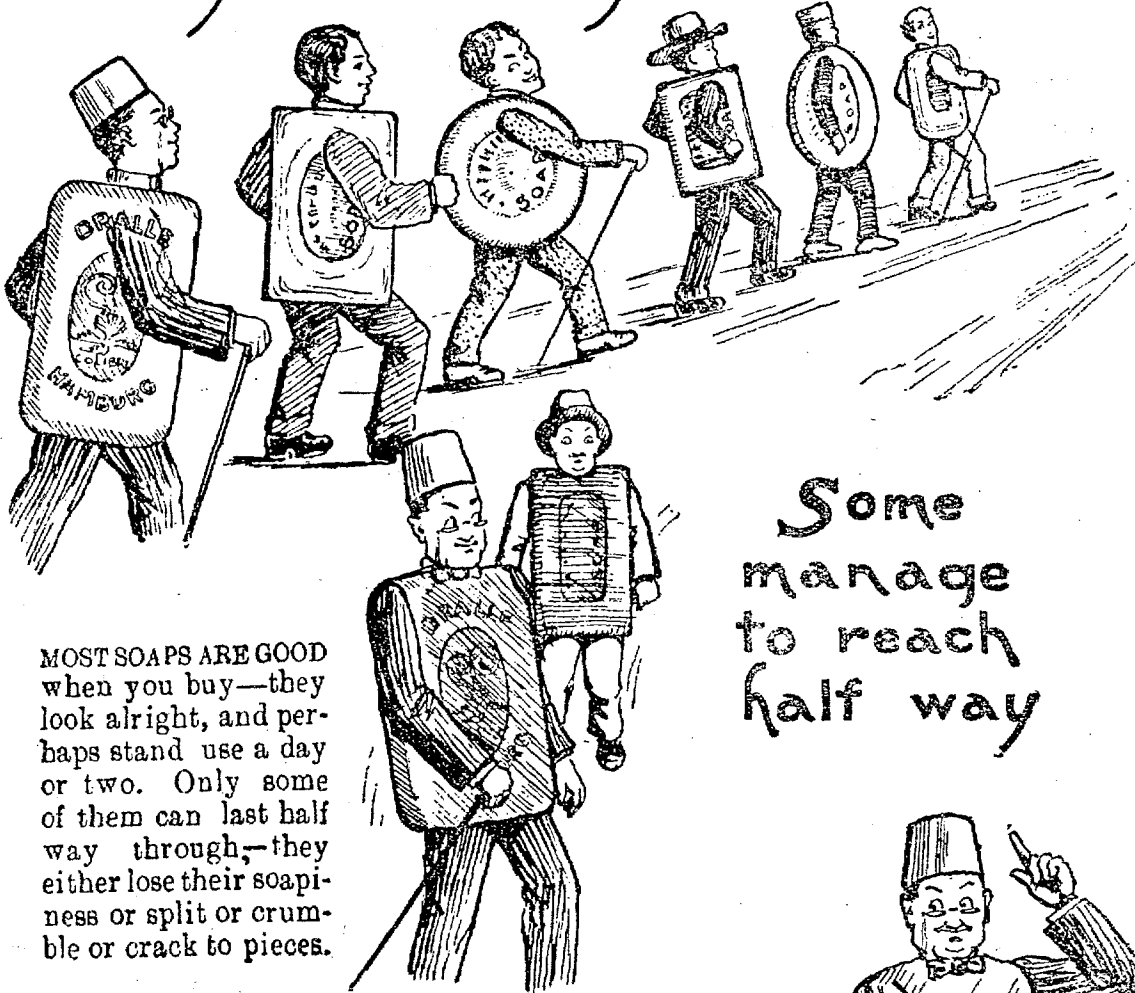
అరిగెలు కిట్టలూరు అరిగెలు సింగియూరె	
నీలిరంగు 1 రరి	0 10 0
14 రకులు	1 10 6
28 రకులు	1 0 9
55 రకులు	1 8 0
1 అంద	1 8 6

కప్పలుపాస్తుకా-కెన్సి అనా (బిల్లి-రెడ్డి) 3 4 0

కాన్స్ 2 8 8

కెన్సి 1 2 0

They mostly start well

MOST SOAPS ARE GOOD when you buy—they look alright, and perhaps stand use a day or two. Only some of them can last half way through—they either lose their soapiness or split or crumble or crack to pieces.

Few last till the last

For instance

Dralle's Malattine Glycerine Soap

SOLE AGENT
AVRA ADYCAPP CHETTY

Some manage to reach half way

retains its freshness and lathering quality to the end—even when it is reduced to paper thinness.

3

జనుయతులు ఉలేమాసథ

పండిత మోతీలాలుగారి లేఖ

బొంబాయి, మే 12:— ఈసభ అమెరికాలో యీ నెల 8, 4, 5 తేదీలకు జరిగినది. ఆసభకు రమ్మని సన్మాన సంఘమువారు పండిత మోతీలాలుగారి వాక్యానించిరి. మోతీలాలుగారు నల్లజాలనందు 23-4-30 వ తేదీని అధ్యక్షుడగు ముక్తసాహెబుగారికి లేఖవ్రాసిరి. నేను రాజాలనందుకు విక్రీతి చింతించుచున్నాను.

కాంగ్రెసువారు నెహ్రూగారి నూచనలను పరిశ్రమించిరి అని కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు ప్రకటించవలెనని కొందరు మహమ్మదీయసోదరులు కోరినట్లు తెలిసినది. లాహోరు మహాసభలో నామాదింపబడిన తీర్మానమువలననే యీ సంశయము తొలగియుండునని నేను భావించితిని. నెహ్రూగారి వేదికలోని విధానము పూర్తిగా పరిశ్రమించబడినది 4 వ తీర్మానమున స్పష్టముగా వివరింపబడినది. నీక్కులు మహమ్మదీయులు మున్నగు నల్లసంఖ్యాక సంఘములవారు సమ్మతించినకేరసి ఆయామతవిషయములనుగూర్చియే పరిష్కారమును కాంగ్రెసు వారు ఆమోదించబడెను. అని 8 వ తీర్మానమునందు స్పష్టముగా నున్నది. అయినను నేనిప్పుడు మరల స్పష్టముగా తెలుపుచున్నాను. ఇప్పుడు మహమ్మదీయులు స్వరాజ్య సత్యాగ్రహమున చేరినంతమాత్రమున మతవిషయమున వారి హక్కులను వారు పట్టుకొనినట్లు తెలియజేయును భావింపబడదు. కావున

అన్ని మతములవారును సత్యాగ్రహోద్యమమున చేరగోరెదను. ఈలేఖను మీరు మహాసభలో చదువగోరెదను. అని మోతీలాగారు వ్రాసిరి.

బొంబాయిమహమ్మదీయుల ఆమోదము

మహమ్మదీయులు సత్యాగ్రహమున పాల్గొనవలెనని జనుయతులు ఉలేమావారు తీర్మానించినందులకు బొంబాయిలో మహమ్మదీయు లందరూ ఆమోదమును తెలిపిరి. వారిలో చాలమంది 10-11 తేదీలలో కాంగ్రెసు నాయకులతో సంభాషించిరి. నేనుసాయంకాలమున జరిగెడు బహిరంగసభలో మాలావా సయ్యద్ అక్బర్లా మొబిలీగారు మున్నగుమహమ్మదీయ ప్రముఖులు ఉపస్థితి చెదరు. (అ. ప్రె. నె.)

శ్రీరామచరక

నెల రు 1-4-0.

ఈ రాట్టమును శివంగవస్త్రపు లగు కుప్పుస్వామి అయ్యగారు రాయారుచేసిరి. చెన్న పురిలో మైలాపూరు రామకృష్ణ హోమలో వి. సి. రంగస్వామి (మదరాసు నెం. బ్రలు అర్చనబాంకి) గారి సహాయమున కొన్ని రాట్టములు రాయారుచేయబడినవి. కాన చెన్న పురిలో నన్నవారు వారి క్షార్వా రాట్టములను బడయగలుగుదురు. ఇటునుండి కైలలో పంపినచో వల అధికముగను" అని రిటైర్డ్ డిప్టీ కలెక్టరు జి. శ్రీనివాసరావువారిచే గారు (24 న్యూ జైలురోడ్డు, మధుర) వ్రాసిరి.

PUNJAB

జాబులు

చంద్రుని కొక నూలుపోగు

శ్రీ శ్రీ శ్రీ విశ్వదాత దేవోద్ధారక కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు రాజయోగిగారు శ్రీ కృష్ణ జన్మస్థానమునంచి తిరిగి వచ్చేవరకు వారి గౌరవార్థమై శ్రీ డాక్టరు వెంకటేశ్వరరావు మాండలికగారు వారి యోగాభ్యాసానంతరమున ఉదయము సాయంత్ర మొక గంట తక్కిమీద నూలు వదులుటకు దీక్ష పూనినారు. యీ వేదతంత్రులై శ్రీ పంతులగారు తిరిగి రాగానే కానుకగా సమర్పించుదురు. శ్రీ పంతులగారు తైలులో నున్నంతకాలము వారి కష్టపరంపరలను యీ బ్రహ్మనూత్రములు తప్పింపగలవని శ్రీ డాక్టరుగారి హృదయ విశ్వాసము. శ్రీ పంతులుగారు శరీరముచేతను మనస్సుచేతను ధనముచేతను ఓనర్లైన వారి నేవ భగవద్వితితమై యున్నది. కాన యెల్లవారును డాక్టరుగారి నిజర్షన మనుజరించి చంద్రుని కొక నూలుపోగున్నట్లు శ్రీ పంతులుగారి గౌరవార్థము యథా క్రింది నూలు వదులవలెనని ప్రార్థిస్తూ యున్నాను.

వేదుల వెంకటేశాస్త్రి,
చిత్రకారుడు.

గణపవర శిబిరము-శిక్షలు

గ. శిబిర శిబిర నాయకులగు శ్రీయుత మంత్రేన సుబ్బరాజుగారిని 10-5-80 వ తేదీన బుద్ధాం సమీపములో పోలీసు వారు నిర్బంధించిరి. ఆరోజుననే కాంతినెలకులగు శ్రీయుత యుమంచిలి వెంకటప్పయ్యగారిని నిబంధింప వాస్తవ్యులగు చావలి బాలసుందరం, చావలి శివరావు, ఆలపాటి కామేశ్వర రావుగార్లును గూడ నిర్బంధించి కేంద్రంలో డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు గారియొద్దకు తీసికొని వచ్చిరి. 11-5-80 తేదీ ఆదివారము రోజున విచారణ జరిగినది. పీఠంధరును తామేమియు పారపాటపడ లేదనియు మహాత్ములవారి ఆజ్ఞానుసారము ప్రభుత్వకాసనము నల్లంఘించితిమనియు చెప్పిరి. ఒక్కొక్క నెక్లకు క్రింద 6 నెలల చొప్పున 74, 148 నెక్లకు క్రింద వీరిలో ప్రతి వారికిని 1 సంవత్సరం కఠినశిక్ష విధించిరి. బి. క్లాసులో చేర్చిరి.

గుళ్లపల్లి రామలింగం.

ఆంధ్రనాట్య కళాపరిషత్తు

ఏప్రిల్ నెల 25 వ తేదీ కు కవరమునాటి పత్రికలో ఆంధ్రనాట్య కళాపరిషత్తుభాగ్యక్షుడు మహారాజశ్రీ చిట్టి చినపూర్ణయ్య పంతులుగారు ప్రచురించిన సభ్యులకు విజ్ఞాపన చదివివాడను.

ప్రకృత రాజకీయపరిస్థితు లెట్లున్నను పరివర్తనయగుట చూట్టు చేయవలసియని యొక యాలోచించుకొనవలసినవిధి పరివర్తనభారవైయున్నది. తెనాలిలో ప్రభువాన్నిక సమావేశము జరుగవచ్చును కాకినాడ వాస్తవ్యులు మహారాజశ్రీ వింజమూరి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావుగారి కొక గంభీరపర్యవ మొసంగి ద్వితీయవాక్యక సమావేశము జరుపుటకు పరివర్తన కాకినాడకు ఆహ్వానించిరి. మూడుమాసములనుండి వారికి ఎన్నికలు వ్రాసినను మాకార్యదర్శి క్రొత్తపల్లి లక్ష్మయ్యగారికి ఒక్కజవాదైనను వా రొసంగలేదు.

ప్రధానకార్యదర్శి భమిడిపాటి చినయజ్ఞ నారాయణ శర్మగారికి వ్రాయగా తాము నరసింహారావుగారిని కలుసుకొంటిమనియు ఫ్రీప్రెస్లో ఒకసభ సమావేశము చేయుద మనినారు అనియు నాకు యొకటి జవాబులో వ్రాసియున్నారు 7-2-80 తేదీన.

రెండవ జవాబు 16-8-80 తేదీలో తాము నరసింహారావుగారిపేర వ్రాయగా శ్రీయుతులు రాఘవాచారిగారు మేనెలలో వచ్చి ఆధ్యక్షత వహించెదరనియు, కాబట్టి పరివర్తన మేనెలలో జరిగించుటకై ఏర్పాట్లు తాము చేయుచున్నామనియు వ్రాసినట్లు నాకు వ్రాసినారు.

తదుపరి ఈపైరు నెలవులలో కార్యాలోచనసభ కాకినాడలో జరుపుట కేర్పాటుచేసితిమని తమ రివ జవాబులో వ్రాసిరి. కాని భగవంతునిదయవలన వారు కారాగారశిక్షాప్రసాదము నొందుటకు జనిరి. ప్రకృత కర్తవ్యం 1. కాకినాడలో యూనియన్లోయ వార్షిక సభ జరుపవలెను, 2 దీనికి ఆవురవాసుల

సహాయ మవసరము. 3. అక్కడ ఆహ్వానసంఘ మేర్పరపబడవలెను. 4. సభలకు విచ్చేయువారలకు వసతిగృహముల కేర్పాటు చేయవలెను. 5. పరివర్తన జరుగుటకు తగిన స్థలము కేర్పాటుచేయవలెను. 6. పరివర్తన యధ్యక్షుల కేర్పాటు చేయవలెను. 7. ఉపన్యాసకులు విషయములు కేర్పాటుచేయవలెను.

8. సభ జరుగని తేదీల కేర్పాటుచేయవలెను గాన యీసభ నాహ్వానించిన శ్రీయుత నింజమూరి వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావు గారినుండి జవాబుపొందిన పిమ్మట కార్యాలోచనసభ త్వరలో కాకినాడలోనే ఏర్పాటు చేసినచో బాగుండునని నాకోరిక.

కాని ఆంధ్రనాట్యకళాభిమాను లెల్లరు దీనికి ద్వితీయ విఘ్నము కాకుండునట్లు చూడవలెనని ప్రార్థన.

వనారన గోవిందరావు,
మేనేజరు, మరణినాట్యమండలి.

మనసారచందిని

నెగరోగములకును, శ్రీల కుసుమవ్యాధులకును, శ్రీ వ్యయనది. ఎర్రపు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంటు నెగరోగములను, శ్రీలకు సంభవించు కుసుమ రోగములను, నిర్మాలుము గావించును. సీసా 1-కి రు 1-8-0.

దీనికి అనుపానముకై చందిని అత్తరు నుపయోగించుట ముఖ్యము. చందిని అత్తరు సీసా 1-కి రు 1-4-0, వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పి. సి. ఎ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం-పెరిడేపి, నల్లూరుజిల్లా

ఆయుర్వేదవధ రత్నాకరము	8-0-0
చరక చికిత్సాస్తానము (1)	6-0-0
ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి 2-0-0 భస్మప్రకాశక	1-0-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ	

మీ శక్తి
సామర్థ్యములు
తిరిగి చేకూరగలవు

మీకు అధికపరిశ్రమలవల్ల
గాని సహవాస దోషములవల్ల
గాని శరీరము మిక్కిలి కృశించిన,

వైటోసన్ నేవించుట మంచిపని.

నపుంసకత్వము, భారణశక్తిహీనత, వీర్యసావము, అకాల వృద్ధాప్యము, శరీరక్షయము, తొప్ప, గుండెదడ, రక్తహీనత మొదలైనవాటిని వైటోసన్ పూర్తిగా నయ మొనర్చును. ఒక షతమురోజులలోపల అవయవములకు పుష్టిని చేకూర్చును. హృదయమును బలపరచి, ఆహారము సరిగా జీర్ణమగునట్లొనర్చును.

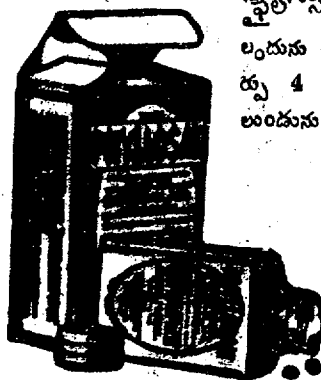
వైటోసన్ లోహపుడినును కాదు, పేటెంటుమందు కాదు. స్విట్జర్లండులోని బెర్న్ విశ్వవిద్యాలయపు మెడిసిన్ ప్రొఫెసరు డి. బర్ట్ యం. డి. గారిచే కనిపెట్టబడిన కూరకాయల ఓషధి. పురుషులు శ్రీలు ఎల్లరు దీర్ఘకాలమువరకు నేవింపవచ్చును.

భోజనాత్మ్యము, తడవకు రెండు మూడు బిళ్లలు చొప్పున 3 మార్లు నేవింపవచ్చును. చిరకాలమువరకు నుండునట్లు సరముల పుష్టిని గలిగించును.

నేడే

'PHYLOSAN'

వైటోసన్ నేవించు టారంభింపుడు.

వైటోసన్ అందరు కెమిస్టులవద్దను, దుకాణములందును ధృ 2-8-0, ధృ 4 ల చొప్పున దొరకును. ధృ 4 ల పైజా బుడియందు రెం డెంతలు బిళ్లలుండును.

పంపకదారులు

వాలకార్డు బ్రదర్సు,
బొంబాయి అందు బ్రాంచీలు.

Issued by:

NATURAL CHEMICALS LTD.,
LONDON E. C. 1,
28 St. Johns Lane 549

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా

మూలపర్వ సత్యాగ్రహశిబిరము

ఏప్రిల్ 28 వ తేదీన శ్రీ దండు నారాయణరాజు గారిని, అక్కరూరి గోవిందాచార్యులుగారిని ప్రభుత్వమువారు సత్కరించిన మరునాడే యిక్కడ శిబిరము శ్రీ కొమ్మారెడ్డి అంజనేయులుగారి యావమాన్యమున స్థాపింపబడినది. పరలోక దొరువులను త్రవ్వి మట్లకట్టి ఉప్పును పండించిరి. మే 1, 2 తేదీలు జిల్లాలోనుండు సత్యాగ్రహులు యావన్మందియును యీ శిబిరమునకు వచ్చి చూచువారలకు ధైర్యమును ఉత్సాహమును కలిగించిరి. 8 వ తేదీన యీ శిబిరమును శ్రీ తల్లాప్రగడ సరసింహశర్మగారికి వప్పగించి శ్రీ కొమ్మారెడ్డి అంజనేయులుగారు నరసాపురం, పాలకొల్లు, తణుకు గ్రామములలో ప్రబోధమును గావించుచు వీలూరునకు వెళ్లిరి. శ్రీ నరసింహ శర్మగారు శ్రీ సోదర సమితి దళముతోను 35 మంది త్రియ విజయంలోను శిబిరములో నిలిచి యథా ప్రకారము గ పని పొందుచున్నారు. చుట్టుపట్ల గ్రామములలో విశేష ప్రబోధమును గావించిరి. ఉప్పు పంట పోయి యీ చుట్టుపట్ల ప్రజలు చాల నష్టపోయినారు. వారందరికిని చాలాధైర్యముకలిగినది. నుమారు 50, 60 మంది మల్లను కట్టుటకు సిద్ధపడిరి. లింగ నబోయనచర్ల వాస్తవ్యుడు సదాశివుడుగారు శిబిరమువారిమడి సగ్గరనే ఒక మడిని సిద్ధము చేసినారు. సబుకల్తరుగారు నోటీసు చేసినారు. సబుకల్తరుగారు నోటీసు చేసినా వీరు వెళ్లేదు. పేరుపాలెం వాస్తవ్యులు చల్లా దాసయ్యగారు వారిగ్రామములో నొక దొరువును త్రవ్వించిరి.

తాను మల్లనుకట్టించుచున్నాననివచ్చిమాడమని శిబిరమువారి దగ్గరకు వర్తమానముచేసిరి-వీరందరును వెళ్లి గ్రామములో విశేష ప్రబోధమును చేసినారు. శ్రీ నరసింహశర్మగారు సదాశివుడుగారును ప్రజలను హెచ్చరించిరి-తత్ఫలితముగా మరినలుగురు మల్లను కట్టుటకు పేరులనుయిచ్చి ముందుకువచ్చిరి-వేములదీవివారు కూడ సాహసమునుచూపిరి-ఒకవారముదినములు వర్షము మరియకయుండినయెడల యీచుట్టుపట్లపరలన్నియు మల్లతోనిండి పోయి వేలకొలదిబస్తాల ఉప్పు తయారయ్యెడిది-కాని గురుకుక్రవారములు మునురుపట్టి యీపనియంతయు పాడయినందులకు విక్రీలి విచారించుచున్నారు-మైనవానిలంకలోనికి బస్తాల ఉప్పును సత్యాగ్రహులు పోగుచేసికొనివచ్చి జెండాలుతో జాతీయగీతములను పాడుచూచెల్లి మొగల్లుద్రుసంతలో బహిరంగముగా దుకాణమువేసినిక్రయించిరి-ఈ ఉప్పును కొనుట మాడ కాసనోల్లంఘనమని బహిరంగముగా ఉపన్యాసములిచ్చుచున్నారు. పోలీసువారు ప్రక్కనేవూర్చున్న జనులు లక్ష్యముచేయక శేరు 0-0-9 నో||నరు 6 ల ఉప్పును ఒక పావుగంట కాలములో కొనివేసిరి. అక్కడ బహిరంగపథము జరిపి, శ్రీకంధంపాటిసత్యబారాయణగారు, సాగి నారాయణరాజుగారు, మరారి విజయసారథిగారు, వేగేసిన చినలక్ష్మీపతిరాజుగారును ఉపన్యాసములనొసంగిరి. ఆ రాత్రియే లింగనబోయనచర్లలోకూడ సభ జరిపి ఉపన్యాసములనొసంగిరి. కాని వర్షమువచ్చి పనిసంతస ఆటంకపరచినది. వర్షము తగ్గనేమాయని రెండు దినములు నిరీక్షించిరి. తగ్గకుండుటవలనను తిరిగి పదిహేను దినములవరకును వాని ప్రారంభించుటకు వీలుపడక పోవుటవలనను శ్రీనరసింహ శర్మగారు ఎప్పుడు అవసరమైన అప్పుడు తిరిగివచ్చి యీ చుట్టుపట్ల ప్రజలకు సహాయము చేసెనమని ఒక ప్రకటన వ్రాసి చుట్టు పట్ల గ్రామములలో పంచిపెట్టి 9 వ తేదీన కాంతి నైవికులతో బయలుదేరి భీమవరం వెళ్ళిపోయిరి.

త. నరసింహ శర్మ

శిబిరాధికారి.

The Asiatic Government Security Life Assurance Co. Ltd.
Bangalore.

A First Class Indian Life Office offering Maximum Benefits at minimum cost. Increase of nearly 86 per cent in business.

SPOKEN WELL

Both by Press and the Public.

Write for Agency terms & other particulars:

V. RANGASAMY Esq.,

B.A.B.L., F.C.I.,

General Secretary, Bangalore.

Messrs. P. K. RAU & Sons.,

Chief Agents, Madras Presidency

24, Veeraswamy Pillai St., Egmore, Madras.

కర్మములే
వివికా
నిత్య.

మలయచందనము

రహస్యము
నా సేవించ
వచ్చును

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అనేక యోగ్యతాపత్రికలు పొందినది. వెల డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చెందనలెలం కొన్ను 8-0-0 రెండును ఖర్చులతో 5-12-0
నుధాసారము, సవాయికి రాజ్ పథము సీసా 4-0-0
గంధర్యసార్వసీ, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

30-1

7

ఏషియన్యునూరెన్నుకంపెనీ, లిమిటెడ్.

బొంబాయి

1910 సం॥లో స్థాపితము.

ఆంధ్రదేశమున, ప్రతిజిల్లాలోను, పట్టణములలోను, సమర్థులగు ఏశెంట్లు కావలసియున్నారు. పని గ్యారంటీ చేయువారికి మంచి కమీషను లేక జీతము లివ్వబడును—1928-వ సంవత్సరాంతమున పాలసీదారులకు రు. 1000 లకు రు. 36 లు లాభం పంచిపెట్టబడినది.

వ ర. ములకుపివెంటవానే యుడు.

మేనేజరు—బ్రాంచి గుంటూరు లేక విజయనగరం.

సౌందర్యము

కాంతమణుల ముఖ్యమైన అస్తి. ఇతరమైనవాటి కన్నీటికంటెను సౌందర్యమును గలిగియుండుటచే, స్త్రీకి ముఖమును తృప్తియు గలుగుచున్నది. అమె కుటుంబపురుషులకు సంతసమును గలిగించుచున్నది.

లక్షలకొలది

నారీమణులు ప్రపంచమందు ప్రతిభాగమందును ఓటైన్ క్రీమును, ఓటైన్ స్నోను ఉపయోగించుటచే వారియొక్క సౌందర్యమును కాపాడుకొనగలిగియు, అభివృద్ధిపరచియు నున్నారు. ఓటైన్ క్రీమును ప్రతిరాత్రియు చర్మములోనికి ప్రవేశించునట్లు చక్కగా రుద్దుటచే ప్రతి స్త్రీయందును చర్మమునకు దిగువ దాగియుండు సౌందర్యము బయటపడుచున్నది. పగటి పూట ఓటైన్ స్నోను ఉపయోగించిన శీతోష్ణస్థితులనుండి ముఖవర్చస్సును కాపాడును ఓటైన్ ను యింటికి తీసికొనిపోయి మీనారీమణులను సౌఖ్యవంతులుగాను, తృప్తివంతులుగా నొనర్చుడు. కొంతకాలము ఓటైన్ నుపయోగించిన వారిసౌందర్యమును హెచ్చునను, మీకు ఆపరిమితసందము గలుగును.

ఓటైన్

మిశ్రమములందు ఏమాత్రము జంతువులశ్రోవ్యు చేడకలేదు. వీటిని తయారుచేయు నప్పుడుగాని, లేక ప్యాకుచేయునప్పుడుగాని ఇవి చేతితో తాకబడున లేదు. న్యాయమైన ధర ప్రకారము కెమిస్టులవద్దను, స్టోరు డీలర్లవద్దను దొరకును.

ఓటైన్ క్రీమ్

రాత్రి ఉపయోగమునకు

ఓటైన్ స్నో

పగటి ఉపయోగమునకు

ఈ దిగువ కొపనును నింపి మాకు పంపి ఓటైన్ మిశ్రమములను వాడి, పరిశీలింపుడు.
కాపక :—పరిశీలనార్థమై ఓటైన్ క్రీమ్, ఓటైన్ స్నో, ఓటైన్ సబ్బు, ఓటైన్ సుంద పూర్తిసైజు ఓటైన్ హెంపుపాడరు వగైరా నమూనాలను నాకు పంపుడు. వాటికై 6 అణాలు తపాలబిళ్లలను ఇందువెంబడి పంపియున్నాను.

M. A14

చేరు

విలాసము

THE OATINE Co.—Prinsep St., Calcutta.

“జిన్నింగు ఫ్యాక్టరీ పెట్టువారలకు మంచి తరుణము”

అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నది. కొద్దిమాసములు మాత్రమే పనిచేసినవి. 25 బి. హెచ్. పి ఫ్యాక్టరీని శ్రీమదీశ్వరుల క్రూడాయిలు యింజను, 7 ప్లాటు బ్రదర్స్ డబుల్ రోల్ జిన్ను, సదరు ఫ్యాక్టరీ కంప్లీటు పెట్టుకు అవసరముగు ఫుల్లీలు, బెల్టింగులు, సాప్టింగులు, బేరింగులు వగైరా యావత్తు సామానులతో మంచి వర్కింగు ఆర్డరులో నున్నది.

ది యెంపైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఇనాం!

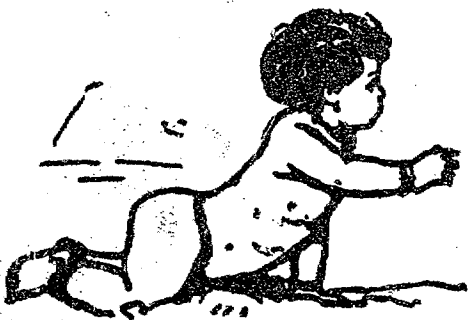
ఇనాం!!

ఇనాం!!!

వసిపిల్లలకు ఇన్ ఫెన్ టోన్

శాంతి ఇనాం అందు దీనికి సంబంధించిన పుస్తకము ఇనాం

- 1 ఇన్ ఫెన్ టోన్ ను ఆవుపాలు, బ్రెస్టుపాలు, మేకపాలు, కన్ డెన్ ట్టు పాదరూపాలు మొదలగు వాటితో కలిపిన తల్లి పాలవలె నగును.
- 2 పసిపిల్లలకు గలుగునట్టి మలబద్ధకము, అజీర్ణము, వాయువు, ఈడ్పు, జ్వరము దగ్గు మొదలగు వ్యాధులను అటంకపరచును.
- 3 జ్వరము మొదటియు, పేగులకు సంబంధించిన వ్యాధుల నాటంకపరచుటకు పాలు తాగునట్టి బిడ్డలకు ఇన్ ఫెన్ టోన్ నియ్యవలెను.
- 4 దంతములు పచ్చునప్పుడు ఇన్ ఫెన్ టోన్ విక్రీతి భద్రమైన రక్షణము.

ఏజంట్లు కావలయును
దాదా అందుకో, మద్రాసు.
ఆప్రికన్ షాఫ్, బెజవాడ.

తరుణము మించిపోకమునుపే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిచుచునంతవరకు ఆలసింపకుడు
వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియా ఆయిల్ రిజిష్టర్డ్
ను నేటినుండియే వాడు బాధంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధ లన్నింటికీ

ది వ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట బిరుదుగా నుండు
టనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చువలె, తుమ్మెద రెక్కలవలె నిగనిగలాడించును.

ఈ కులభపదార్థాన్ని నేడే పరీక్షింపుడు. మీ వెండ్రుకల తలెత్తరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియా ఆయిల్ మీ వెండ్రుకలకు నెట్లు ఆధిక్యము గలుగజేయునో గుర్తింపుడు. ప్రతి వట్టణములోను, పల్లెలోను, చుకాచాదాద లండరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మవార లండరివద్దను దొరకును. మీయూరి వర్తకులయొద్ద కొనుపపుడు కామినియా ఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-కి నెల రు 1-0-0, పోస్టేజి 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 8-కి రు 2-10-0, పోస్టేజి ఆ 0-12-0.

ఓ టో ది ల్ బ హా రు (రిజిష్టర్డ్)
కొనుట ముఖ్యము.

మీదున్నలమీదగాని, కేబు రుమాలమీదగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోదిల్ అచోరు చల్లినవెంటనే విక్రీతి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీఫుల్లూ పరిమళములను, పెద అల్లిన ట్టినన్నును. పెండ్లి సమయములందు బంధంపు లండరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోదిల్ బహార్ తప్ప ను రెవరియు కానరాదు. నేడే ఒక సీసానుకొని దాని ఆద్యుత్పరిమళము అనుభవింపుడు.

1/2 కౌన్సు ఓటోదిల్ బహార్	రు.	2-0-0
1/4 " "	"	1-4-0
1 డ్రాము " "	"	0-12-0

చమూనాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును.

సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అందు కెమికలు కంపెనీ,

80-2

285, జమ్మామహేడు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

శుక్రబంధు

ఎంత దుర్బలమైన శిర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్క-గం బలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్రనష్టమును గట్టుటలో పేరుపొంది, స్త్రీపురుషులకు నిరవిర్యతమును గలిగించుటకు దీనిని మిరిచిన కొనవధులు లేదు. 25-కు. 2-8-0 17-3

శ్రీపురసుందరి వైద్యశాల,
చుక్కానాడ-రామచంద్రపురంజోళ్లు, గోదావరిజిల్లా.

కూమ్మండ. లేవ్యాం:—నిక్కాకలు, విదాహము వైద్యములు. తగ్గించి బలముచేయును. వేసవి ఉడుకులు తగ్గించు టెకు ప్రసిద్ధమైనది. శేరు దబ్బి రు. 2-0-0 లు. రత్నపురుష లేవ్యాం:—శుక్రనష్టమును తగ్గించుటకు మాకంపెనీలో పేరు పొందిన మందు. దబ్బి ఖరీదు రు. 2-4-0 లు.

శ్రీ పట్టాభిరామ వైద్యశాల,
రామవరం, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

లోక్కనసిద్ధిపొందిన

మదరాసు ముక్కుపొడి
గాలు కమ్మదనం మువాసన అన్ని జిలో ఈడు కానీ ధర నెం 1. పిశె 1-కి 4-0-0. నెం 2. 2-4-0. (120 గులం)

ఆర్. ఎస్. సుగంధ ముక్కుపొడి
కాటులు దబ్బె 1-కి 2-4-0 24 గులం టిన్ను 1-కి 1-12-0
రైలువార్షి పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
విలీనము:—పి. వి. రాజున్ అండ్ కో,
44, గోవిందప్పనాయకన్ వీధి, మదరాసు.

దుర్గామెడికల్ హాల్
గవర్నరువేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్
గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును
(1) ఈమందు సెకలోగనాలను నివారించి మాత్రమే నిదురునపుడు గలుగు పొటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్ లతోను విచ్చికారీలతోను నిమిత్తమైతండ తప్పక కుదుర్చును. సీసా 1-కి రు 3-0-0.

మూర్ఖారోషము
(2) ఈమందు యెటువంటి మార్మలైనను యెన్నిసంఖ త్వరమునండియున్న మార్మల నెనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు పరిపావుమందు రు 3-0-0.

పొడలకు తైలము
(3) ఈ తైలము తైలపొడలతో గాక యితరవిధములైన పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గడ్డి, కర్పూరి మొదలగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ మును చూడూలునీరికి చూర్చును. డబ్బీ 1-కి రు 1-0-0. నెం 2. గుంటూరు జిల్లాకు యెడెట్టు:—
తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు,
ఏ జెంట్లు కావలెను.